

Letno poročilo 2023

Skupina kritnih skladov
Moji skladi življenjskega cikla

Maribor, 1. 3. 2024



SAVA
POKOJNINSKA

Nagovor uprave.....	12
Uvodna predstavitev.....	13
Izjava uprave.....	15
Mnenje pooblaščenega revizorja	16
Mnenje nosilke aktuarske funkcije.....	19
Mnenje Odbora zavarovancev	21
Poslovno poročilo skupine kritnih skladov Moji skladi življenjskega cikla	22
I. Splošna pojasnila k skupini kritnih skladov.....	22
1 Dodatno pokojninsko zavarovanje	22
2 Obveščanje javnosti.....	24
3 Tveganja, povezana z rusko ukrajinskim konfliktom	24
II. Poslovno poročilo kritnega sklada z delniško naložbeno usmeritvijo Moj dinamični sklad	25
1 Naložbeni cilji, strategije, politike v preteklem letu	25
2 Vrednost enote premoženja in donosnost kritnega sklada	25
3 Število zavarovancev	27
4 Aktivnosti upravljavca, pogoji in okolje delovanja kritnega sklada	27
5 Vstopni in izstopni stroški, upravljavska provizija in drugi stroški	30
6 Skrbniška provizija in drugi stroški skrbniške banke	31
7 Izbrani kazalniki	32
III. Poslovno poročilo kritnega sklada z mešano naložbeno usmeritvijo Moj uravnoteženi sklad	33
1 Naložbeni cilji, strategije, politike v preteklem letu	33
2 Vrednost enote premoženja in donosnost kritnega sklada	34
3 Število zavarovancev	35
4 Aktivnosti upravljavca, pogoji in okolje delovanja kritnega sklada	36
5 Vstopni in izstopni stroški, upravljavska provizija in drugi stroški	38
6 Skrbniška provizija in drugi stroški skrbniške banke	39
7 Izbrani kazalniki	40
IV. Poslovno poročilo kritnega sklada z obvezniško naložbeno usmeritvijo Moj zajamčeni sklad	42
1 Naložbeni cilji, strategije, politike v preteklem letu	42
2 Vrednost enote premoženja in donosnost kritnega sklada	43
3 Število zavarovancev	45
4 Aktivnosti upravljavca, pogoji in okolje delovanja kritnega sklada	45
5 Vstopni in izstopni stroški, upravljavska provizija in drugi stroški	48
6 Skrbniška provizija in drugi stroški skrbniške banke	49
7 Izbrani kazalniki	49
Računovodsko poročilo skupine kritnih skladov Moji skladi življenjskega cikla	51

V.	Računovodsko poročilo skupine kritnih skladov	51
1	Računovodski izkazi skupine kritnih skladov	51
2	Pojasnila k računovodskim izkazom skupine kritnih skladov	53
2.1	Izhodišča za pripravo računovodskih izkazov	53
2.2	Novo sprejeti standardi in pojasnila	53
2.3	Računovodske usmeritve in politike	55
2.3.1	Metode vrednotenja postavk v računovodskih izkazih	55
2.3.2	Vpliv sprememb računovodskih usmeritev in vrednotenja	63
2.4	Pomembni dogodki po datumu obračunskega obdobja	63
2.5	Pojasnila k izkazu finančnega položaja	63
2.6	Pojasnila k izkazu poslovnega izida	69
2.7	Druga pojasnila	71
2.7.1	Stroški, ki bremenijo skupino kritnih skladov	71
2.7.2	Medsebojna razmerja med skladi skupine kritnih skladov	72
2.7.3	Izpostavljenost do upravljavca in povezanih oseb	73
2.7.4	Izpostavljenost do skrbnika in z njim povezanih oseb	73
VI.	Računovodsko poročilo kritnega sklada z delniško naložbeno usmeritvijo Moj dinamični sklad 74	
1	Računovodski izkazi kritnega sklada Moj dinamični sklad	74
2	Pojasnila k izkazu finančnega položaja	78
2.1	Glavna tveganja in negotovosti	83
2.1.1	Tržna tveganja	83
2.1.2	Obrestno tveganje	84
2.1.3	Valutno tveganje	84
2.1.4	Tveganje padca tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev	85
2.1.5	Kreditna tveganja	86
2.1.6	Tveganja glede trajnosti	88
2.1.7	Likvidnostna tveganja	89
2.1.8	Operativna tveganja	89
2.2	Čista vrednost sredstev kritnega sklada	90
2.3	Izpostavljenost naložb kritnega sklada	90
2.4	Naložbene nepremičnine	91
2.5	Zastava in posojanje premoženja kritnega sklada	91
2.6	Vrednosti obveznosti do članov v mirovanju	91
3	Pojasnila k izkazu poslovnega izida	92
3.1	Roki in način pripisovanja doseženega dobička kritnega sklada	93
3.2	Posli z upravljavcem, skrbnikom in povezanimi osebami	94

3.3	Vplačane premije.....	94
3.4	Izplačane odkupne vrednosti	94
3.5	Prenosi premoženja med izvajalci pokojninskih načrtov	95
3.6	Prenosi premoženja med kritnimi skladi skupine kritnih skladov	95
3.7	Rezultat poslovanja	95
4	Pojasnila k izkazu premoženja.....	95
4.1	Upravljavska provizija posameznega investicijskega sklada	95
4.2	Alternativni investicijski skladi	96
VII.	Računovodsko poročilo kritnega sklada z mešano naložbeno usmeritvijo Moj uravnoteženi sklad	97
1	Računovodski izkazi kritnega sklada Moj uravnoteženi sklad	97
2	Pojasnila k izkazu finančnega položaja	102
2.1	Opis glavnih tveganj in negotovosti.....	106
2.1.1	Tržna tveganja	106
2.1.2	Obrestno tveganje	107
2.1.3	Valutno tveganje.....	108
2.1.4	Tveganje padca tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev	109
2.1.5	Kreditna tveganja.....	110
2.1.6	Tveganja glede trajnosti	111
2.1.7	Likvidnostna tveganja	112
2.1.8	Operativna tveganja.....	113
2.2	Čista vrednost sredstev kritnega sklada	113
2.3	Izpostavljenost naložb kritnega sklada	113
2.4	Naložbene nepremičnine	114
2.5	Zastava in posojanje premoženja kritnega sklada.....	115
2.6	Vrednosti obveznosti do članov v mirovanju	115
3	Pojasnila k izkazu poslovnega izida	115
3.1	Roki in način pripisovanja doseženega dobička kritnega sklada	116
3.2	Posli z upravljavcem, skrbnikom in povezanimi osebami	117
3.3	Vplačane premije.....	117
3.4	Prenosi premoženja med izvajalci pokojninskih načrtov	118
3.5	Prenosi premoženja med kritnimi skladi skupine kritnih skladov	118
3.6	Rezultat poslovanja	118
4	Pojasnila k izkazu premoženja.....	118
4.1	Upravljavska provizija posameznega investicijskega sklada	118
4.2	Alternativni investicijski skladi	119
VIII.	Računovodsko poročilo kritnega sklada z obvezniško naložbeno usmeritvijo Moj zajamčeni sklad	120

1	Računovodski izkazi kritnega sklada Moj zjamčeni sklad.....	120
2	Pojasnila k izkazu finančnega položaja	125
2.1	Opis glavnih tveganj in negotovosti.....	131
2.1.1	Tržna tveganja	131
2.1.2	Obrestno tveganje	132
2.1.3	Valutno tveganje.....	133
2.1.4	Tveganje padca tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev	134
2.1.5	Kreditna tveganja.....	135
2.1.6	Tveganje glede trajnosti	137
2.1.7	Likvidnostna tveganja	138
2.1.8	Operativna tveganja.....	138
2.2	Čista vrednost sredstev kritnega sklada	139
2.3	Izpostavljenost naložb kritnega sklada	139
2.4	Naložbene nepremičnine.....	140
2.5	Zastava in posojanje premoženja kritnega sklada.....	140
2.6	Vrednosti obveznosti do članov v mirovanju	140
2.7	Doseganje zjamčene donosnosti	140
3	Pojasnila k izkazu poslovnega izida	140
3.1	Roki in način pripisovanja doseženega dobička kritnega sklada	142
3.2	Posli z upravljavcem, skrbnikom in povezanimi osebami	143
3.3	Vplačane premije.....	143
3.4	Izplačane odkupne vrednosti	143
3.5	Prenosi premoženja med izvajalci pokojninskih načrtov	144
3.6	Prenosi premoženja med kritnimi skladi skupine kritnih skladov	144
3.7	Rezultat poslovanja	144
4	Pojasnila k izkazu premoženja.....	145
4.1	Upravljavska provizija posameznega investicijskega sklada	145
4.2	Alternativni investicijski skladi	145

Kazalo preglednic

Preglednica 1: Pokojninski načrt.....	22
Preglednica 2: Skladi in naložbena politika	23
Preglednica 3: Moj zjamčeni sklad, izpostavljenost do izdajateljev iz Ruske federacije, v evrih.....	24
Preglednica 4: Ciljna strateška porazdelitev sredstev	25
Preglednica 5: Vrste naložb na 31. 12. 2023	25
Preglednica 6: VEP na začetku in na koncu leta	26
Preglednica 7: Letna donosnost od ustanovitve sklada	27
Preglednica 8: Struktura po spolu in starosti	27
Preglednica 9: Spremembe v letu.....	27
Preglednica 10: Prenosi v letu	27
Preglednica 11: Gibanje kapitalskih trgov.....	28
Preglednica 12: Gibanje donosnosti 10-letnih državnih obveznic.....	28
Preglednica 13: BDP, inflacija in brezposelnost.....	30
Preglednica 14: Izbrani kazalniki poslovanja	32
Preglednica 15: Ciljna strateška porazdelitev sredstev.....	33
Preglednica 16: Vrste naložb na 31. 12. 2023	33
Preglednica 17: VEP na začetku in na koncu leta	34
Preglednica 18: Letna donosnost od ustanovitve sklada	35
Preglednica 19: Struktura po spolu in starosti	35
Preglednica 20: Spremembe v letu.....	36
Preglednica 21: Prenosi v letu	36
Preglednica 22: Gibanje kapitalskih trgov.....	37
Preglednica 23: Gibanje donosnosti 10-letnih državnih obveznic.....	37
Preglednica 24: BDP, inflacija in brezposelnost.....	38
Preglednica 25: Izbrani kazalniki poslovanja	41
Preglednica 26: Ciljna strateška porazdelitev sredstev.....	42
Preglednica 27: Vrste naložb na 31. 12. 2023	42
Preglednica 28: VEP na začetku in na koncu leta	43
Preglednica 29: Letna donosnost od ustanovitve sklada	44
Preglednica 30: Struktura po spolu in starosti	45
Preglednica 31: Spremembe v letu.....	45
Preglednica 32: Prenosi v letu	45
Preglednica 33: Gibanje kapitalskih trgov.....	46
Preglednica 34: Gibanje donosnosti 10-letnih državnih obveznic.....	46
Preglednica 35: BDP, inflacija in brezposelnost.....	47
Preglednica 36: Izbrani kazalniki poslovanja	50
Preglednica 37: Zbirna bilanca stanja	51
Preglednica 38: Zbirni izkaz poslovnega izida.....	52
Preglednica 39: Struktura sredstev.....	63
Preglednica 40: Pregled finančnih naložb glede na način vrednotenja	64
Preglednica 41: Dolgoročne finančne naložbe glede na kategorijo vrednotenja.....	64
Preglednica 42: Kratkoročne finančne naložbe glede na kategorijo vrednotenja.....	64
Preglednica 43: Ročnost finančnih naložb glede na vrednotenje.....	64
Preglednica 44: Prikaz oblikovanih kreditnih izgub	65
Preglednica 45: Hierarhija ugotavljanja in razkrivanja poštene vrednosti.....	66
Preglednica 46: Gibanje finančnih naložb na ravni 3	66
Preglednica 47: Struktura terjatev	67
Preglednica 48: Struktura denarnih sredstev in ustreznikov	67

Preglednica 49: Rezervacije za zavarovanja	68
Preglednica 50: Struktura rezervacij za zavarovanja	68
Preglednica 51: Gibanje rezervacij za zavarovanja	68
Preglednica 52: Ročnost rezervacij za zavarovanja	68
Preglednica 53: Poslovne obveznosti.....	69
Preglednica 54: Struktura finančnih prihodkov.....	69
Preglednica 55: Struktura prihodkov od naložbenih nepremičnin	70
Preglednica 56: Struktura finančnih odhodkov	70
Preglednica 57: Struktura odhodkov naložbenih nepremičnin	70
Preglednica 58: Struktura odhodkov v zvezi u upravljanjem in poslovanjem.....	71
Preglednica 59: Medsebojna razmerja med skladi	72
Preglednica 60: Izpostavljenost do upravljavca	73
Preglednica 61: Izpostavljenost do povezanih oseb delodajalca, ki financira PN	73
Preglednica 62: Izpostavljenost do skrbnika	73
Preglednica 63: Bilanca stanja	74
Preglednica 64: Izkaz poslovnega izida	75
Preglednica 65: Izkaz pripisa dobička	76
Preglednica 66: Izkaz denarnih tokov	77
Preglednica 67: Izkaz premoženja	78
Preglednica 68: Struktura sredstev.....	78
Preglednica 69: Delitev finančnih sredstev po ročnosti.....	79
Preglednica 70: Gibanje finančnih naložb.....	79
Preglednica 71: Ročnost finančnih naložb glede na vrednotenje.....	80
Preglednica 72: Hierarhija ugotavljanja in razkrivanja poštene vrednosti.....	80
Preglednica 73: Gibanje finančnih naložb na ravni 3	81
Preglednica 74: Rezervacije za zavarovanja	81
Preglednica 75: Struktura rezervacij za zavarovanja	82
Preglednica 76: Gibanje rezervacij za zavarovanja	82
Preglednica 77: Ročnost rezervacij za zavarovanja	82
Preglednica 78: Poslovne obveznosti.....	82
Preglednica 79: Delež naložb po vrstah	83
Preglednica 80: Podatki o obrestni občutljivosti	84
Preglednica 81: Podatki o valutni občutljivosti	85
Preglednica 82: Potencialna kapitalska izguba naložbenega portfelja za leto 2023	86
Preglednica 83: Potencialna kapitalska izguba naložbenega portfelja za leto 2022	86
Preglednica 84: Struktura naložb v dolžniške vrednostne papirje po bonitetni oceni	87
Preglednica 85: Povprečna ESG ocena kritnega sklada MDS v letu 2023	88
Preglednica 86: Povprečna ESG ocena kritnega sklada MDS v letu 2022	88
Preglednica 87: Družbeno odgovorne naložbe na 31.12.2023	89
Preglednica 88: Čista vrednost sredstev	90
Preglednica 89: Izdajatelj, do katerih je KS izpostavljen z več kot 5 odstotki vrednosti sredstev v 2023	90
Preglednica 90: Izpostavljenost do skrbnika v 2023	91
Preglednica 91: Izpostavljenost do posameznega delodajalca, ki financira PN v 2023	91
Preglednica 92: Struktura finančnih prihodkov.....	92
Preglednica 93: Struktura finančnih odhodkov	92
Preglednica 94: Struktura odhodkov v zvezi u upravljanjem in poslovanjem.....	93
Preglednica 95: Podatki o sklenjenih poslih s povezanimi osebami v letu	94
Preglednica 96: Izpostavljenost do skrbnika in upravljavca	94
Preglednica 97: Vplačane premije	94
Preglednica 98: Odkupne vrednosti rednega in izrednega prenehanja.....	94

Preglednica 99: Enkratni dvig sredstev	95
Preglednica 100: Prenosi med izvajalci	95
Preglednica 101: Prenosi med skladi	95
Preglednica 102: Upravljavska provizija za odprte investicijske sklade 2023	96
Preglednica 103: Bilanca stanja	97
Preglednica 104: Izkaz poslovnega izida	98
Preglednica 105: Izkaz pripisa dobička	99
Preglednica 106: Izkaz denarnih tokov	100
Preglednica 107: Izkaz premoženja	101
Preglednica 108: Struktura sredstev	102
Preglednica 109: Delitev finančnih sredstev po ročnosti	102
Preglednica 110: Gibanje finančnih naložb	102
Preglednica 111: Ročnost finančnih naložb glede na vrednotenje	103
Preglednica 112: Hierarhija ugotavljanja in razkrivanja poštene vrednosti	103
Preglednica 113: Gibanje finančnih naložb na ravni 3	104
Preglednica 114: Rezervacije za zavarovanja	105
Preglednica 115: Struktura rezervacij za zavarovanja	105
Preglednica 116: Gibanje rezervacij za zavarovanja	105
Preglednica 117: Ročnost rezervacij za zavarovanja	105
Preglednica 118: Poslovne obveznosti	106
Preglednica 119: Delež naložb po vrstah	107
Preglednica 120: Podatki o obrestni občutljivosti	108
Preglednica 121: Podatki o valutni občutljivosti	109
Preglednica 122: Potencialna kapitalska izguba naložbenega portfelja za leto 2023	109
Preglednica 123: Potencialna kapitalska izguba naložbenega portfelja za leto 2022	109
Preglednica 124: Struktura naložb v dolžniške vrednostne papirje po bonitetni oceni	110
Preglednica 125: Povprečna ESG ocena kritnega sklada MUS v 2023	112
Preglednica 126: Povprečna ESG ocena kritnega sklada MUS v 2022	112
Preglednica 127: Družbeno odgovorne naložbe na 31.12.2023	112
Preglednica 128: Čista vrednost sredstev	113
Preglednica 129: Izdajatelji, do katerih je KS izpostavljen z več kot 5 odstotki vrednosti sredstev 2023	113
Preglednica 130: Izpostavljenost do skrbnika 2023	114
Preglednica 131: Izpostavljenost do posameznega delodajalca, ki financira PN v 2023	114
Preglednica 132: Struktura finančnih prihodkov	115
Preglednica 133: Struktura finančnih odhodkov	115
Preglednica 134: Struktura odhodkov v zvezi z upravljanjem in poslovanjem	116
Preglednica 135: Podatki o sklenjenih poslih s povezanimi osebami v letu	117
Preglednica 136: Izpostavljenost do skrbnika in upravljavca	117
Preglednica 137: Vplačane premije	117
Preglednica 138: Odkupne vrednosti rednega in izrednega prenehanja	117
Preglednica 139: Enkratni dvig sredstev	118
Preglednica 140: Prenosi med izvajalci	118
Preglednica 141: Prenosi med skladi	118
Preglednica 142: Upravljavska provizija za odprte investicijske sklade	119
Preglednica 143: Bilanca stanja	120
Preglednica 144: Izkaz poslovnega izida	121
Preglednica 145: Izkaz pripisa dobička	122
Preglednica 146: Izkaz denarnih tokov	123
Preglednica 147: Izkaz premoženja	124
Preglednica 148: Struktura sredstev	125

Preglednica 149: Pregled finančnih naložb glede na način vrednotenja	125
Preglednica 150: Dolgoročne finančne naložbe glede na kategorijo vrednotenja	125
Preglednica 151: Kratkoročne finančne naložbe glede na kategorijo vrednotenja	126
Preglednica 152: Gibanje finančnih naložb	126
Preglednica 153: Ročnost finančnih naložb glede na vrednotenje	127
Preglednica 154: Prikaz oblikovanih kreditnih izgub	127
Preglednica 155: Hierarhija ugotavljanja in razkrivanja poštene vrednosti	128
Preglednica 156: Gibanje finančnih naložb na ravni 3	129
Preglednica 157: Rezervacije za zavarovanja	130
Preglednica 158: Struktura rezervacij za zavarovanja	130
Preglednica 159: Gibanje rezervacij za zavarovanja	130
Preglednica 160: Ročnost rezervacij za zavarovanja	131
Preglednica 161: Poslovne obveznosti	131
Preglednica 162: Delež naložb po vrstah	132
Preglednica 163: podatki o obrestni občutljivosti	133
Preglednica 164: Podatki o valutni občutljivosti	134
Preglednica 165: Potencialna kapitalska izguba naložbenega portfelja za leto 2023	134
Preglednica 166: Potencialna kapitalska izguba naložbenega portfelja za leto 2022	135
Preglednica 167: Struktura naložb v dolžniške vrednostne papirje po bonitetni oceni	136
Preglednica 168: Povprečna ESG ocena kritnega sklada MZS za 2023	137
Preglednica 169: Povprečna ESG ocena kritnega sklada MZS za 2022	137
Preglednica 170: Družbeno odgovorne naložbe na 31.12.2023	138
Preglednica 171: Čista vrednost sredstev	139
Preglednica 172: Izdajatelji, do katerih je KS izpostavljen z več kot 5 odstotki vrednosti sredstev 2023	139
Preglednica 173: Izpostavljenost do skrbnika 2023	139
Preglednica 174: Izpostavljenost do posameznega delodajalca, ki financira PN 2023	140
Preglednica 175: Struktura finančnih prihodkov	141
Preglednica 176: Struktura prihodkov od naložbenih nepremičnin	141
Preglednica 177: Struktura finančnih odhodkov	141
Preglednica 178: Struktura odhodkov v zvezi z upravljanjem in poslovanjem	142
Preglednica 179: Podatki o sklenjenih poslih s povezanimi osebami v letu	143
Preglednica 180: Izpostavljenost do skrbnika in upravljavca	143
Preglednica 181: Vplačane premije	143
Preglednica 182: Odkupne vrednosti rednega in izrednega prenehanja	144
Preglednica 183: Enkratni dvig sredstev	144
Preglednica 184: Prenosi med izvajalci	144
Preglednica 185: Prenosi med skladi	144

Kazalo slik

Moj dinamični sklad

Slika 1: Donosnosti po mesecih in skupna letna donosnost	26
Slika 2: Lomljeni graf donosnosti	26
Slika 3: Gibanje ključne obrestne mere v Evropski uniji in ZDA	29

Moj uravnoteženi sklad

Slika 4: Donosnosti po mesecih in skupna letna donosnost	34
Slika 5: Lomljeni graf donosnosti	35
Slika 6: Gibanje ključne obrestne mere v Evropski uniji in ZDA	37

Moj zajamčeni sklad

Slika 7: Donosnosti po mesecih in skupna letna donosnost	43
Slika 8: Lomljeni graf donosnosti	44
Slika 9: Gibanje ključne obrestne mere v Evropski uniji in ZDA	47

Moj dinamični sklad

Slika 10: Delež naložb po posameznih geografskih področjih	88
--	----

Moj uravnoteženi sklad

Slika 11: Delež naložb po posameznih geografskih področjih	111
--	-----

Moj zajamčeni sklad

Slika 12: Delež naložb po posameznih geografskih področjih	137
--	-----

Pomen okrajšav

AZN	Agencija za zavarovalni nadzor
DPRZ	Kritni sklad dodatnega pokojninskega rentnega zavarovanja
DPZ	Dodatno pokojninsko zavarovanje
KS	Kritni sklad
KV	Knjigovodska vrednost
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MDS	Moj dinamični sklad
MRS	Moj rentni sklad
MSRP	Mednarodni standardi računovodskega poročanja
MUS	Moj uravnoteženi sklad
MZS	Moj zjamčeni sklad
PN	Pokojninski načrt
VEP	Vrednost enote premoženja
VP	Vrednostni papir
ZISDU-3	Zakon o investicijskih skladih in družbah za upravljanje
ZPIZ-2	Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
ZZavar-1	Zakon o zavarovalništvu

NAGOVOR UPRAVE

Spoštovane zavarovanke, zavarovanci, delničar in drugi deležniki!

Leta 2023 je Sava pokojninska družba stopila v novo strateško obdobje, ki bo trajalo do leta 2027. V tem obdobju družba zasleduje strateške cilje, ki se v prvi vrsti osredotočajo na stranko, ki jo postavljamo še bolj v središče kot do sedaj, ter na optimizacijo in digitalizacijo delovnih procesov.

V lanskem letu smo povsem prenovili način toka dokumentacije in arhiviranja, ki smo ga podprli z digitalnim sistemom upravljanja dokumentov. S tem smo optimizirali in pospešili procese, obenem pa z zmanjšano porabo papirja prispevali k zmanjšanju ogljičnega odtisa. Trajnostna razvojna naravnost je prav tako ena izmed strateških usmeritev Sava pokojninske, ne le na naložbenem področju, temveč tudi na področju zmanjševanja ogljičnega odtisa pri poslovanju. K temu smo v letu 2023 pomembno prispevali s poslovanjem v novih, energijsko učinkovitejših prostorih v skupni stavbi mariborskih družb Zavarovalne skupine Sava.

S trajnostnim razvojem in zniževanjem ogljičnega odtisa bomo nadaljevali tudi v preostalem delu strateškega obdobja s postopnim prehodom na vozila na električni pogon, z večjim deležem energije, pridobljene iz obnovljivih virov ter s spodbujanjem načel ponovne uporabe in souporabe. Trajnostna načela bomo še naprej upoštevali tudi pri naložbenih odločitvah.

Individualni zavarovanci so gotovo že opazili prenovljen portal za fizične osebe, ki predstavlja le en korak v digitalizaciji komunikacijskih poti. Te bomo v prihodnosti nadgradili s portalom za pravne osebe, ki bo vse dosedanje možnosti digitalnega komuniciranja s poslovnimi strankami nadgradil z dodatnimi funkcionalnostmi.

Leto 2023 si bomo zaposleni v zavarovalnicah in pokojninskih družbah zapomnili po uvedbi Mednarodnega standarda računovodskega poročanja 17. Cilj tega standarda je zagotoviti večjo jasnost računovodskega poročanja v zvezi z zavarovalnimi pogodbami. Zunanjim deležnikom in uporabnikom računovodskih poročil daje trdnejša računovodska zagotovila, ki temeljijo na načelih varnost in vzdržnosti. Novi standard predstavlja bistven premik v zasnovi obravnavanja zavarovalnih pogodb, obenem pa je zasnovan tako, da lahko izvajalci zavarovalnih pogodb lažje in učinkoviteje usklajujejo sredstva in obveznosti ter s tem pomembno prispevajo k stabilnosti in varnosti zavarovalnih pogodb.

Po izjemno težavnem letu 2022 je leto 2023 na kapitalskih trgih minilo v znamenju rastočih tečajev tako na obvezniških kot tudi na delniških trgih. To se je odrazilo tudi na poslovanju skladov, ki jih upravlja Sava pokojninska. Moj dinamični sklad je zrastel za 15,38 odstotka, Moj uravnoteženi za 8,89 in Moj zajamčeni za 2,27 odstotka.

Sava pokojninska pripravlja dve ločeni revidirani letni poročili. Pričujoče se nanaša na poslovanje skupine kritnih skladov Moji skladi življenjskega cikla. Revidirano letno poročilo pokojninske družbe je objavljeno ločeno.



dr. Igor Pšunder
član uprave



mag. Andrej Plos
predsednik uprave



UVODNA PREDSTAVITEV

Sava pokojninska družba (v nadaljevanju: družba ali upravljavec) je ustanovljena po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Izvaja dejavnost poslov upravljanja pokojninskih skladov in storitev izplačevanja pokojninskih rent. Edini delničar družbe je Pozavarovalnica Sava, d. d. (skrajšana firma Sava Re, d. d.).

Splošni podatki

Naziv upravljavca:	Sava pokojninska družba, d. d.
Sedež:	Ulica Eve Lovše 7, 2000 Maribor
Matična številka:	1550411
ID za DDV:	SI97219231
Osnovni kapital:	6.301.108,96 EUR
Nadzorne institucije:	Agencija za zavarovalni nadzor, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
Skrbniška banka:	Nova KBM d.d
Elektronski naslov:	info@sava-pokojninska.si
Spletna stran:	www.sava-pokojninska.si

Organi družbe

Uprava družbe je dvočlanska. V preteklem letu je družbo vodila uprava:

- mag. Andrej Plos, predsednik,
- dr. Igor Pšunder, član.

Nadzorni svet družbe sestavljajo predstavniki delničarja in predstavniki zavarovancev. Zavarovanci v nadzorni svet predlagajo tretjino članov. Člani nadzornega sveta v preteklem letu so bili:

Predstavniki delničarja

- Jošt Dolničar, predsednik do 27.6.2023 ,
- David Benedek, predsednik od 28.6.2023,
- Pavel Gojkovič, namestnik predsednika,
- Hermina Kastelec,
- Rok Moljk.

Predstavniki zavarovancev

- Irena Šela,
- Tomaž Šalamon,
- mag. Uroš Krajnc.

Revizijsko komisijo nadzornega sveta sestavljajo člani nadzornega sveta in neodvisna strokovnjakinja, usposobljena za računovodstvo in revizijo. Člani revizijske komisije v preteklem letu so bili:



- Pavel Gojkovič, predsednik,
- Hermina Kastelec, članica
- mag. Saša Jerman, neodvisna strokovnjakinja.

Člani komisije nadzornega sveta za oceno sposobnosti in primernosti v preteklem letu so bili:

- Jošt Dolničar, predsednik do 27.6.2023,
- Pavel Gojkovič,
- Irena Šela,
- Maruška Vihar, nadomestna članica,
- Rok Moljk, nadomestni član.

Odbor pokojninskega sklada

Odbor pokojninskega sklada je strokovni organ, ki ga sestavlja pet članov, od tega trije predstavniki članov (zavarovancev) in dva predstavnika delodajalcev, ki financirajo pokojninski načrt. Člani odbora delujejo neodvisno in z upravljavcem pokojninskega sklada niso povezani na način, ki bi lahko vodil v konflikt interesov.

Odbor spremlja poslovanje pokojninskega sklada ter nadzoruje delo upravljavca skladno s pristojnostmi iz 294. člena ZPIZ-2. Naloge in pristojnosti odbora so:

- daje mnenje k letnemu poročilu pokojninskega sklada,
- daje mnenje k spremembam pravil upravljanja pokojninskega sklada, razen v primeru obveznih uskladitev z zakonodajnimi spremembami,
- daje mnenje k spremembam izjave o naložbeni politiki v delu, ki se nanaša na strateško porazdelitev sredstev glede na vrsto in trajanje obveznosti pokojninskega sklada,
- predlaga spremembe stroškov in provizije upravljavca pokojninskega sklada,
- preverja uspešnost poslovanja glede na doseženo donosnost in glede na doseženo donosnost v primerjavi z drugimi izvajalci,
- daje mnenje k poročilom upravljavca pokojninskega sklada o tveganjih, katerim je pokojninski sklad izpostavljen,
- obravnava način in pravilnost obveščanja delodajalcev in članov pokojninskega sklada,
- obravnava poročilo o pritožbah v zvezi z delovanjem pokojninskega sklada,
- druge pristojnosti, določene v splošnem aktu upravljavca pokojninskega sklada.

Skladno z ZPIZ-2 in poslovníkom o delu Odbora zavarovancev mandatno obdobje predsednika in namestnika predsednika traja 24 mesecev. Člani odbora v preteklem letu so bili:

Predstavniki zavarovancev

- Mitja Krempel, predsednik,
- Simona Berden,
- Terezija Kvas.

Predstavniki delodajalcev

- Aleksander Brunčko, namestnik predsednika,
- Tomaž Setničar.



IZJAVA UPRAVE

Uprava Sava pokojninske družbe, d. d., ki je upravljavec skupine kritnih skladov Moji skladi življenjskega cikla, po najboljšem vedenju potrjuje, da letno poročilo predstavlja resničen in pošten prikaz računovodskih izkazov skupine kritnih skladov za leto 2023.

Uprava potrjuje, da so bile dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve ter da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja. Uprava tudi potrjuje, da so računovodski izkazi skupaj s pojasnili izdelani na osnovi predpostavke o nadaljnjem poslovanju podjetja ter v skladu z veljavno zakonodajo in z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija.

Uprava je tudi odgovorna za ustrezno vodeno računovodstvo, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti oziroma nezakonitosti.

Uprava sprejema in potrjuje letno poročilo za leto 2023.

V Mariboru, 01. 3. 2024



dr. Igor Pšunder
član uprave



mag. Andrej Plos
predsednik uprave

MNENJE POOBlašČENEGA REVIZORJA

Deloitte.

Deloitte revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: +386 (0) 1 3072 800
Faks: +386 (0) 1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Uporabnikom zbirnih računovodskih izkazov skupine kritnih skladov Moji skladi življenjskega cikla Sava pokojninska družba d.d.

Mnenje

Revidirali smo zbirne računovodske izkaze Skupine kritnih skladov Moji skladi življenjskega cikla Sava pokojninska družba d.d. (v nadaljevanju "Skupina kritnih skladov"), ki vključujejo zbirno bilanco stanja na dan 31. decembra 2023, zbirni izkaz poslovnega izida za tedaj končano leto ter pojasnila k računovodskim izkazom, vključujoč povzetek bistvenih računovodskih usmeritev. Upravljalec Skupine kritnih skladov je Sava, pokojninska družba, d.d.

Po našem mnenju so priloženi zbirni računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pripravljeni v skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) in Sklepom o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov (Uradni list RS št. 79/13 in št. 12/2018).

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja. Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo zbirnih računovodskih izkazov*. V skladu z Mednarodnim kodeksom etike za računovodske strokovnjake (vključno z mednarodnimi standardi neodvisnosti), ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od Skupine kritnih skladov in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.



Ime Deloitte se nanaša na združenje Deloitte Touche Tohmatsu Limited (DTTL) in mrežo njegovih družb članic ter njihovih povezanih družb (skupaj organizacija Deloitte). DTTL (imenovan tudi Deloitte Global) ni mreža od njegovih družb članic ter povezanih družb, ki so ločene in samostojne pravne osebe in druga drug ne morejo niti kapiti odgovornosti do tretjih oseb. DTTL in vsaka od njegovih družb članic ter povezanih družb je odgovorna le za svoja dejanja in opustitve dejanj ter ne odgovarja za dejanja in opustitve drugih. DTTL, sam po sebi ne opravlja storitev za stranke. Podrobnejše informacije najdete tukaj: www.deloitte.com/jj/about.

Deloitte je vodilna globalna posredniška storitev revizije in dejavnja zagotavlja davčnega, poslovnega in finančnega svetovanja, svetovanja na področju tveganj in varnostnih storitev. Deloitte opravlja storitve za štiri od petih najvišje uvrščenih gospodarskih družb na lestvici Fortune Global 500® in prek globalne mreže družb članic (skupaj imenovanih organizacija Deloitte) zagotavlja storitve v več kot 190 državah ter ozemljih. Več o tem, kako približno 312.000 Deloitteovih strokovnjakov dosega rezultate, ki štejejo, najdete na povezavi www.deloitte.com.

V Sloveniji storitve zagotavlja Deloitte revizija d.o.o. in Deloitte svetovanje d.o.o. (pod skupnim imenom Deloitte (Slovenija)). Članici Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenija sodi med neodvisne družbe za strokovne storitve v Sloveniji in opravlja storitve revizije in dejavnja zagotavlja davčnega, poslovnega in finančnega svetovanja, svetovanja na področju tveganj in varnostnih storitev, ki jih zagotavlja več kot 100 domaćih in tujih strokovnjakov.

Deloitte revizija d.o.o. - Družba vpisana pri Okrobnem sodišču v Ljubljani - Matična številka: 1647106 - ID št. za DDV: SI62568885 - Osnovni kapital: 74.734,30 EUR.

© 2024. Za več informacij se obrnite na Deloitte Slovenija.



Deloitte.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno posloводство. Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, vendar ne vključujejo zbirnih računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o zbirnih računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z opravljenimi revizijami zbirnih računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne z zbirnimi računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi zbirnimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja Skupine kritnih skladov in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Odgovornosti posloводства in pristojnih za upravljanje za zbirne računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh zbirnih računovodskih izkazov v skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) in Sklepom o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov (Uradni list RS št. 79/13 in št. 12/2018) in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo zbirnih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi zbirnih računovodskih izkazov Skupine kritnih skladov odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlage za računovodenje, razen če namerava posloводство Skupino kritnih skladov likvidirati ali zaustaviti poslovanje ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadzorovanje postopka računovodskega poročanja Skupine kritnih skladov.

Revizorjeva odgovornost za revizijo zbirnih računovodskih izkazov

Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so zbirni računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu s pravili revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, kadar ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter veljajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh zbirnih računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v zbirnih računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ta

Deloitte.

tveganja ter pridobimo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bi odkrili pomembno napačne navedbe, ki je posledica prevare, je višje kot tveganje, ki je posledica napake, saj prevara lahko vključuje skrivno dogovarjanje, ponarejanje, namerne opustitve, napačne predstavitve ali izogibanje notranjim kontrolam.

- Pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol Skupine kritnih skladov.
- Ovrednotimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij, ki jih je pripravilo poslovodstvo.
- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar pa kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.
- Ovrednotimo celotno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

S pristojnimi za upravljanje med drugim razpravljamo o načrtovanem obsegu in časovnem načrtu revizije in bistvenih revizijskih ugotovitvah, vključno z bistvenimi pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih ugotovili med našo revizijo.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.,
Dunajska 165
1000 Ljubljana

Barbara Žibret Kralj
Pooblaščenka revizorka

Ljubljana, 1. marec 2024


Deloitte.

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

MNENJE NOSILKE AKTUARSKE FUNKCIJE

Aktuarsko sem preverila primernost evidenc za namene vrednotenja obveznosti, stanje in primernost zavarovalno-tehničnih rezervacij Sava pokojninske družbe, d. d., na dan 31. 12. 2023, ustreznost zavarovalnih premij in izpolnjevanje kapitalne ustreznosti Sava pokojninske družbe, d. d., na dan 31. 12. 2023.

Za poslovanje in stanje zavarovalno-tehničnih rezervacij je odgovorna uprava Sava pokojninske družbe, d. d.

Moja naloga je bila:

- preveriti ali pokojninska družba uporablja ustrezne metode, modele ter predpostavke za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij,
- preveriti ali so podatki, potrebni za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij ustrezni, zadostni in kakovostni,
- narediti primerjavo predpostavk na katerih temelji izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij z izkustvi,
- izraziti mnenje, ali oblikovane matematične rezervacije, kot jih je oblikovala pokojninska družba, predstavljajo primerne rezervacije za obveznosti pokojninske družbe, ki izhajajo iz pogodb pokojninskih zavarovanj ali v povezavi z njimi, vključno z vsemi povečanji zaradi razporeditve dobička na podlagi pregleda finančnega stanja pogodb pokojninskih zavarovanj, na dan vrednotenja,
- izraziti mnenje, ali oblikovane škodne in druge zavarovalno-tehnične rezervacije, kot jih je oblikovala pokojninska družba, predstavljajo primerne rezervacije za obveznosti pokojninske družbe, ki izhajajo iz pogodb pokojninskih zavarovanj ali v povezavi z njimi,
- preveriti, ali so bile za namene iz predhodnih dveh točk tega odstavka obveznosti ocenjene v skladu z določili sklepa o zavarovalno-tehničnih rezervacijah in sklepa o naložbah,
- podati mnenje o splošni politiki sklepanja zavarovanj, če ima pokojninska družba takšno politiko,
- potrditi, ali za nove tipe pogodb pokojninskega zavarovanja, ki jih je pokojninska družba začela sklepati med letom, premije in prihodki iz teh pogodb zadoščajo glede na razumna aktuarska pričakovanja in ob upoštevanju drugih finančnih virov pokojninske družbe, ki so na voljo v ta namen, da bo družba lahko izpolnila svoje obveznosti iz teh pogodb, zlasti, da bo lahko oblikovala zadostne matematične rezervacije,
- ugotoviti višino minimalnega kapitala pokojninske družbe za potrebe pokojninskih zavarovanj in vpliv predlagane delitve dobička na višino minimalnega kapitala in solventnost pokojninske družbe.

Aktuarsko preverjanje sem opravila v skladu z določili Zakona o zavarovalništvu (ZZavar-1, Uradni list RS, št. 93/2015, št. 9/2019, št. 102/2020, št. 48/20023 in 78/2023) in Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zavarovalništvu (ZZavar-1B, Uradni list RS, št. 102/2020), ustreznimi podzakonskimi akti in v skladu s temeljnimi aktuarskimi načeli. Prepričana sem, da je moje aktuarsko preverjanje primerna podlaga za izdajo mnenja nosilca aktuarske funkcije.

Sava pokojninska družba, d. d., uporablja ustrezne metode, modele ter predpostavke za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij. Podatki, potrebni za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij, so ustrezni, zadostni in kakovostni. Pri izračunih, kjer so potrebne predpostavke, so bile le te narejene na osnovi izkustev oziroma so smiselno določene v primerih, kjer ni dovolj podatkov. Po mojem mnenju



je višina oblikovanih matematičnih rezervacij na dan 31. 12. 2023 primerna in s tem zagotavlja trajno izpolnjevanje vseh obveznosti pokojninske družbe iz naslova pokojninskih zavarovanj. Oblikovane obveznosti Sava pokojninske družbe, d. d., na dan 31. 12. 2023 so bile ocenjene v skladu z določili sklepa o zavarovalno-tehničnih rezervacij in sklepa o naložbah. Sava pokojninska ima v Politiki upravljanja zavarovalnih tveganj Sava pokojninske družbe, d. d., primerno postavljena pravila glede prevzemanja zavarovanj. Po mojem mnenju sta višina premij in prihodkov, ki jih je Sava pokojninska družba, d. d., obračunala v letu 2023 za nove tipe pogodb pokojninskega zavarovanja primerni, torej da glede na razumna aktuarska pričakovanja in ob upoštevanju drugih finančnih virov pokojninske družbe, ki so na voljo v ta namen, bo Sava pokojninska družba, d. d., lahko izpolnila svoje obveznosti iz teh pogodb. Sama kot nosilka aktuarske funkcije prav tako sodelujem pri izvedbi lastne ocene tveganj. Višina minimalnega kapitala Sava pokojninske družbe, d. d., na dan 31. 12. 2023 znaša 6.998.214,37 evrov, kar je manj od temeljnega kapitala, ki znaša 7.287.503,98 evrov, in precej manj od razpoložljivega kapitala, ki znaša 8.287.503,98 evrov. Presežek razpoložljivega kapitala na dan 31. 12. 2023 tako predstavlja 15,6 % celotnega razpoložljivega kapitala na dan 31. 12. 2023. Dvig presežka v primerjavi s predhodnim letom je posledica tega, da v letu 2023 Sava pokojninska družba, d. d., dividend ni izplačala. Prav tako je Sava pokojninska družba, d. d., pri izdelavi planskega gradiva upoštevala, da se v letu 2024 dividenda ne izplača. Po mojem mnenju je odločitev glede neizplačila dividend do poplčila podrejenega dolga smiselna. Sava pokojninska družba, d. d., na dan 31. 12. 2023 ustreza vsem zakonskim zahtevam po minimalnem kapitalu za potrebe pokojninskih zavarovanj.

Na podlagi navedenega za naštetu izražam pritrdilno mnenje.

Maribor, 31. 1. 2024



mag. Martina Krücken
Nosilka aktuarske funkcije

MNENJE ODBORA ZAVAROVANCEV

Upravljavca je Odbor zavarovancev skupine kritnih skladov Moji skladi življenjskega cikla (v nadaljevanju: odbor zavarovancev) predložil letno poročilo skupine kritnih skladov Moji skladi življenjskega cikla za leto 2023 na 14. redni seji odbora dne 7.3.2024.

Odbor zavarovancev je v letu 2023 spremljal poslovanje skupine kritnih skladov in nadzoroval upravljavca v okviru svojih pristojnosti.

Na podlagi 294. člena ZPIZ-2 odbor zavarovancev podaja naslednje mnenje k letnemu poročilu pokojninskega sklada:

- Odbor zavarovancev ugotavlja, da je uprava upravljavca sprejela Letno poročilo skupine kritnih skladov Moji skladi življenjskega cikla (v nadaljevanju: letno poročilo).
- Odbor zavarovancev ugotavlja, da je bilo letno poročilo predloženo pravočasno in da je sestavljeno jasno in pregledno.
- Odbor podaja pozitivno mnenje k letnemu poročilu.

V Mariboru, 7. 3. 2024

Predsednik Odbora zavarovancev

Mitja Krempf



POSLOVNO POROČILO SKUPINE KRITNIH SKLADOV MOJI SKLADI ŽIVLJENJSKEGA CIKLA

I. SPLOŠNA POJASNILA K SKUPINI KRITNIH SKLADOV

V splošnih pojasnilih k skupini kritnih skladov Moji skladi življenjskega cikla (v nadaljevanju: skupina kritnih skladov) upravljaavec podaja vsebino, skupno vsem kritnim skladom skupine.

1 DODATNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE

Glavne značilnosti pokojninskega načrta

V dodatno zavarovanje po pokojninskih načrtih družbe se lahko vključijo posamezniki skladno z določbami ZPIZ-2. V kolektivni pokojninski načrt se vključijo posamezniki, zaposleni pri delodajalcu, ki financira pokojninskih načrt. V individualni pokojninski načrt se vključijo posamezniki, ki sami plačujejo premijo dodatnega zavarovanja.

Pokojninska načrta sta vpisana v register pokojninskih načrtov pri Finančni upravi Republike Slovenije in plačnikom premij zagotavljata pridobitev posebne davčne olajšave.

Dodatno zavarovanje se izvaja po dveh pokojninskih načrtih.

Preglednica 1: Pokojninski načrt

	Prvotna oznaka	Aktualna oznaka	Datum vpisa v register
Kolektivno zavarovanje	PN-PDPZ-MN-01/2000	PN-MN-03/2014	22. 1. 2001
Individualno zavarovanje	PN-PDPZ-MN-02/2001	PN-MN-04/2014	10. 8. 2001

Oba pokojninska načrta družba upravlja združeno v skupini kritnih skladov z naložbeno politiko življenjskega cikla. Skupino kritnih skladov sestavljajo trije skladi:

- Moj dinamični sklad,
- Moj uravnoteženi sklad,
- Moj zjamčeni sklad.

Pravila upravljanja in naložbena politika življenjskega cikla

Pogoji zavarovanja in naložbena politika življenjskega cikla so določeni z naslednjimi dokumenti:

- Pravili upravljanja skupine kritnih skladov Moji skladi življenjskega cikla (v nadaljevanju: pravila ali pravila upravljanja),
- Dodatkom – podrobnejših pravilih upravljanja skupine kritnih skladov (v nadaljevanju: dodatek ali dodatek k pravilom upravljanja),
- Izjavo o naložbeni politiki posameznega kritnega sklada.

Naložbena politika življenjskega cikla predstavlja načrtovano varčevanje za dodatno pokojnino, primerno starosti in naložbenim ciljem posameznika. Zavarovanci naložbeno politiko izberejo ob sklenitvi zavarovanja in jo lahko, upoštevaje starostne omejitve, enkrat letno tudi spreminjajo.

V kolikor zavarovanec ob vključitvi naložbene politike ne izbere, se šteje, da je izbral sklad, ki izvaja naložbeno politiko, ustrezno njegovi starostni skupini.

Preglednica 2: Skladi in naložbena politika

	Moj dinamični	Moj uravnoteženi	Moj zjamčeni
Starost	do 47. leta	od 47. do 57. leta	nad 57 let
Naložbena politika	delniški sklad	mešan sklad	obvezniški sklad
Zajamčen donos	ne	ne	da
Naložbeno tveganje zavarovancev	v celoti	v celoti	nad zjamčenim donosom

Zavarovanec pridobi pravico do dodatne pokojnine skladno z ZPIZ-2.

Prenos med skladi skupine kritnih skladov

Po dopolnitvi mejnih starosti (47 oziroma 57 let) se nova vplačila pričnejo zbirati v skladu, namenjenem višji starostni skupini. Do takrat zbrani prihranki se v sklad, namenjenem višji starostni skupini, prenesejo najkasneje v roku 36 mesecev.

Upravljavec zavarovanja v mesecu, v katerem dopolni mejno starost, obvesti o načinu prenosa sredstev v kritni sklad, ki je namenjen višji starostni skupini.

Zavarovanec se lahko odloči za avtomatični prenos, ki je določen s ciljem, da upravljavec zasleduje največjo ekonomsko korist zavarovanja ali za takojšnji prenos prihrankov. Ne glede na njegovo odločitev se prenos prihrankov izvede najkasneje v 36. mesecu od meseca, ko je zavarovanec dopolnil mejno starost. V primeru, da se zavarovanec odloči za avtomatični prenos, se lahko znotraj obdobja 36 mesecev prenos izvede tudi na njegovo zahtevo.

Najvišjo ekonomsko korist zavarovanja upravljavec zasleduje na podlagi interne metodologije, ki temelji na analizah tehničnih kazalnikov referenčnih borznih indeksov, predvsem na zasledovanju trendov s kazalnikom 200-dnevnega tehtanega drsečega povprečja (WMA 200) ter na analizi oscilacije tečajev s kazalnikom relativne moči (RSI).

Zavarovanec lahko tudi sam enkrat letno zamenja naložbeno politiko, pri čemer lahko izbira med skladi, ustrezno njegovi starostni skupini.

Spremembe pokojninskih načrtov in pravil upravljanja

V letu 2023 se pravila upravljanja in izjave o naložbenih politikah skupine kritnih skladov Moji skladi življenjskega cikla niso spremenila.



2 OBVEŠČANJE JAVNOSTI

Upravljavca je skladno z 253. členom ZPIZ-2 na spletni strani www.sava-pokojninska.si objavil:

- ime upravljavca pokojninskega sklada, države članice, v kateri je upravljavca vpisan v register, in pristojnega nadzornega organa;
- pokojninske načrte za varčevanje in izplačevanje pokojninske rente,
- pravila upravljanja pokojninskega sklada,
- obvestilo o vseh spremembah pokojninskega načrta in pravil upravljanja v preteklem letu,
- izjave o naložbeni politiki,
- revidirani letni poročili,
- informacije o možnostih izbire med kritnimi skladi z različnimi naložbenimi politikami, izpostavljenosti tveganju, jamstev, ki so določena s pokojninskim načrtom ali pravili upravljanja, celotnih stroškov poslovanja pokojninskega sklada, podatke o donosnosti pokojninskega sklada za vsaj pet let ter vrstah in strukturi naložb,
- obvestilo o pravicah zavarovanca glede možnosti izplačevanja dodatne pokojnine in glede možnosti prenosa sredstev med skladi upravljavca ali prenosa sredstev med različnimi upravljavci.

Upravljavca na spletni strani tekoče, mesečno objavlja podatke o doseženi donosnosti in sestavo naložb posameznega sklada ter druge za javnost pomembne novice.

3 TVEGANJA, POVEZANA Z RUSKO UKRAJINSKIM KONFLIKTOM

V februarju 2022 je Ruska federacija začela vojno z Ukrajino. Povečalo se je tveganje nestanovitnosti v regiji, ki se je zaradi posledic prekinjenih dobav energentov in zvišanja njihovih cen, preneslo na svetovne kapitalske trge. Evropska unija in mednarodna skupnost sta sprejeli vrsto sankcij proti Ruski federaciji. Onemogočilo se je sklepanje poslov s finančnimi instrumenti izdanimi s strani izdajateljev iz Ruske federacije. Zaradi vrste sprejetih omejevalnih ukrepov se je povečalo tveganje izpostavljenosti predvsem do izdajateljev iz Ruske federacije. Država Rusija tudi v letu 2023 ostaja pod sankcijami zahodnih držav, kar ji onemogoča poravnava svojih obveznosti iz naslova izdanega dolga.

Na 31.12.2023 v portfelju Mojega zajamčenega sklada ostaja državna obveznica Ruske federacije.

Preglednica 3: Moj zajamčeni sklad, izpostavljenost do izdajateljev iz Ruske federacije, v evrih

Oznaka	ISIN	Št. obv.	Tržna cena	Tržna vrednost v €	Nominalna vrednost v €	Način vrednotenja
RUSSIA1.125_11/20/27	RU000A102CK5	13	38,6 %	501.618	1.300.000	FVTPL



II. POSLOVNO POROČILO KRITNEGA SKLADA Z DELNIŠKO NALOŽBENO USMERITVIJO MOJ DINAMIČNI SKLAD

1 NALOŽBENI CILJI, STRATEGIJE, POLITIKE V PRETEKLEM LETU

Kritni sklad je namenjen zavarovancem do dopolnjenega 47. leta starosti.

Naložbeni cilj je doseganje višje donosnosti, primerljive z donosnostjo kombinacije delniških indeksov z oznako NDEEWN Index in SXXR Index ter medbančne obrestne mere za območje evra ESTER, v razmerju 60 : 30 : 10, kot merila uspešnosti (benchmark) upravljanja premoženja sklada.

NDEEWN Index označuje delniški indeks, ki zajema delnice večinoma razvitih držav sveta in manjši delež delnic držav v razvoju. Izražen je v evrih. SXXR Index je delniški indeks, ki zajema 600 delnic družb iz evropskih držav, izražen je v evrih. Medbančna obrestna mera za območje evra ESTER (Euro Short-Term Rate) je enodnevna medbančna obrestna mera za območje evra, po kateri si banke za en dan medsebojno posojajo denar.

V skladu z naložbeno politiko so sredstva kritnega sklada naložena v prenosljive vrednostne papirje in instrumente denarnega trga, s pretežnim deležem naložb v visoko tvegane finančne instrumente. Zavarovanci z varčevanjem v kritnem skladu v celoti prevzemajo višje naložbeno tveganje.

Preglednica 4: Ciljna strateška porazdelitev sredstev

Vrsta naložbe	Cilj
Delnice družb ter enote ali delnice zaprtih in odprtih delniških investicijskih skladov	od 85 % do 95 %
Obveznice in enote obvezniških (odprtih in zaprtih) investicijskih skladov	do 5 %
Instrumenti denarnega trga (zakladne menice, komercialni zapisi, CD-ji, odprti in zaprti skladi denarnega trga ...)	do 5 %
Denarni depoziti	do 10 %
Enote ali delnice alternativnih in specialnih investicijskih skladov ter instrumenti EIB in enote evropskih alternativnih investicijskih skladov	do 10 %

Med vrstami naložb na dan, 31. 12. 2023, imajo največji delež naložbe v delnice družb in delniških investicijskih skladov.

Preglednica 5: Vrste naložb na 31. 12. 2023

Vrsta naložbe	Delež
Delnice družb in delniških investicijskih skladov	89,6%
Denarna sredstva in instrumenti denarnega trga	6,9%
Obveznice in obvezniški investicijski skladi	3,5%
Skupaj	100,0%

2 VREDNOST ENOTE PREMOŽENJA IN DONOSNOST KRITNEGA SKLADA

Kritni sklad je začel poslovati maja 2016, ko je bila določena prva VEP. Izhodiščna vrednost VEP je znašala 20,0000 evrov. Konec leta 2023 je vrednost VEP znašala 30,9827 evrov, kar predstavlja 54,9 odstotno donosnost od začetka poslovanja.



Upravljapec v kritnem skladu ne zagotavlja zjamčene donosnosti na čisto vplačano premijo.

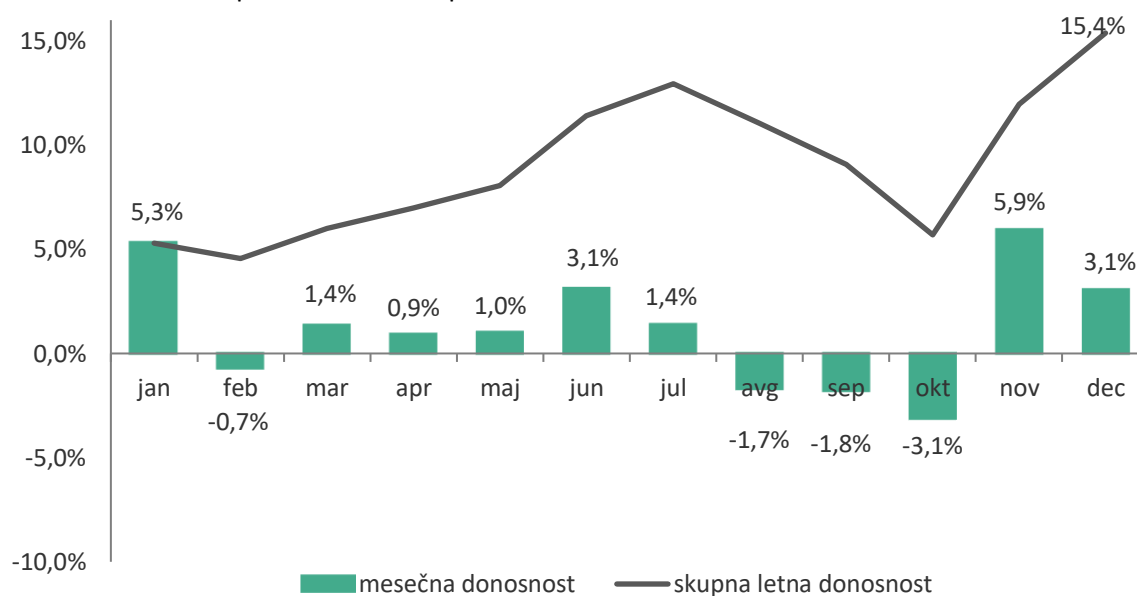
Preglednica 6: VEP na začetku in na koncu leta

Sklad	Enota	*1.5.2016	31.12.2022	31.12.2023	Sprememba v 2023
MDS	VEP	20,0000	26,8523	30,9827	15,4%

*začetna vrednost VEP

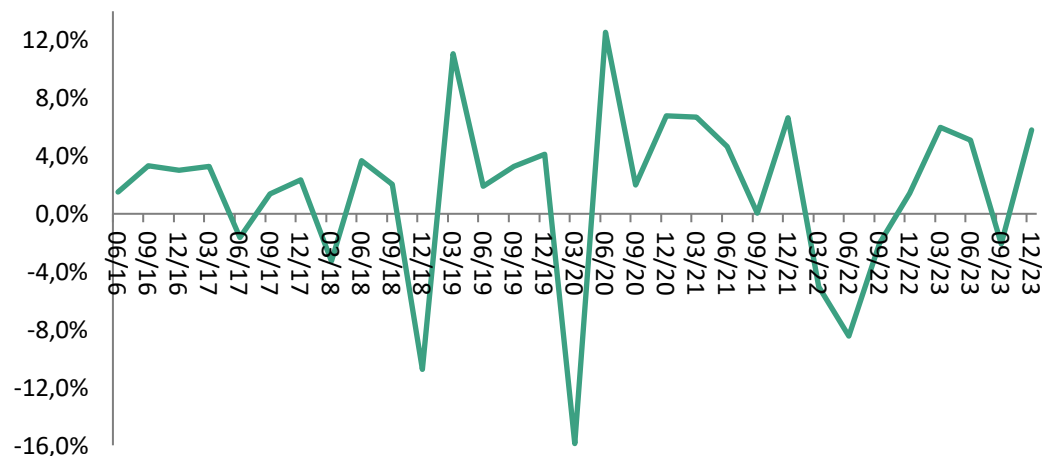
Pripisana donosnost v letu 2023 znaša 15,4 odstotka.

Slika 1: Donosnosti po mesecih in skupna letna donosnost



Prikazana je pripisana donosnost po posameznem četrtletju od začetka poslovanja kritnega sklada do konca leta 2023.

Slika 2: Lomljeni graf donosnosti



Donosnost po posameznih poslovnih letih je prikazana v naslednji preglednici.

Preglednica 7: Letna donosnost od ustanovitve sklada

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Letna donosnost	8,0%	5,4%	-8,7%	21,7%	3,1%	19,1%	-13,6	15,4%

3 ŠTEVILO ZAVAROVANCEV

Število zavarovancev kritnega sklada je na zadnji dan leta 2023 znašalo 8.521.

Preglednica 8: Struktura po spolu in starosti

Spol	Starostni razred							Skupaj
	15-20	20-25	25-30	30-35	35-40	40-45	45-50	
Moški	4	237	749	1.108	1.019	1.057	484	4.658
Ženske	0	54	355	675	713	764	331	2.892
SKUPAJ 1.1.	4	291	1.104	1.783	1.732	1.821	815	7.550
Moški	3	234	768	1.193	1.181	1.143	697	5.221
Ženske	0	54	403	681	854	851	457	3.300
SKUPAJ 31.12.	3	288	1.171	1.874	2.035	1.994	1.154	8.521

Število zavarovancev, ki so na zadnji dan leta 2023 zadržali pravice iz vplačanih sredstev na svojem osebnem računu je znašalo 2.038.

Preglednica 9: Spremembe v letu

	Število
Novi zavarovanci (povečanja)	1.202
Redna prenehanja (doživetja)	1
Izredna prenehanja	37

Spodnja preglednica vsebuje vse evidentirane prenose v preteklem letu.

Preglednica 10: Prenosi v letu

	Število	
	iz sklada	v sklad
Prenosi med izvajalci	31	45
Prenosi med skladi življenjskega cikla	284	66

4 AKTIVNOSTI UPRAVLJAVCA, POGOJI IN OKOLJE DELOVANJA KRITNEGA SKLADA

V letu 2023 je bila kljub umirjanju še naprej v ospredju visoka inflacija, stagnacija gospodarske aktivnosti evrskega območja in še vedno prisotne geopolitične napetosti. Evropsko območje stagnira že od tretjega četrtletja 2022, kar naj bi se po napovedih nadaljevalo do sredine leta 2024. Upočasnjena rast je posledica več dejavnikov, kot so restriktivna denarna politika in manjši presežki prihrankov ter



zunanji dejavniki, kot sta splošna šibkost v globalnem industrijskem ciklu in energetska šok v regiji. Pričakovana raven bruto domačega proizvoda (BDP) je pod pred pandemičnim trendom, poslovno razpoloženje v Evropi je slabše, pri čemer del negativnega vzdušja izvira iz poslabšanja gospodarskih napovedi za Nemčijo.

Poleg povišane stopnje inflacije, tveganja za prihodnjo gospodarsko rast predstavlja tudi morebitna počasnejša rast Kitajskega gospodarstva ter geopolitične napetosti, predvsem še vedno trajajoča vojaška agresija Rusije v Ukrajini in vojna na Bližnjem vzhodu.

Positiven dejavnik za prihodnjo gospodarsko rast je robustnost ameriškega gospodarstva, ki je kljub visokim dvigom obrestnih mer v zadnjem četrtletju 2023 doseglo 5 odstotno gospodarsko rast, pri čemer sta bila ključna faktorja ameriški potrošnik s svojimi pandemičnimi prihranki in obsežna podpora fiskalne politike. Ameriška gospodinjstva in podjetja se nahajajo v solidnem finančnem položaju, kar zmanjšuje verjetnost resnejših finančnih težav.

Leto 2023 je glede donosov minilo bolje, kot so bila pričakovanja ob koncu leta 2022. Tako delnice kot obveznice so končale v pozitivnem območju. Evropski delniški indeks Stoxx Europe 600 je zrasel za 12,7 odstotka, ameriški indeks S&P 500, izmerjen v evrih, se je zvišal za 20,3 odstotka, globalni delniški indeks MSCI ACWI pa je zabeležil 16,3 odstotno letno rast. Tudi donosnosti evropskih in ameriških državnih obveznic so se v letu 2023 znižale, kar je vplivalo na pozitivno rast vrednosti tržnih indeksov državnih obveznic. Evropski obvezniški indeks iBoxx Overall je pridobil 7,2 odstotka. Z normalizacijo obrestnih mer so izhodišča glede pričakovanih donosov delnic in obveznic na zgodovinskih povprečjih. Obveznice so zaradi višje donosnosti spet postale atraktiven naložbeni razred, še posebej v primerjavi z depoziti domačih bank, kjer je donosnost še vedno zelo nizka.

Preglednica 11: Gibanje kapitalnih trgov

Indeks	Sprememba vrednosti			
	2023	2 leti	5 let	10 let
MSCI ACWI INDEX (v EUR)	16,3%	-0,9%	65,1%	121,8%
STOXX EUROPE 600	12,7%	-1,8%	41,9%	45,9%
iBoxx EUR Overall Bond Index	7,2%	-11,3%	-5,0%	11,3%
iBoxx EUR Liquid Corporates Bond Index	8,9%	-6,2%	1,5%	13,0%
iBoxx EUR Eurozone Sovereign Bond Index	7,2%	-12,6%	-5,4%	13,4%

Vir: Bloomberg

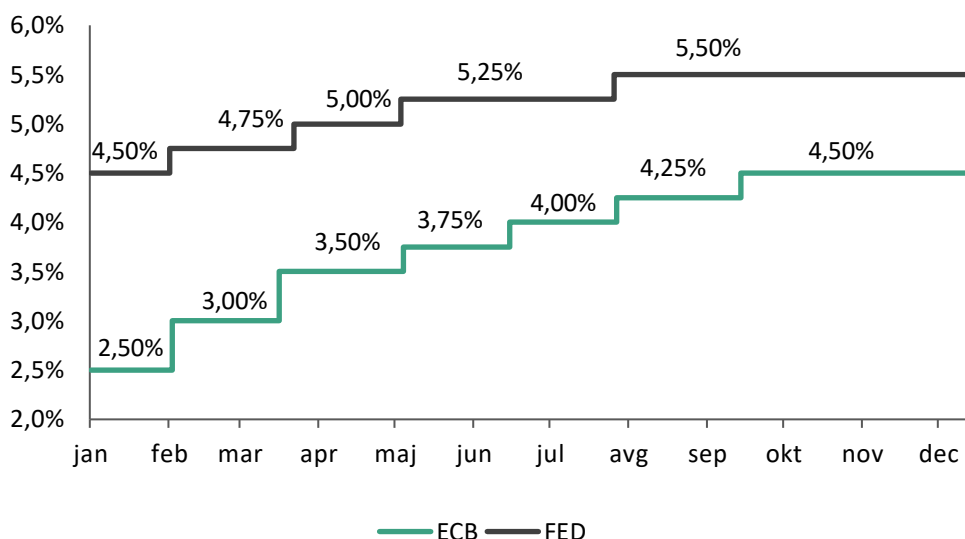
Preglednica 12: Gibanje donosnosti 10-letnih državnih obveznic

Država	Donosnosti				
	dec.23	sep.23	jun.23	mar.23	dec.22
ZDA	3,9%	4,6%	3,8%	3,5%	3,9%
Nemčija	2,0%	2,8%	2,4%	2,3%	2,6%
Francija	2,6%	3,4%	2,9%	2,8%	3,1%
Italija	3,7%	4,8%	4,1%	4,1%	4,7%
Španija	3,0%	3,9%	3,4%	3,3%	3,7%
Slovenija	2,9%	3,7%	3,2%	3,3%	3,8%

Vir: Bloomberg

Čeprav inflacija še ni dosegla ciljne ravni Evropske centralne banke (ECB), upadajoči trend inflacije nakazuje, da dodatnih dvigov ključne obrestne mere ni za pričakovati. ECB je v letu 2023 kar šest krat zvišala ključno obrestno mero, od 2,5 odstotka, na začetku leta, na 4,5 odstotka ob koncu leta. Trg v svoja pričakovanja že vgrajuje nižanje obrestnih mer v 2024. Podobno kot v evrskem območju, je upadla tudi inflacija v ZDA in sicer od vrha pri 9,1 odstotka, na 3,4 odstotka, v decembru 2023. Ameriška centralna banka (FED) je v letu 2023 zvišala ključno obrestno mero na 5,5 odstotka.

Slika 3: Gibanje ključne obrestne mere v Evropski uniji in ZDA



Vir: Bloomberg

Inflacija je v Evropski uniji v letu 2023 padla od 8,6 odstotka na 2,9 odstotka ob koncu leta. Znižanje stopnje rasti inflacije v Evropi in drugod v razvitih državah je posledica predvsem restriktivne monetarne politike centralnih bank.

V Sloveniji je bila v večini mesecev preteklega leta izmerjena inflacija. Letna stopnja inflacije je kljub vsemu zdrsnila od 10 na 4,2 odstotka ob koncu leta 2023.

Vrednost sodčka nafte se je v letu 2023 gibala med 67 in 94 ameriški dolarji, kot je znašala njena najvišja dnevna vrednost. Na letni ravni je cena nafte zabeležila skoraj sedem odstotni padec in zaključila pri vrednosti 72 ameriškega dolarja za sod. Zdrsnil je tudi tečaj ameriškega dolarja naproti evru, za dobre 3 odstotke.

Po zadnjih ocenah so letne stopnje rasti bruto domačega produkta (BDP) v opazovanih državah v letu 2023 pozitivne, z izjemo Nemčije, vendar so nižje od predhodnih napovedi.

Stopnje brezposelnosti so tudi v letu 2023 ostale na nizkih ravneh in marsikatera država se sooča z naravno stopnjo brezposelnosti ob problemu pridobivanja dodatne delovne sile.

Letne stopnje inflacije se v letu 2023 znižajo, vendar njihove vrednosti ostajajo nad ciljnim.

Preglednica 13: BDP, inflacija in brezposelnost

Država	Letna stopnja rasti BDP			Inflacija			Stopnja brezposelnosti		
	2022	2023	2024E	2022	2023	2024E	2022	2023	2024E
EU	3,6%	0,7%	1,5%	10,6%	4,0%	3,0%	6,1%	5,9%	5,8%
ZDA	2,1%	2,1%	1,5%	6,4%	3,0%	2,6%	3,6%	3,6%	3,8%
Kitajska	3,0%	5,0%	4,2%	1,8%	0,9%	1,9%	5,5%	5,3%	5,2%
Nemčija	1,8%	-0,5%	0,9%	9,8%	4,1%	2,8%	3,1%	3,3%	3,3%
Slovenija	2,6%	2,0%	2,2%	10,3%	4,2%	3,3%	4,0%	3,6%	3,8%

Vir: RS Statistični urad, Mednarodni denarni sklad: World Economic Outlook, oktober 2023, World Economic Outlook, update januar 2024

Upravljapec aktivno in preudarno upravlja naložbe kritnega sklada. Razvoj dogodkov na kapitalskih trgih se je odrazil tudi na donosnostih kritnih skladov Sava pokojninske.

5 VSTOPNI IN IZSTOPNI STROŠKI, UPRAVLJAVSKA PROVIZIJA IN DRUGI STROŠKI

Stroški, do katerih je bil upravljapec v preteklem letu upravičen, so:

- vstopni strošek do 3 %,
- upravljavska provizija do 1 %,
- izstopni strošek – redno prenehanje 0 %,
- izstopni strošek – izredno prenehanje do 1 %.

Vstopni stroški se obračunajo od vplačila.

Izstopni strošek se obračuna od vrednosti sredstev, ki so predmet odkupa.

Upravljapec je upravičen do letne provizije za upravljanje kritnega sklada. Provizija se izračuna za vsako obračunsko obdobje glede na čisto vrednost sredstev kritnega sklada na obračunski dan, in sicer v deležu, ki znaša eno dvanajstino (1/12) od letne višine.

Drugi stroški, ki lahko bremenijo premoženje kritnega sklada na podlagi opravljanja storitev upravljanja so stroški:

- povezani s pridobitvijo in odsvojitvijo premoženja posameznega kritnega sklada, kot so provizije in stroški borznih posrednikov, upravljavcev organiziranih trgov in večstranskih sistemov trgovanja (Reuters, Bloomberg ipd.), upravljavcev poravnalnih sistemov oziroma klirinško depotnih družb, ter stroški, povezani s pridobitvijo in odsvojitvijo nepremičnin,
- vstopanja na organizirane trge ter proporcionalnega dela stroškov provizij in drugih stroškov svetovalnih družb, povezanih s skupnim nastopom Upravljavca z drugimi prodajalci pri prodaji sredstev kritnega sklada z namenom doseči izvedbo posla za račun kritnega sklada ugodneje, kot bi jo bilo mogoče doseči brez skupnega nastopa,
- povezani z vpisom lastniških in drugih pravic ter uveljavitvijo teh pravic,
- plačilnega prometa, razen če je do njihove povrnitve upravičen skrbnik,
- povezani z rabo nepremičnine, kot so stroški obratovanja, upravljanja, vzdrževanja in zavarovanja nepremičnin ter amortizacije in investicijskega vzdrževanja nepremičnin,

- revidiranja letnega poročila kritnega sklada in stroški zunanjih strokovnjakov, povezanih s pripravo in revidiranjem letnega poročila,
- obveščanja zavarovancev po ZPIZ-2 in drugih predpisih, ki zahtevajo obveščanje zavarovancev,
- uveljavljanja pravic iz finančnih instrumentov, ki so v lasti kritnega sklada,
- v zvezi s postopki za povrnitev škode, ki je nastala zaradi skrbnikovega ravnanja v nasprotju s predpisi oziroma pravili stroke,
- ki so nastali skrbniku in Upravljavcu v vseh sodnih postopkih in postopkih pred drugimi organi, katerih predmet so pravice, obveznosti oziroma premoženje kritnega sklada, zaradi uveljavljanja zahtevkov in ugovorov za račun oziroma v imenu in za račun kritnega sklada,
- davkov in drugih obveznih dajatev v zvezi s premoženjem kritnega sklada oziroma s prometom s tem premoženjem,
- obresti in drugih stroškov zadolževanja za posojila, ki jih v skladu s predpisi in Pravili najema Upravljavec za račun kritnega sklada,
- v zvezi z razdelitvijo čistega dobička oziroma prihodkov kritnega sklada.

Navedeni drugi stroški bremenijo premoženje kritnega sklada glede na izvor nastanka stroška. Stroški, katerih izvor nastanka ni mogoče natančno določiti in se nanašajo na več kritnih skladov, bremenijo premoženje posameznega kritnega sklada proporcionalno glede na zadnjo znano čisto vrednost premoženja posameznega kritnega sklada.

6 SKRBNIŠKA PROVIZIJA IN DRUGI STROŠKI SKRBNIŠKE BANKE

Skrbniška banka je upravičena do provizije za opravljanje skrbniških storitev, ki je določena v pogodbi o opravljanju skrbniških storitev za skupino kritnih skladov. V letu 2023 je višina provizije znašala 0,017 % letno.

Provizija za opravljanje skrbniških storitev se izračuna za vsako obračunsko obdobje glede na čisto vrednost sredstev kritnega sklada na obračunski dan, in sicer v deležu, ki znaša eno dvanajstino (1/12) od letne višine.

Drugi stroški, ki lahko bremenijo premoženje kritnega sklada na podlagi opravljanja skrbniških storitev so stroški:

- za vnos in izvršitev nalogov, v primeru, da gre za primere, ki so določeni z Zakonom o skladih,
- hrambe oziroma vodenja računov vrednostnih papirjev oziroma finančnih instrumentov kritnega sklada pri drugih bankah oziroma drugih pravnih osebah skladno z določbami Zakona o skladih ter s tem povezani stroški vnosa in izvršitve naloga in stroški za provizijo in drugi stroški povezani s pogodbo med klirinško depotno družbo in skrbniško banko,
- plačilnega prometa,
- v zvezi s tožbo za povrnitev škode, ki jo je za račun oziroma v imenu in za račun kritnega sklada vložil skrbnik zoper Upravljavca zaradi njegovega ravnanja, ki je v nasprotju s predpisi, Pravili in pravili stroke upravljanja finančnih naložb,
- v zvezi s tožbo, ki jo pod pogoji iz ZPIZ-2 vloži zavarovanec kritnega sklada.

Navedeni drugi stroški bremenijo premoženje kritnega sklada glede na izvor nastanka stroška. Stroški, katerih izvor nastanka ni mogoče natančno določiti in se nanašajo na več kritnih skladov, bremenijo premoženje posameznega kritnega sklada proporcionalno glede na zadnjo znano čisto vrednost premoženja posameznega kritnega sklada.



7 IZBRANI KAZALNIKI

Povprečna čista vrednost sredstev kritnega sklada iz točke 1 in točke 2 je izračunana kot aritmetična sredina čiste vrednosti sredstev kritnega sklada na obračunski dan vsakega meseca v posameznem poslovnem letu.

Stroški poslovanja iz točke 2 in točke 3 vključujejo postavke iz zaporednih števil VIII. in IX. izkaza poslovnega izida.

Preglednica 14: Izbrani kazalniki poslovanja

1. Donosnost čistih sredstev kritnega sklada			
	Čisti dobiček kritnega sklada obračunskega obdobja	Povprečna čista vrednost sredstev kritnega sklada*	Donosnost čistih sredstev KS
1	2	3	4=2/3*100
Leto 2023	2.774.791	20.517.508	13,52%
Leto 2022	-2.155.509	15.134.574	-14,24%
2. Kazalnik stroškov poslovanja			
	Stroški poslovanja	Povprečna čista vrednost sredstev kritnega sklada*	Kazalnik stroškov poslovanja
1	2	3	4=2/3*100
Leto 2023	230.854	20.517.508	1,13%
Leto 2022	182.758	15.134.574	1,21%
3. Stroški poslovanja v % od vplačane premije			
	Stroški poslovanja	Vplačila oziroma premije	Delež stroškov
1	2	3	4=2/3*100
Leto 2023	230.854	4.980.192	4,64%
Leto 2022	182.758	4.208.981	4,48%
4. Rast vplačane premije (indeks)			
	Vplačana premija v tekočem letu	Vplačana premija v preteklem letu	Indeks
1	2	3	4=2/3*100
Leto 2023	4.980.192	4.208.981	118,32%
Leto 2022	4.208.981	3.267.180	128,83%
5. Povprečna izplačana odkupna vrednost			
	Obračunane odkupne vrednosti	Število obračunov odkupne vrednosti	Povprečna izplačana odkupna vrednost
1	2	3	4=2/3
Leto 2023	62.528	54	1.157,92
Leto 2022	49.870	44	1.133,41

*po konverziji

III. POSLOVNO POROČILO KRITNEGA SKLADA Z MEŠANO NALOŽBENO USMERITVIJO MOJ URAVNOTEŽENI SKLAD

1 NALOŽBENI CILJI, STRATEGIJE, POLITIKE V PRETEKLEM LETU

Kritni sklad je namenjen zavarovancem od 47. leta do dopolnjenega 57. leta starosti. Izberejo ga lahko tudi zavarovanci, mlajši od 47. leta starosti.

Naložbeni cilj uravnoveženega sklada je doseganje zmerne donosnosti, primerljive z donosnostjo kombinacije delniških indeksov z oznako: NDEEWNR Index in SXXR Index ter obvezniškega indeksa QW7A Index, v razmerju 35 : 15 : 50, kot merila uspešnosti (benchmark) upravljanja premoženja sklada. NDEEWNR Index označuje delniški indeks, ki zajema delnice večinoma razvitih držav sveta in manjši delež delnic držav v razvoju. Izražen je v evrih. SXXR Index je delniški indeks, ki zajema 600 delnic družb iz evropskih držav, izražen je v evrih. QW7A Index je indeks izbranih državnih in podjetniških obveznic, denominiranih v evrih, z visoko udeležbo obveznic evropskih izdajateljev, brez omejitve panoge ali bonitetne ocene, z ročnostjo obveznic najmanj eno leto.

V skladu z naložbeno politiko so sredstva kritnega sklada naložena v prenosljive vrednostne papirje in instrumente denarnega trga, z enakomerno razporeditvijo naložb v visoko in nizko tvegane finančne instrumente. Zavarovanci z varčevanjem v kritnem skladu prevzemajo zmerno tveganje ob pričakovani zmerni donosnosti sklada, ki jo omogoča kombinacija naložb z visokim tveganjem ter naložb z vnaprej znano donosnostjo.

Preglednica 15: Ciljna strateška porazdelitev sredstev

Vrsta naložbe	Cilj
Delnice družb ter enote ali delnice zaprtih in odprtih delniških investicijskih skladov	od 40 % do 60 %
Obveznice in enote obvezniških (odprtih in zaprtih) investicijskih skladov	od 30 % do 50 %
Instrumenti denarnega trga (zakladne menice, komercialni zapisi, CD-ji, odprti in zaprti skladi denarnega trga...)	do 20 %
Denarni depoziti	do 20 %
Enote ali delnice alternativnih in specialnih investicijskih skladov ter Instrumenti EIB in enote evropskih alternativnih investicijskih skladov	do 10 %

Med vrstami naložb na dan, 31. 12. 2023, imajo največji delež naložbe v obveznice in obvezniške investicijske sklade.

Preglednica 16: Vrste naložb na 31. 12. 2023

Vrsta naložbe	Delež
Delnice družb in delniških investicijskih skladov	54,0%
Obveznice in obvezniški investicijski skladi	36,1%
Denarna sredstva in instrumenti denarnega trga	9,9%
Skupaj	100,0%

2 VREDNOST ENOTE PREMOŽENJA IN DONOSNOST KRITNEGA SKLADA

Kritni sklad je začel poslovati maja 2016, ko je bila določena prva VEP. Izhodiščna vrednost VEP je znašala 20,0000 evrov. Konec leta 2023 je vrednost VEP znašala 26,7707 evrov, kar predstavlja 33,9 odstotno donosnost od začetka poslovanja.

Upravljevec v kritnem skladu ne zagotavlja zajamčene donosnosti na čisto vplačano premijo.

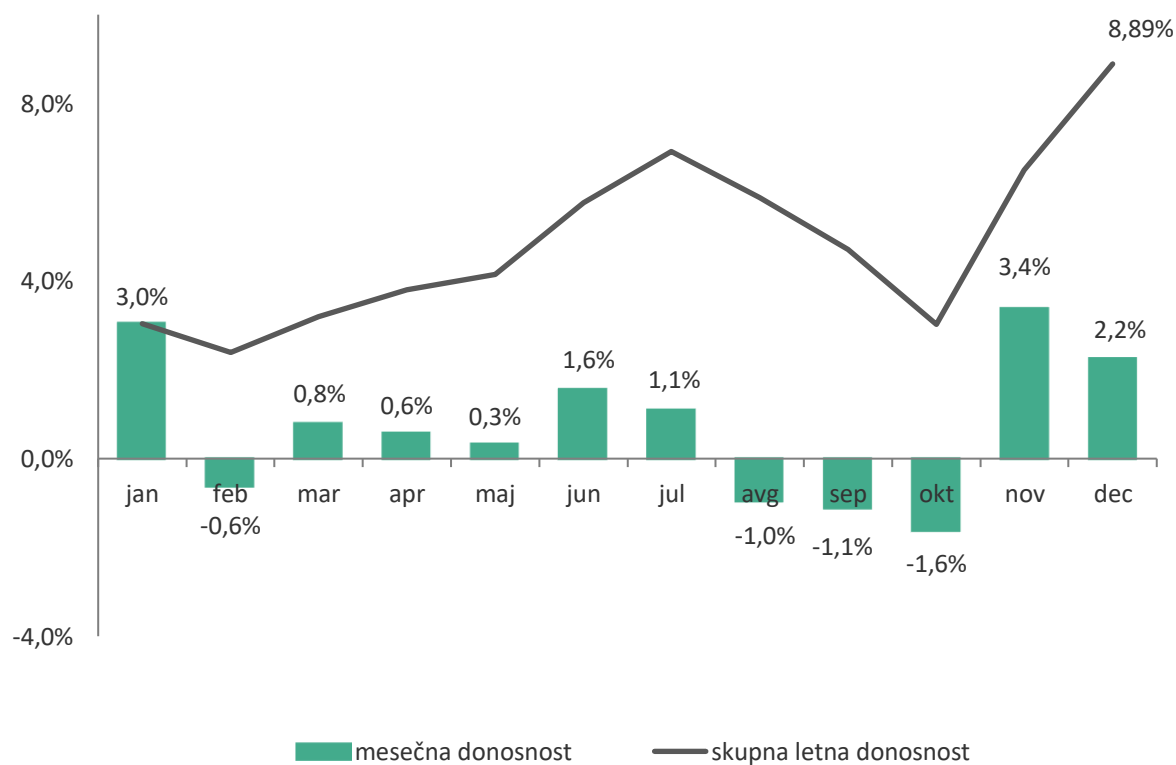
Preglednica 17: VEP na začetku in na koncu leta

Sklad	Enota	*1.5.2016	31.12.2022	31.12.2023	Sprememba v 2023
MUS	VEP	20,0000	24,5850	26,7707	8,9 %

*začetna vrednost VEP

Pripisana donosnost v letu 2023 je znašala 8,9 odstotka.

Slika 4: Donosnosti po mesecih in skupna letna donosnost



Prikazana je pripisana donosnost po posameznem četrtletju, od začetka poslovanja kritnega sklada do konca leta 2023.

Slika 5: Lomljeni graf donosnosti



Donosnost po posameznih poslovnih letih je prikazana v naslednji preglednici.

Preglednica 18: Letna donosnost od ustanovitve sklada

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Letna donosnost	7,6%	4,8%	-5,4%	14,7%	1,5%	11,2%	-11,1%	8,9%

3 ŠTEVILO ZAVAROVANCEV

Število zavarovancev kritnega sklada je na zadnji dan leta 2023 znašalo 3.623.

Preglednica 19: Struktura po spolu in starosti

Spol	Starostni razred									Skupaj
	15-20	20-25	25-30	30-35	35-40	40-45	45-50	50-55	55-60	
Moški	1	0	9	34	33	73	622	816	315	1.903
Ženske	0	0	3	11	18	44	451	584	246	1.357
SKUPAJ 1.1.	1	0	12	45	51	117	1.073	1.400	561	3.260
Moški	0	3	9	33	34	70	597	941	429	2.116
Ženske	0	0	4	8	20	46	434	655	340	1.507
SKUPAJ 31.12.	0	3	13	41	54	116	1.031	1.596	769	3.623

Število zavarovancev, ki so na zadnji dan leta 2023 zadržali pravice iz vplačanih sredstev na svojem osebnem računu je znašalo 593.

Preglednica 20: Spremembe v letu

	Število
Novi zavarovanci (povečanja)	503
Redna prenehanja (doživetja)	0
Izredna prenehanja	21

Spodnja preglednica vsebuje vse evidentirane prenose v preteklem letu.

Preglednica 21: Prenosi v letu

	Število	
	iz sklada	v sklad
Prenosi med izvajalci	12	17
Prenosi med skladi življenjskega cikla	176	323

4 AKTIVNOSTI UPRAVLJAVCA, POGOJI IN OKOLJE DELOVANJA KRITNEGA SKLADA

V letu 2023 je bila kljub umirjanju še naprej v ospredju visoka inflacija, stagnacija gospodarske aktivnosti evrskega območja in še vedno prisotne geopolitične napetosti. Evropsko območje stagnira že od tretjega četrtnetja 2022, kar naj bi se po napovedih nadaljevalo do sredine leta 2024. Upočasnjena rast je posledica več dejavnikov, kot so restriktivna denarna politika in manjši presežki prihrankov ter zunanji dejavniki, kot sta splošna šibkost v globalnem industrijskem ciklu in energetska šok v regiji. Pričakovana raven bruto domačega proizvoda (BDP) je pod pred pandemičnim trendom, poslovno razpoloženje v Evropi je slabše, pri čemer del negativnega vzdušja izvira iz poslabšanja gospodarskih napovedi za Nemčijo.

Poleg povišane stopnje inflacije, tveganja za prihodnjo gospodarsko rast predstavlja tudi morebitna počasnejša rast Kitajskega gospodarstva ter geopolitične napetosti, predvsem še vedno trajajoča vojaška agresija Rusije v Ukrajini in vojna na Bližnjem vzhodu.

Pozitiven dejavnik za prihodnjo gospodarsko rast je robustnost ameriškega gospodarstva, ki je kljub visokim dvigom obrestnih mer v zadnjem četrtnetju 2023 doseglo 5 odstotno gospodarsko rast, pri čemer sta bila ključna faktorja ameriški potrošnik s svojimi pandemičnimi prihranki in obsežna podpora fiskalne politike. Ameriška gospodinjstva in podjetja se nahajajo v solidnem finančnem položaju, kar zmanjšuje verjetnost resnejših finančnih težav.

Leto 2023 je glede donosov minilo bolje, kot so bila pričakovanja ob koncu leta 2022. Tako delnice kot obveznice so končale v pozitivnem območju. Evropski delniški indeks Stoxx Europe 600 je zrasel za 12,7 odstotka, ameriški indeks S&P 500, izmerjen v evrih, se je zvišal za 20,3 odstotka, globalni delniški indeks MSCI ACWI pa je zabeležil 16,3 odstotno letno rast. Tudi donosnosti evropskih in ameriških državnih obveznic so se v letu 2023 znižale, kar je vplivalo na pozitivno rast vrednosti tržnih indeksov državnih obveznic. Evropski obvezniški indeks iBoxx Overall je pridobil 7,2 odstotka. Z normalizacijo obrestnih mer so izhodišča glede pričakovanih donosov delnic in obveznic na zgodovinskih povprečjih. Obveznice so zaradi višje donosnosti spet postale atraktiven naložbeni razred, še posebej v primerjavi z depoziti domačih bank, kjer je donosnost še vedno zelo nizka.



Preglednica 22: Gibanje kapitalskih trgov

Indeks	Sprememba vrednosti			
	2023	2 leti	5 let	10 let
MSCI ACWI INDEX (v EUR)	16,3%	-0,9%	65,1%	121,8%
STOXX EUROPE 600	12,7%	-1,8%	41,9%	45,9%
iBoxx EUR Overall Bond Index	7,2%	-11,3%	-5,0%	11,3%
iBoxx EUR Liquid Corporates Bond Index	8,9%	-6,2%	1,5%	13,0%
iBoxx EUR Eurozone Sovereign Bond Index	7,2%	-12,6%	-5,4%	13,4%

Vir: Bloomberg

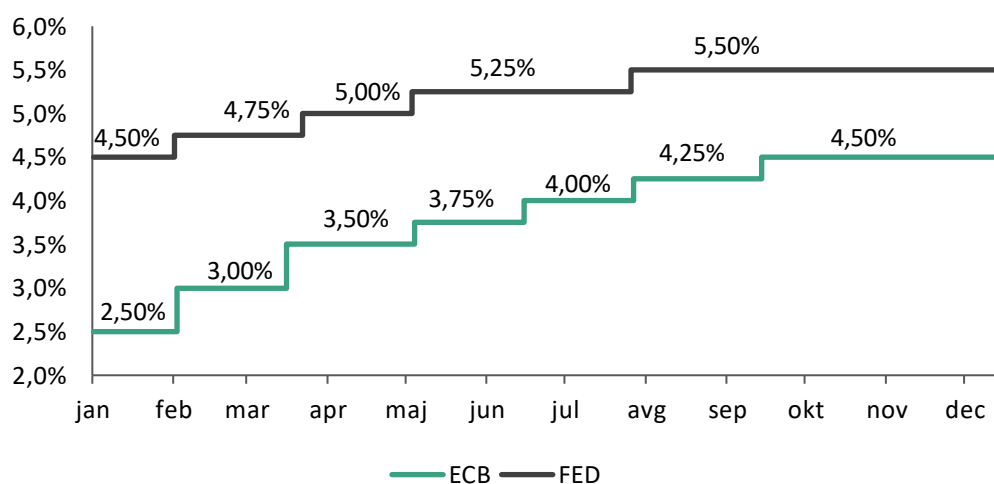
Preglednica 23: Gibanje donosnosti 10-letnih državnih obveznic

Država	Donosnosti				
	dec.23	sep.23	jun.23	mar.23	dec.22
ZDA	3,9%	4,6%	3,8%	3,5%	3,9%
Nemčija	2,0%	2,8%	2,4%	2,3%	2,6%
Francija	2,6%	3,4%	2,9%	2,8%	3,1%
Italija	3,7%	4,8%	4,1%	4,1%	4,7%
Španija	3,0%	3,9%	3,4%	3,3%	3,7%
Slovenija	2,9%	3,7%	3,2%	3,3%	3,8%

Vir: Bloomberg

Čeprav inflacija še ni dosegla ciljne ravni Evropske centralne banke (ECB), upadajoči trend inflacije nakazuje, da dodatnih dvigov ključne obrestne mere ni za pričakovati. ECB je v letu 2023 kar šestkrat zvišala ključno obrestno mero, od 2,5 odstotka, na začetku leta, na 4,5 odstotka ob koncu leta. Trg v svoja pričakovanja že vgrajuje nižanje obrestnih mer v 2024. Podobno kot v evrskem območju, je upadla tudi inflacija v ZDA in sicer od vrha pri 9,1 odstotka, na 3,4 odstotka, v decembru 2023. Ameriška centralna banka (FED) je v letu 2023 zvišala ključno obrestno mero na 5,5 odstotka.

Slika 6: Gibanje ključne obrestne mere v Evropski uniji in ZDA



Vir: Bloomberg

Inflacija je v Evropski uniji v letu 2023 padla od 8,6 odstotka na 2,9 odstotka ob koncu leta. Znižanje stopnje rasti inflacije v Evropi in drugod v razvitih državah je posledica predvsem restriktivne monetarne politike centralnih bank.

V Sloveniji je bila v večini mesecev preteklega leta izmerjena inflacija. Letna stopnja inflacije je kljub vsemu zdrsnila od 10 na 4,2 odstotka ob koncu leta 2023.

Vrednost sodčka nafte se je v letu 2023 gibala med 67 in 94 ameriškimi dolarji, kot je znašala njena najvišja dnevna vrednost. Na letni ravni je cena nafte zabeležila skoraj sedem odstotni padec in zaključila pri vrednosti 72 ameriškega dolarja za sod. Zdrsnil je tudi tečaj ameriškega dolarja naproti evru, za dobre 3 odstotke.

Po zadnjih ocenah so letne stopnje rasti bruto domačega produkta (BDP) v opazovanih državah v letu 2023 pozitivne, z izjemo Nemčije, vendar so nižje od predhodnih napovedi.

Stopnje brezposelnosti so tudi v letu 2023 ostale na nizkih ravneh in marsikatera država se sooča z naravno stopnjo brezposelnosti ob problemu pridobivanja dodatne delovne sile.

Letne stopnje inflacije se v letu 2023 znižajo, vendar njihove vrednosti ostajajo nad ciljnimi.

Preglednica 24: BDP, inflacija in brezposelnost

Država	Letna stopnja rasti BDP			Inflacija			Stopnja brezposelnosti		
	2022	2023	2024E	2022	2023	2024E	2022	2023	2024E
EU	3,6%	0,7%	1,5%	10,6%	4,0%	3,0%	6,1%	5,9%	5,8%
ZDA	2,1%	2,1%	1,5%	6,4%	3,0%	2,6%	3,6%	3,6%	3,8%
Kitajska	3,0%	5,0%	4,2%	1,8%	0,9%	1,9%	5,5%	5,3%	5,2%
Nemčija	1,8%	-0,5%	0,9%	9,8%	4,1%	2,8%	3,1%	3,3%	3,3%
Slovenija	2,6%	2,0%	2,2%	10,3%	4,2%	3,3%	4,0%	3,6%	3,8%

Vir: RS Statistični urad, Mednarodni denarni sklad: World Economic Outlook, oktober 2023, World Economic Outlook, update januar 2024

Upravljaivec aktivno in preudarno upravlja naložbe kritnega sklada. Razvoj dogodkov na kapitalstskih trgih se je odrazil tudi na donosnosti kritnih skladov Sava pokojninske.

5 VSTOPNI IN IZSTOPNI STROŠKI, UPRAVLJAVSKA PROVIZIJA IN DRUGI STROŠKI

Stroški, do katerih je bil upravljaivec v preteklem letu upravičen, so:

- vstopni strošek do 3 %,
- upravljavska provizija do 1 %,
- izstopni strošek – redno prenehanje 0 %,
- izstopni strošek – izredno prenehanje do 1 %.

Vstopni stroški se obračunajo od vplačila.

Izstopni strošek se obračuna od vrednosti sredstev, ki so predmet odkupa.



Upravljavca je upravičen do letne provizije za upravljanje kritnega sklada. Provizija se izračuna za vsako obračunsko obdobje glede na čisto vrednost sredstev kritnega sklada na obračunski dan, in sicer v deležu, ki znaša eno dvanajstino (1/12) od letne višine.

Drugi stroški, ki lahko bremenijo premoženje kritnega sklada na podlagi opravljanja storitev upravljanja so stroški:

- povezani s pridobitvijo in odsvojitvijo premoženja posameznega kritnega sklada, kot so provizije in stroški borznih posrednikov, upravljavcev organiziranih trgov in večstranskih sistemov trgovanja (Reuters, Bloomberg ipd.), upravljavcev poravnalnih sistemov oziroma klirinško depotnih družb, ter stroški, povezani s pridobitvijo in odsvojitvijo nepremičnin,
- vstopanja na organizirane trge ter proporcionalnega dela stroškov provizij in drugih stroškov svetovalnih družb, povezanih s skupnim nastopom Upravljavca z drugimi prodajalci pri prodaji sredstev kritnega sklada z namenom doseči izvedbo posla za račun kritnega sklada ugodneje, kot bi jo bilo mogoče doseči brez skupnega nastopa,
- povezani z vpisom lastniških in drugih pravic ter uveljavitvijo teh pravic,
- plačilnega prometa, razen če je do njihove povrnitve upravičen skrbnik,
- povezani z rabo nepremičnine, kot so stroški obratovanja, upravljanja, vzdrževanja in zavarovanja nepremičnin ter amortizacije in investicijskega vzdrževanja nepremičnin,
- revidiranja letnega poročila kritnega sklada in stroški zunanjih strokovnjakov, povezanih s pripravo in revidiranjem letnega poročila,
- obveščanja zavarovancev po ZPIZ-2 in drugih predpisih, ki zahtevajo obveščanje zavarovancev,
- uveljavljanja pravic iz finančnih instrumentov, ki so v lasti kritnega sklada,
- v zvezi s postopki za povrnitev škode, ki je nastala zaradi skrbnikovega ravnanja v nasprotju s predpisi oziroma pravili stroke,
- ki so nastali skrbniku in Upravljavcu v vseh sodnih postopkih in postopkih pred drugimi organi, katerih predmet so pravice, obveznosti oziroma premoženje kritnega sklada, zaradi uveljavljanja zahtevkov in ugovorov za račun oziroma v imenu in za račun kritnega sklada,
- davkov in drugih obveznih dajatev v zvezi s premoženjem kritnega sklada oziroma s prometom s tem premoženjem,
- obresti in drugih stroškov zadolževanja za posojila, ki jih v skladu s predpisi in Pravili najema Upravljavca za račun kritnega sklada,
- v zvezi z razdelitvijo čistega dobička oziroma prihodkov kritnega sklada.

Navedeni drugi stroški bremenijo premoženje kritnega sklada glede na izvor nastanka stroška. Stroški, katerih izvor nastanka ni mogoče natančno določiti in se nanašajo na več kritnih skladov, bremenijo premoženje posameznega kritnega sklada proporcionalno glede na zadnjo znano čisto vrednost premoženja posameznega kritnega sklada.

6 SKRBNIŠKA PROVIZIJA IN DRUGI STROŠKI SKRBNIŠKE BANKE

Skrbniška banka je upravičena do provizije za opravljanje skrbniških storitev, ki je določena v pogodbi o opravljanju skrbniških storitev za skupino kritnih skladov. V letu 2023 je višina provizije znašala 0,017 % letno.

Provizija za opravljanje skrbniških storitev se izračuna za vsako obračunsko obdobje glede na čisto vrednost sredstev kritnega sklada na obračunski dan, in sicer v deležu, ki znaša eno dvanajstino (1/12) od letne višine.



Drugi stroški, ki lahko bremenijo premoženje kritnega sklada na podlagi opravljanja skrbniških storitev so stroški:

- za vnos in izvršitev nalogov, v primeru, da gre za primere, ki so določeni z Zakonom o skladih,
- hrambe oziroma vodenja računov vrednostnih papirjev oziroma finančnih instrumentov kritnega sklada pri drugih bankah oziroma drugih pravnih osebah skladno z določbami Zakona o skladih ter s tem povezani stroški vnosa in izvršitve naloga in stroški za provizijo in drugi stroški povezani s pogodbo med klirinško depotno družbo in skrbniško banko,
- plačilnega prometa,
- v zvezi s tožbo za povrnitev škode, ki jo je za račun oziroma v imenu in za račun kritnega sklada vložil skrbnik zoper Upravljavca zaradi njegovega ravnanja, ki je v nasprotju s predpisi, Pravili in pravili stroke upravljanja finančnih naložb,
- v zvezi s tožbo, ki jo pod pogoji iz ZPIZ-2 vloži zavarovanec kritnega sklada.

Navedeni drugi stroški bremenijo premoženje kritnega sklada glede na izvor nastanka stroška. Stroški, katerih izvor nastanka ni mogoče natančno določiti in se nanašajo na več kritnih skladov, bremenijo premoženje posameznega kritnega sklada proporcionalno glede na zadnjo znano čisto vrednost premoženja posameznega kritnega sklada.

7 IZBRANI KAZALNIKI

Povprečna čista vrednost sredstev kritnega sklada iz točke 1 in točke 2 je izračunana kot aritmetična sredina čiste vrednosti sredstev kritnega sklada na obračunski dan vsakega meseca v posameznem poslovnem letu.

Stroški poslovanja iz točke 2 in točke 3 vključujejo postavke iz zaporednih števil VIII. in IX. izkaza poslovnega izida.

Preglednica 25: Izbrani kazalniki poslovanja

1. Donosnost čistih sredstev kritnega sklada			
	Čisti dobiček kritnega sklada obračunskega obdobja	Povprečna čista vrednost sredstev kritnega sklada*	Donosnost čistih sredstev KS
1	2	3	4=2/3*100
Leto 2023	1.176.982	14.093.299	8,35%
Leto 2022	-1.270.617	11.330.196	-11,21%
2. Kazalnik stroškov poslovanja			
	Stroški poslovanja	Povprečna čista vrednost sredstev kritnega sklada*	Kazalnik stroškov poslovanja
1	2	3	4=2/3*100
Leto 2023	154.739	14.093.299	1,10%
Leto 2022	131.876	11.330.196	1,16%
3. Stroški poslovanja v % od vplačane premije			
	Stroški poslovanja	Vplačila oziroma premije	Delež stroškov
1	2	3	4=2/3*100
Leto 2023	154.739	2.497.314	6,20%
Leto 2022	131.876	2.245.713	5,87%
4. Rast vplačane premije (indeks)			
	Vplačana premija v tekočem letu	Vplačana premija v preteklem letu	Indeks
1	2	3	4=2/3*100
Leto 2023	2.497.314	2.245.713	111,20%
Leto 2022	2.245.713	1.815.693	123,68%
5. Povprečna izplačana odkupna vrednost			
	Obračunane odkupne vrednosti	Število obračunov odkupne vrednosti	Povprečna izplačana odkupna vrednost
1	2	3	4=2/3
Leto 2023	64.749	32	2.023,41
Leto 2022	65.649	26	2.524,96

*po konverziji

IV. POSLOVNO POROČILO KRITNEGA SKLADA Z OBVEZNIŠKO NALOŽBENO USMERITVIJO MOJ ZAJAMČENI SKLAD

1 NALOŽBENI CILJI, STRATEGIJE, POLITIKE V PRETEKLEM LETU

Kritni sklad je namenjen zavarovancem od dopolnjenega 57. leta starosti. Izberejo ga lahko tudi zavarovanci, mlajši od 57. leta starosti. Upravljavec v kritnem skladu zagotavlja minimalno zajamčeno donosnost.

Naložbeni cilj zajamčenega sklada je preseganje zajamčene donosnosti z aktivnim upravljanjem naložb z vnaprej znano donosnostjo. Uspešnost upravljanja naložb se primerja z zajamčeno donosnostjo, ki se letno izračunava v skladu s predpisom, ki ga izda minister, pristojen za finance, na podlagi zakona ZPIZ-2. Zajamčena donosnost, ki jo jamči upravljavec znaša 60 odstotkov donosnosti iz predpisa, ki ga izda minister, pristojen za finance.

V skladu z naložbeno politiko so sredstva kritnega sklada naložena v prenosljive vrednostne papirje in instrumente denarnega trga, s pretežnim deležem naložb v nizko tvegane finančne instrumente. Zavarovanci prevzemajo tveganje nad zajamčeno donosnostjo.

Preglednica 26: Ciljna strateška porazdelitev sredstev

Vrsta naložbe	Cilj
Delnice družb ter enote ali delnice zaprtih in odprtih delniških investicijskih skladov	do 10 %
Obveznice in enote odprtih in zaprtih obvezniških investicijskih skladov	od 60 % do 90 %
Instrumenti denarnega trga (zakladne menice, komercialni zapisi, CD-ji, enote odprtih in zaprtih denarnih skladov...)	do 20 %
Denarni depoziti	do 20 %
Enote ali delnice alternativnih in specialnih investicijskih skladov ter Instrumenti EIB in enote evropskih alternativnih investicijskih skladov in nepremičnine	do 15 %

Med vrstami naložb na dan 31. 12. 2023, imajo največji delež naložbe v obveznice in obvezniške investicijske sklade.

Preglednica 27: Vrste naložb na 31. 12. 2023

Vrsta naložbe	Delež
Obveznice in obvezniški investicijski skladi	85,3%
Denarna sredstva in instrumenti denarnega trga	6,7%
Delnice družb in delniških investicijskih skladov	3,8%
Nepremičnine in alternativni investicijski skladi	4,2%
Skupaj	100,0%

2 VREDNOST ENOTE PREMOŽENJA IN DONOSNOST KRITNEGA SKLADA

Kritni sklad je začel poslovati maja 2001, ko je bila izračunana prva dejanska mesečna donosnost sklada. Prvi VEP je znašal 20,0000 evrov in se je določil s 1. 1. 2016. Konec leta 2023 je VEP znašal 22,2352 evrov, kar predstavlja 131,7 odstotno donosnost od začetka poslovanja.

Upravljaec v kritnem skladu zagotavlja zjamčeno donosnost na čisto vplačano premijo v višini 60 odstotkov povprečne donosnosti dolgoročnih vrednostnih papirjev izdajatelja Republike Slovenije, ki se letno izračunava v skladu s Pravilnikom o izračunu minimalne zjamčene donosnosti. Zjamčena donosnost od začetka poslovanja znaša 72 odstotkov. Inflacija v Republiki Sloveniji je v enakem obdobju znašala 88 odstotkov.

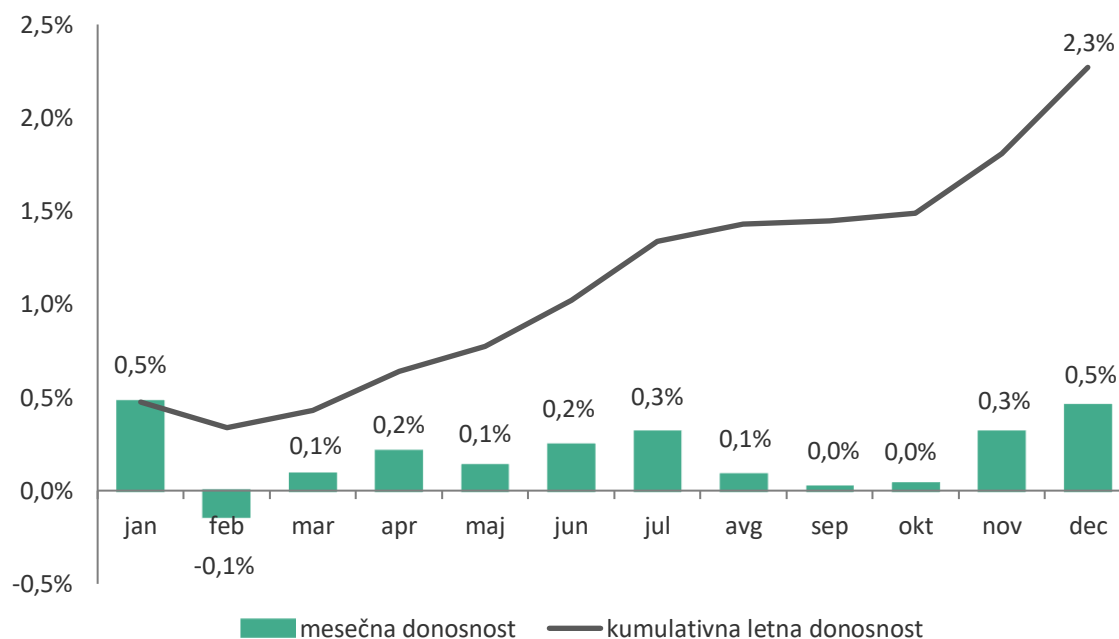
Preglednica 28: VEP na začetku in na koncu leta

Sklad	Enota	*1.1.2016	31.12.2022	31.12.2023	Sprememba v 2023
MZS	VEP	20,0000	21,7417	22,2352	2,3 %
MZS	VEP zjamčeni	20,0000	20,8468	20,9717	0,6 %

*začetna vrednost VEP

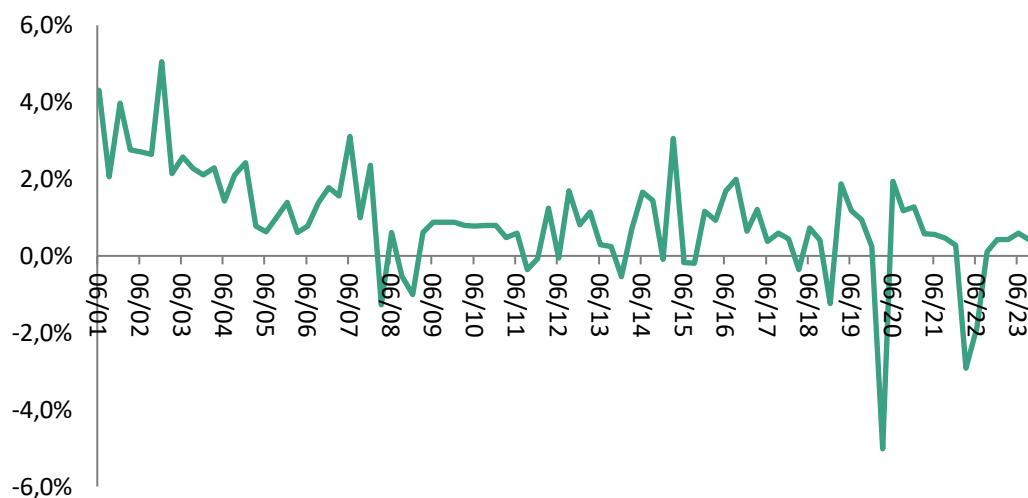
Donosnost, pripisana v letu 2023, je znašala 2,3 odstotka. Zjamčena donosnost je znašala 0,6 odstotka.

Slika 7: Donosnosti po mesecih in skupna letna donosnost



Prikazana je ustvarjena donosnost po posameznem četrtletju, od začetka poslovanja kritnega sklada do konca leta 2023.

Slika 8: Lomljeni graf donosnosti



Donosnost po posameznih poslovnih letih je prikazana v spodnji preglednici.

Preglednica 29: Letna donosnost od ustanovitve sklada

Leto	Zajamčena donosnost po PN	Letna donosnost
2001	5,3%	10,7%
2002	8,6%	13,8%
2003	7,1%	9,4%
2004	4,6%	8,5%
2005	1,9%	3,8%
2006	2,2%	4,6%
2007	2,4%	8,5%
2008	2,6%	-2,2%
2009	2,6%	3,3%
2010	2,1%	3,2%
2011	2,1%	0,6%
2012	2,3%	3,7%
2013	2,3%	1,1%
2014	2,3%	3,8%
2015	2,3%	3,9%
2016	1,3%	5,4%
2017	0,9%	2,6%
2018	0,7%	-0,5%
2019	0,6%	4,3%
2020	0,4%	-0,8%
2021	0,2%	1,9%
2022	0,05%	-4,2%
2023	0,6%	2,3%

3 ŠTEVILO ZAVAROVANCEV

Število zavarovancev kritnega sklada je na zadnji dan leta 2023 znašalo 24.341.

Preglednica 30: Struktura po spolu in starosti

Spol	Starostni razred										Skupaj
	20 - 25	25 - 30	30 - 35	35 - 40	40 - 45	45 - 50	50 - 55	55 - 60	60 - 65	65 -	
Moški	2	116	575	1.436	2.442	2.852	2.749	2.947	1.692	691	15.502
Ženske	1	33	162	688	1.457	1.975	2.024	2.220	1.021	242	9.823
Skupaj 1.1.	3	149	737	2.124	3.899	4.827	4.773	5.167	2.713	933	25.325
Moški	5	74	407	1.288	2.176	2.833	2.771	2.928	1.720	719	14.921
Ženske	0	26	107	537	1.320	1.900	1.964	2.241	1.056	269	9.420
Skupaj 31.12.	5	100	514	1.825	3.496	4.733	4.735	5.169	2.776	988	24.341

Število zavarovancev, ki so na zadnji dan leta 2023 zadržali pravice iz vplačanih sredstev na svojem osebnem računu je znašalo 4.672.

Preglednica 31: Spremembe v letu

	Število
Novi zavarovanci (povečanja)	236
Redna prenehanja (doživetja)	866
Izredna prenehanja	255

Spodnja preglednica vsebuje vse evidentirane prenose v preteklem letu.

Preglednica 32: Prenosi v letu

	Število	
	Iz sklada	V sklad
Prenosi med izvajalci	76	67
Prenosi med skladi življenjskega cikla	127	179

4 AKTIVNOSTI UPRAVLJAVCA, POGOJI IN OKOLJE DELOVANJA KRITNEGA SKLADA

V letu 2023 je bila kljub umirjanju še naprej v ospredju visoka inflacija, stagnacija gospodarske aktivnosti evrskega območja in še vedno prisotne geopolitične napetosti. Evropsko območje stagnira že od tretjega četrtletja 2022, kar naj bi se po napovedih nadaljevalo do sredine leta 2024. Upočasnjena rast je posledica več dejavnikov, kot so restriktivna denarna politika in manjši presežki prihrankov ter zunanji dejavniki, kot sta splošna šibkost v globalnem industrijskem ciklu in energetska šok v regiji. Pričakovana raven bruto domačega proizvoda (BDP) je pod pred pandemičnim trendom, poslovno razpoloženje v Evropi je slabše, pri čemer del negativnega vzdušja izvira iz poslabšanja gospodarskih napovedi za Nemčijo.

Poleg povišane stopnje inflacije, tveganja za prihodnjo gospodarsko rast predstavlja tudi morebitna počasnejša rast Kitajskega gospodarstva ter geopolitične napetosti, predvsem še vedno trajajoča vojaška agresija Rusije v Ukrajini in vojna na Bližnjem vzhodu.



Pozitiven dejavnik za prihodnjo gospodarsko rast je robustnost ameriškega gospodarstva, ki je kljub visokim dvigom obrestnih mer v zadnjem četrtletju 2023 doseglo 5 odstotno gospodarsko rast, pri čemer sta bila ključna faktorja ameriški potrošnik s svojimi pandemičnimi prihranki in obsežna podpora fiskalne politike. Ameriška gospodinjstva in podjetja se nahajajo v solidnem finančnem položaju, kar zmanjšuje verjetnost resnejših finančnih težav.

Leto 2023 je glede donosov minilo bolje, kot so bila pričakovanja ob koncu leta 2022. Tako delnice kot obveznice so končale v pozitivnem območju. Evropski delniški indeks Stoxx Europe 600 je zrasel za 12,7 odstotka, ameriški indeks S&P 500, izmerjen v evrih, se je zvišal za 20,3 odstotka, globalni delniški indeks MSCI ACWI pa je zabeležil 16,3 odstotno letno rast. Tudi donosnosti evropskih in ameriških državnih obveznic so se v letu 2023 znižale, kar je vplivalo na pozitivno rast vrednosti tržnih indeksov državnih obveznic. Evropski obvezniški indeks iBoxx Overall je pridobil 7,2 odstotka. Z normalizacijo obrestnih mer so izhodišča glede pričakovanih donosov delnic in obveznic na zgodovinskih povprečjih. Obveznice so zaradi višje donosnosti spet postale atraktiven naložbeni razred, še posebej v primerjavi z depoziti domačih bank, kjer je donosnost še vedno zelo nizka.

Preglednica 33: Gibanje kapitalskih trgov

Indeks	Sprememba vrednosti			
	2023	2 leti	5 let	10 let
MSCI ACWI INDEX (v EUR)	16,3%	-0,9%	65,1%	121,8%
STOXX EUROPE 600	12,7%	-1,8%	41,9%	45,9%
iBoxx EUR Overall Bond Index	7,2%	-11,3%	-5,0%	11,3%
iBoxx EUR Liquid Corporates Bond Index	8,9%	-6,2%	1,5%	13,0%
iBoxx EUR Eurozone Sovereign Bond Index	7,2%	-12,6%	-5,4%	13,4%

Vir: Bloomberg

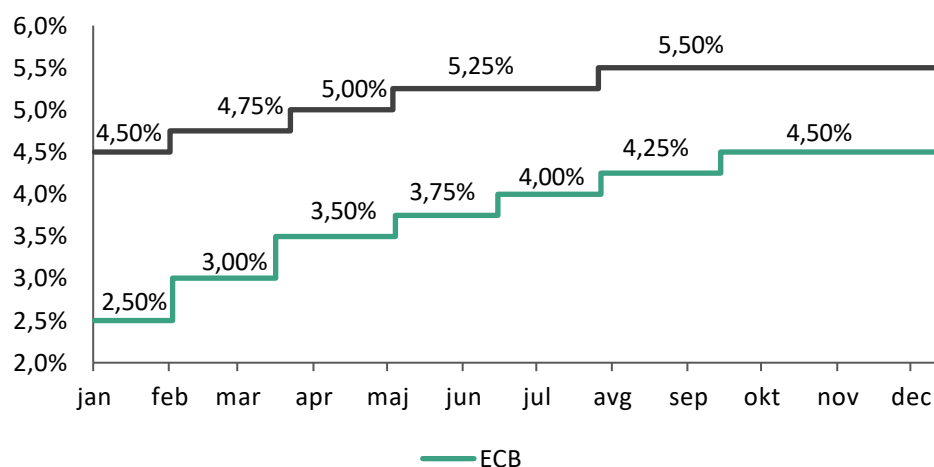
Preglednica 34: Gibanje donosnosti 10-letnih državnih obveznic

Država	Donosnosti				
	dec.23	sep.23	jun.23	mar.23	dec.22
ZDA	3,9%	4,6%	3,8%	3,5%	3,9%
Nemčija	2,0%	2,8%	2,4%	2,3%	2,6%
Francija	2,6%	3,4%	2,9%	2,8%	3,1%
Italija	3,7%	4,8%	4,1%	4,1%	4,7%
Španija	3,0%	3,9%	3,4%	3,3%	3,7%
Slovenija	2,9%	3,7%	3,2%	3,3%	3,8%

Vir: Bloomberg

Čeprav inflacija še ni dosegla ciljne ravni Evropske centralne banke (ECB), upadajoči trend inflacije nakazuje, da dodatnih dvigov ključne obrestne mere ni za pričakovati. ECB je v letu 2023 kar šest krat zvišala ključno obrestno mero, od 2,5 odstotka, na začetku leta, na 4,5 odstotka ob koncu leta. Trg v svoja pričakovanja že vgrajuje nižanje obrestnih mer v 2024. Podobno kot v evrskem območju, je upadla tudi inflacija v ZDA in sicer od vrha pri 9,1 odstotka, na 3,4 odstotka, v decembru 2023. Ameriška centralna banka (FED) je v letu 2023 zvišala ključno obrestno mero na 5,5 odstotka.

Slika 9: Gibanje ključne obrestne mere v Evropski uniji in ZDA



Vir: Bloomberg

Inflacija je v Evropski uniji v letu 2023 padla od 8,6 odstotka na 2,9 odstotka ob koncu leta. Znižanje stopnje rasti inflacije v Evropi in drugod v razvitih državah je posledica predvsem restriktivne monetarne politike centralnih bank.

V Sloveniji je bila v večini mesecev preteklega leta izmerjena inflacija. Letna stopnja inflacije je kljub vsemu zdrsnila od 10 na 4,2 odstotka ob koncu leta 2023.

Vrednost sodčka nafte se je v letu 2023 gibala med 67 in 94 ameriškimi dolarji, kot je znašala njena najvišja dnevna vrednost. Na letni ravni je cena nafte zabeležila skoraj sedem odstotni padec in zaključila pri vrednosti 72 ameriškega dolarja za sod. Zdrsnil je tudi tečaj ameriškega dolarja naproti evru, za dobre 3 odstotke.

Po zadnjih ocenah so letne stopnje rasti bruto domačega produkta (BDP) v opazovanih državah v letu 2023 pozitivne, z izjemo Nemčije, vendar so nižje od predhodnih napovedi.

Stopnje brezposelnosti so tudi v letu 2023 ostale na nizkih ravneh in marsikatera država se sooča z naravno stopnjo brezposelnosti ob problemu pridobivanja dodatne delovne sile.

Letne stopnje inflacije se v letu 2023 znižajo, vendar njihove vrednosti ostajajo nad ciljnimi.

Preglednica 35: BDP, inflacija in brezposelnost

Država	Letna stopnja rasti BDP			Inflacija			Stopnja brezposelnosti		
	2022	2023	2024E	2022	2023	2024E	2022	2023	2024E
EU	3,6%	0,7%	1,5%	10,6%	4,0%	3,0%	6,1%	5,9%	5,8%
ZDA	2,1%	2,1%	1,5%	6,4%	3,0%	2,6%	3,6%	3,6%	3,8%
Kitajska	3,0%	5,0%	4,2%	1,8%	0,9%	1,9%	5,5%	5,3%	5,2%
Nemčija	1,8%	-0,5%	0,9%	9,8%	4,1%	2,8%	3,1%	3,3%	3,3%
Slovenija	2,6%	2,0%	2,2%	10,3%	4,2%	3,3%	4,0%	3,6%	3,8%

Vir: RS Statistični urad, Mednarodni denarni sklad: World Economic Outlook, oktober 2023, World Economic Outlook, update januar 2024

Upravljaivec aktivno in preudarno upravlja naložbe kritnega sklada. Razvoj dogodkov na kapitalskih trgih se je odrazil tudi na donosnosti kritnih skladov Sava pokojninske.

5 VSTOPNI IN IZSTOPNI STROŠKI, UPRAVLJAVSKA PROVIZIJA IN DRUGI STROŠKI

Stroški, do katerih je bil upravljaivec v preteklem letu upravičen, so:

- | | |
|---|-----------|
| • vstopni strošek | do 1,9 %, |
| • upravljavska provizija | do 1 %, |
| • izstopni strošek – redno prenehanje | 0 %, |
| • izstopni strošek – izredno prenehanje | do 0,5 %. |

Vstopni stroški se obračunajo od vplačila.

Izstopni strošek se obračuna od vrednosti sredstev, ki so predmet odkupa.

Upravljaivec je upravičen do letne provizije za upravljanje kritnega sklada. Provizija se izračuna za vsako obračunsko obdobje glede na čisto vrednost sredstev kritnega sklada na obračunski dan, in sicer v deležu, ki znaša eno dvanajstino (1/12) od letne višine.

Drugi stroški, ki lahko bremenijo premoženje kritnega sklada na podlagi opravljanja storitev upravljanja so stroški:

- povezani s pridobitvijo in odsvojitvijo premoženja posameznega kritnega sklada, kot so provizije in stroški borznih posrednikov, upravljavcev organiziranih trgov in večstranskih sistemov trgovanja (Reuters, Bloomberg ipd.), upravljavcev poravnalnih sistemov oziroma klirinško depotnih družb, ter stroški, povezani s pridobitvijo in odsvojitvijo nepremičnin,
- vstopanja na organizirane trge ter proporcionalnega dela stroškov provizij in drugih stroškov svetovalnih družb, povezanih s skupnim nastopom Upravljavca z drugimi prodajalci pri prodaji sredstev kritnega sklada z namenom doseči izvedbo posla za račun kritnega sklada ugodneje, kot bi jo bilo mogoče doseči brez skupnega nastopa,
- povezani z vpisom lastniških in drugih pravic ter uveljavitvijo teh pravic,
- plačilnega prometa, razen če je do njihove povrnitve upravičen skrbnik,
- povezani z rabo nepremičnine, kot so stroški obratovanja, upravljanja, vzdrževanja in zavarovanja nepremičnin ter amortizacije in investicijskega vzdrževanja nepremičnin,
- revidiranja letnega poročila kritnega sklada in stroški zunanjih strokovnjakov, povezanih s pripravo in revidiranjem letnega poročila,
- obveščanja zavarovancev po ZPIZ-2 in drugih predpisih, ki zahtevajo obveščanje zavarovancev,
- uveljavljanja pravic iz finančnih instrumentov, ki so v lasti kritnega sklada,
- v zvezi s postopki za povrnitev škode, ki je nastala zaradi skrbnikovega ravnanja v nasprotju s predpisi oziroma pravili stroke,
- ki so nastali skrbniku in Upravljavcu v vseh sodnih postopkih in postopkih pred drugimi organi, katerih predmet so pravice, obveznosti oziroma premoženje kritnega sklada, zaradi uveljavljanja zahtevkov in ugovorov za račun oziroma v imenu in za račun kritnega sklada,
- davkov in drugih obveznih dajatev v zvezi s premoženjem kritnega sklada oziroma s prometom s tem premoženjem,
- obresti in drugih stroškov zadolževanja za posojila, ki jih v skladu s predpisi in Pravili najema Upravljaivec za račun kritnega sklada,
- v zvezi z razdelitvijo čistega dobička oziroma prihodkov kritnega sklada.

Navedeni drugi stroški bremenijo premoženje kritnega sklada glede na izvor nastanka stroška. Stroški, katerih izvor nastanka ni mogoče natančno določiti in se nanašajo na več kritnih skladov, bremenijo premoženje posameznega kritnega sklada proporcionalno glede na zadnjo znano čisto vrednost premoženja posameznega kritnega sklada.

6 SKRBNIŠKA PROVIZIJA IN DRUGI STROŠKI SKRBNIŠKE BANKE

Skrbniška banka je upravičena do provizije za opravljanje skrbniških storitev, ki je določena v pogodbi o opravljanju skrbniških storitev za skupino kritnih skladov. V letu 2023 je višina provizije znašala 0,017 % letno.

Provizija za opravljanje skrbniških storitev se izračuna za vsako obračunsko obdobje glede na čisto vrednost sredstev kritnega sklada na obračunski dan, in sicer v deležu, ki znaša eno dvanajstino (1/12) od letne višine.

Drugi stroški, ki lahko bremenijo premoženje kritnega sklada na podlagi opravljanja skrbniških storitev so stroški:

- za vnos in izvršitev nalogov, v primeru, da gre za primere, ki so določeni z Zakonom o skladih,
- hrambe oziroma vodenja računov vrednostnih papirjev oziroma finančnih instrumentov kritnega sklada pri drugih bankah oziroma drugih pravnih osebah skladno z določbami Zakona o skladih ter s tem povezani stroški vnosa in izvršitve naloga in stroški za provizijo in drugi stroški povezani s pogodbo med klirinško depotno družbo in skrbniško banko,
- plačilnega prometa,
- v zvezi s tožbo za povrnitev škode, ki jo je za račun oziroma v imenu in za račun kritnega sklada vložil skrbnik zoper Upravljavca zaradi njegovega ravnanja, ki je v nasprotju s predpisi, Pravili in pravili stroke upravljanja finančnih naložb,
- v zvezi s tožbo, ki jo pod pogoji iz ZPIZ-2 vloži zavarovanec kritnega sklada.

Navedeni drugi stroški bremenijo premoženje kritnega sklada glede na izvor nastanka stroška. Stroški, katerih izvor nastanka ni mogoče natančno določiti in se nanašajo na več kritnih skladov, bremenijo premoženje posameznega kritnega sklada proporcionalno glede na zadnjo znano čisto vrednost premoženja posameznega kritnega sklada.

7 IZBRANI KAZALNIKI

Povprečna čista vrednost sredstev kritnega sklada iz točke 1 in točke 2 je izračunana kot aritmetična sredina čiste vrednosti sredstev kritnega sklada na obračunski dan vsakega meseca v posameznem poslovnem letu.

Stroški poslovanja iz točke 2 in točke 3 vključujejo postavke iz zaporednih števil VIII. in IX. izkaza poslovnega izida.



Preglednica 36: Izbrani kazalniki poslovanja

1. Donosnost čistih sredstev kritnega sklada			
	Čisti dobiček kritnega sklada obračunskega obdobja	Povprečna čista vrednost sredstev kritnega sklada*	Donosnost čistih sredstev KS
1	2	3	4=2/3*100
Leto 2023	3.093.591	137.769.500	2,25%
Leto 2022	-5.979.375	136.686.456	-4,38%
2. Kazalnik stroškov poslovanja			
	Stroški poslovanja	Povprečna čista vrednost sredstev kritnega sklada*	Kazalnik stroškov poslovanja
1	2	3	4=2/3*100
Leto 2023	1.505.175	137.769.500	1,09%
Leto 2022	1.577.116	136.686.456	1,15%
3. Stroški poslovanja v % od vplačane premije			
	Stroški poslovanja	Vplačila oziroma premije	Delež stroškov
1	2	3	4=2/3*100
Leto 2023	1.505.175	7.852.217	19,17%
Leto 2022	1.577.116	7.988.522	19,74%
4. Rast vplačane premije (indeks)			
	Vplačana premija v tekočem letu	Vplačana premija v preteklem letu	Indeks
1	2	3	4=2/3*100
Leto 2023	7.852.217	7.988.522	98,29%
Leto 2022	7.988.522	8.315.835	96,06%
5. Povprečna izplačana odkupna vrednost			
	Obračunane odkupne vrednosti	Število obračunov odkupne vrednosti	Povprečna izplačana odkupna vrednost
1	2	3	4=2/3
Leto 2023	7.889.561	1444	5.463,68
Leto 2022	6.472.081	1278	5.064,23

*po konverziji

RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE KRITNIH SKLADOV MOJI SKLADI ŽIVLJENJSKEGA CIKLA

V. RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE KRITNIH SKLADOV

1 RAČUNOVODSKI IZKAZI SKUPINE KRITNIH SKLADOV

Računovodski izkazi skupine kritnih skladov so seštevki postavk iz posameznih računovodskih izkazov kritnih skladov MDS, MUS in MZS, iz katerih so izločena interna razmerja med skladi.

Podlage za sestavo računovodskih izkazov, temeljne računovodske usmeritve ter metode vrednotenja postavk so predstavljene v podpoglavjih 2 v nadaljevanju in se nanašajo ter uporabljajo za računovodske izkaze skupine kritnih skladov.

Računovodske izkaze je potrebno brati skupaj z razkritji.

Preglednica 37: Zbirna bilanca stanja

v EUR	Pojasnilo	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
I. SREDSTVA		180.628.699	166.377.635	109
A. NALOŽBENE NEPREMIČNINE IN DRUGE STVARNE PRAVICE NA NEPREMIČNINAH	1, 3	593.000	593.000	100
1. Naložbene nepremičnine		593.000	593.000	100
B. FINANČNE NALOŽBE	2, 3	173.199.975	149.105.965	116
1. Merjene po odplačni vrednosti, od tega:		94.321.242	83.197.007	113
Dolžniški vrednostni papirji		94.321.242	83.197.007	113
3. Merjene po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, od tega:		78.878.733	65.908.958	120
Dolžniški vrednostni papirji		37.710.006	33.412.414	113
Lastniški vrednostni papirji		41.168.726	32.496.543	127
C. TERJATVE	4	38.152	1.863.355	2
1. Terjatve do upravljavca zaradi nedoseganja zjamčenega donosa		561	3.516	16
2. Druge terjatve		37.590	1.859.839	2
D. DENARNA SREDSTVA IN DENARNI USTREZNIKI	5	6.797.572	14.815.315	46
E. ZUNAJBILANČNA SREDSTVA	6	6.469.385	6.454.991	100
2. Druga zunajbilančna sredstva		6.469.385	6.454.991	100
II. OBVEZNOSTI		180.628.699	166.377.635	109
A. ZAVAROVALNO-TEHNIČNE REZERVACIJE	7	179.443.359	165.831.325	108
C. POSLOVNE OBVEZNOSTI	8	1.185.340	546.309	217
2. Obveznosti do upravljavca kritnega sklada		191.067	180.397	106
3. Obveznosti za izplačilo odkupne vrednosti do članov kritnega sklada		912.042	300.046	304
4. Druge poslovne obveznosti		82.231	65.866	125
F. ZUNAJBILANČNE OBVEZNOSTI	6, 9	6.469.385	6.454.991	100
2. Iz naslova danih jamstev		6.469.385	6.454.991	100

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del predstavljenih računovodskih izkazov.



Preglednica 38: Zbirni izkaz poslovnega izida

v EUR		Pojasnilo	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
I.	FINANČNI PRIHODKI	10	9.405.019	3.856.905	244
	1. Prihodki iz dividend in deležev		357.517	306.709	117
	2. Prihodki od obresti		3.138.400	2.596.851	121
	3. Dobički pri odtujitvi finančnih naložb		4.062	182.066	2
	4. Čisti prihodki iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po poštenu vrednosti skozi izkaz poslovnega izida		5.729.316	0	-
	5. Drugi finančni prihodki		175.722	771.278	23
II.	PRIHODKI OD NALOŽBENIH NEPREMIČNIN	11	58.981	140.609	42
	1. Prihodki od oddajanja naložbenih nepremičnin v najem		58.981	53.609	110
	3. Čisti prihodki iz naslova spremembe poštene vrednosti naložbenih nepremičnin, pripoznani po poštenu vrednosti skozi izkaz poslovnega izida		0	87.000	0
III.	FINANČNI ODHODKI	12	521.234	11.505.893	5
	2. Izgube pri odtujitvi finančnih naložb		309.833	79.724	389
	3. Čisti odhodki iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po poštenu vrednosti skozi izkaz poslovnega izida		0	11.426.169	0
	4. Drugi finančni odhodki		211.401	0	-
IV.	ODHODKI NALOŽBENIH NEPREMIČNIN	13	6.633	5.172	128
	1. Odhodki od upravljanja in oddajanja naložbenih nepremičnin		6.633	5.172	128
V.	REZULTAT NALOŽBENJA (I. + II. - III. - IV.)		8.936.132	-7.513.551	-
VIII.	ODHODKI V ZVEZI Z UPRAVLJANJEM IN POSLOVANJEM KRITNEGA SKLADA	14	1.890.768	1.891.750	100
	1. Provizija za upravljanje		1.718.330	1.624.728	106
	2. Odhodki z banko skrbnico		29.212	32.084	91
	3. Odhodki v zvezi z revidiranjem		25.144	24.222	104
	4. Odhodki v zvezi z obveščanjem članov kritnega sklada		38.387	35.706	108
	5. Odhodki iz posredovanja pri nakupu in prodaji vrednostnih papirjev		3.652	2.548	143
	6. Drugi odhodki, ki v skladu s pravili upravljanja neposredno bremenijo kritni sklad		76.044	172.462	44
X.	ČISTI POSLOVNI IZID NAMENJEN ZAVAROVANECM (+/-) (V. + VI. + VII. - VIII. - IX.)	15	7.045.364	-9.405.302	-

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del predstavljenih računovodskih izkazov.

2 POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM SKUPINE KRITNIH SKLADOV

2.1 IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Letno poročilo in računovodski izkazi skupine kritnih skladov za leto 2023 so izdelani v skladu z ZPIZ-2, MSRP, ZZavar-1 in Sklepom o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov, ki ga je izdala AZN.

Podatki v računovodskih izkazih so pripravljani na podlagi izvirnih vrednosti, razen finančnih sredstev vrednotenih po pošteni vrednosti preko izkaza poslovnega izida. Vse postavke v tujih valutah na bilančni dan so preračunane na podlagi referenčnega tečaja Evropske centralne banke.

Računovodski izkazi so predstavljeni v evrih, brez centov. Zaradi zaokroževanja vrednostih podatkov lahko prihaja do nepomembnih odstopanj v seštevkih preglednic.

2.2 NOVO SPREJETI STANDARDI IN POJASNILA

Računovodske usmeritve, ki jih družba uporablja pri pripravi svojih računovodskih izkazov, so enake usmeritvam, ki so bile uporabljene pri pripravi računovodskih izkazov za predhodno poslovno leto. Izjema so na novo sprejeti ali prenovljeni standardi, ki so bili sprejeti za letna obdobja z začetkom 1. 1. 2023 ali pozneje in so opisani v nadaljevanju.

Novi in spremenjeni računovodski standardi MSRP, ki so veljavni v tekočem letu

V tekočem letu je družba uporabila več sprememb računovodskih standardov MSRP, ki jih je izdal Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) in sprejela EU in jih je obvezno uporabljati za poročevalsko obdobje, ki se začne 1. januarja 2023 ali pozneje. Sprejetje teh sprememb ni povzročilo pomembnih sprememb računovodskih izkazov družbe.

Spremembe MRS 1 - Razkritje računovodskih usmeritev

Razkritje računovodskih usmeritev, ki jih je UOMRS izdal 12. februarja 2021. Spremembe zahtevajo, da podjetja namesto svojih pomembnih računovodskih usmeritev razkrijejo svoje bistvene računovodske usmeritve. Vsebujejo napotke in primere za pomoč pripravljavcem pri odločanju, katere računovodske usmeritve naj razkrijejo v svojih računovodskih izkazih.

Spremembe MRS 8 - Opredelitev računovodskih ocen

Opredelitev računovodskih ocen, ki jih je UOMRS izdal 12. februarja 2021. Spremembe se osredotočajo na računovodske ocene in podajajo napotke, kako razlikovati med računovodskimi usmeritvami in računovodskimi ocenami.

Spremembe MRS 12 - Odloženi davek v zvezi s sredstvi in obveznostmi, ki izhajajo iz posamezne transakcije

Spremembe MRS 12 – Davek iz dobička – Odloženi davek v zvezi s sredstvi in obveznostmi, ki izhajajo iz posamezne transakcije, ki jih je UOMRS izdal 6. maja 2021. V skladu s spremembami oprostitev od uporabe ob začetnem pripoznanju ne velja za posle, pri katerih ob začetnem pripoznanju nastanejo



tako odbitne kot tudi obdavčljive začasne razlike, katerih posledica je pripoznanje odloženih terjatev in obveznosti za davek v enakem znesku.

Spremembe MRS 12 - Mednarodna davčna reforma – vzorčna pravila drugega stebra

Spremembe MRS 12 – Davek iz dobička – Mednarodna davčna reforma – vzorčna pravila drugega stebra, ki jih je UOMRS izdal 23. maja 2023. Spremembe so uvedle začasno izjemo pri obračunavanju odloženega davka, ki izhaja iz jurisdikcij, ki izvajajo globalna davčna pravila, in zahteve glede razkritja izpostavljenosti podjetja davku na dobiček, ki izhaja iz reforme, zlasti preden začne veljati zakonodaja, ki uveljavlja pravila.

Izjema, določena v spremembah MRS 12, da podjetje ne pripozna in ne razkrije informacij o terjatvah in obveznostih za odloženi davek v okviru UOMRS-jevega drugega stebra, ki se nanaša na davek iz dobička, se uporablja takoj po izdaji sprememb in za nazaj v skladu z MRS 8. Preostale zahteve po razkritju veljajo za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje.

Novi in spremenjeni računovodski standardi MSRP, ki jih je EU sprejela, vendar še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov družba ne uporablja naslednjih spremenjenih računovodskih standardov MSRP, ki jih je UOMRS izdal in EU sprejela, vendar še niso v veljavi:

Spremembe MSRP 16 – Najemi - Obveznost iz najema pri prodaji s povratnim najemom

Obveznost iz najema pri prodaji s povratnim najemom (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2024 ali pozneje). Spremembe MSRP 16 od prodajalca – najemnika zahtevajo poznejše merjenje obveznosti iz najema, ki izhajajo iz povratnega najema, in sicer tako, da prodajalec – najemnik ne pripozna nobenega zneska dobička ali izgube, ki se nanaša na pravico do uporabe, ki jo obdrži. Nove zahteve prodajalcu – najemniku ne preprečujejo, da v poslovnem izidu pripozna dobiček ali izgubo v zvezi z delno ali popolno odpovedjo najema.

Novi standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal UOMRS, vendar jih EU še ni sprejela

Za zdaj se MSRP, kot jih je sprejela EU, ne razlikujejo bistveno od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS), razen naslednjih novih standardov in sprememb obstoječih standardov, ki jih EU ni odobrila na dan priprave tega poročila:

Spremembe MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov

Razvrščanje obveznosti na kratkoročne in nekratkoročne obveznosti s finančnimi zavezami (datum uveljavitve, ki ga je določil UOMRS: 1. januar 2024). Spremembe pojasnjujejo, kako pogoji, ki jih mora podjetje izpolniti v dvanajstih mesecih po poročevalskem obdobju, vplivajo na razvrščanje obveznosti.

Spremembe MRS 7 – Izkaz denarnih tokov in MSRP 7 – Finančni instrumenti: razkritja

Dobaviteljski finančni dogovori, ki jih je UOMRS izdal 25. maja 2023 (datum uveljavitve, ki ga je določil UOMRS: 1. januar 2024). Spremembe dodajajo zahteve glede razkritja in „smerokaze“ znotraj obstoječih zahtev glede razkritja, da bi se zagotovile kvalitativne in kvantitativne informacije o dobaviteljskih finančnih dogovorih.

Spremembe MRS 21 – Vplivi sprememb deviznih tečajev

Pomanjkanje zamenljivosti valute, ki jih je UOMRS izdal 15. avgusta 2023 (datum uveljavitve, ki ga je določil UOMRS: 1. januar 2025). Spremembe dajejo navodila za določanje, kdaj je valuta zamenljiva in kako določiti devizni tečaj, kadar valuta ni zamenljiva.

MSRP 14 – Zakonsko predpisani odlog plačila računov

Velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Evropska komisija je sklenila, da ne bo začela postopka potrjevanja tega vmesnega standarda in da bo počakala na izdajo njegove končne verzije. Cilj standarda je omogočiti podjetjem, ki MSRP uporabljajo prvič in ki zakonsko predpisane odloge plačila računov trenutno pripoznavaajo v skladu s prejšnjimi SSRN, da ob prehodu na MSRP tako pripoznavanje nadaljujejo.

Spremembe MSRP 10 – Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 – Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige

Prodaja ali prispevanje sredstev med vlagateljem in njegovim pridruženim podjetjem oz. skupnim podvigom ter nadaljnje spremembe. Datum začetka veljavnosti je odložen za nedoločen čas do zaključka raziskovalnega projekta v zvezi s kapitalsko metodo. Spremembe se nanašajo na razhajanje zahtev po MRS 28 in MSRP 10 ter pojasnjujejo, da je obseg pripoznavanja dobička oz. izgube pri poslu s pridruženim podjetjem ali pri skupnem podvigu odvisen od tega, ali prodana oz. prispevana sredstva predstavljajo poslovni subjekt.

Družba ne pričakuje, da bo sprejetje zgoraj navedenih standardov in sprememb obstoječih standardov v obdobju začetne uporabe imelo pomemben vpliv na računovodske izkaze skupine kritnih skladov.

Obračunavanje izpostavljenosti portfelja finančnih sredstev in obveznosti tveganjem, katerega načel EU ni sprejela, je še naprej neregulirano.

Poslovodstvo predvideva, da uvedba teh novih standardov in sprememb obstoječih standardov v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze skupine kritnih skladov.

2.3 RAČUNOVODSKE USMERITVE IN POLITIKE

Sava pokojninska družba (v nadaljevanju družba) je delniška družba s sedežem v Republiki Sloveniji, na naslovu Ulica Eve Lovše 7, v Mariboru. Družba je upravljaec skupine kritnih skladov Moji skladi življenjskega cikla, ki je sestavljena iz treh kritnih skladov z različnimi naložbenimi politikami.

Pri pripravi računovodskih izkazov za leto, ki se je končalo 31. 12. 2023, so bile upoštevane naslednje računovodske predpostavke in usmeritve:

- časovna neomejenost poslovanja kritnega sklada v skupini kritnih skladov,
- poslovni dogodki so evidentirani v poslovnih knjigah, ko se pojavijo, oziroma so zajeti v računovodske izkaze, v obdobju, na katero se izkazi nanašajo,
- računovodski izkazi vključujejo le tista sredstva in obveznosti, ki se nanašajo na poslovanje kritnega sklada,
- odhodki so pripoznani na podlagi neposredne povezave nastanka stroškov in pridobitve prihodkov.

2.3.1 Metode vrednotenja postavk v računovodskih izkazih

Spodaj opredeljene metode vrednotenja je upravljaec skupine kritnih skladov dosledno upošteval pri pripravi računovodskih izkazov za leto 2023 in za primerjalno obdobje 2022.



Postavke v izkazu balance stanja

Sredstva skupine kritnih skladov so sestavljena iz:

- naložbenih nepremičnin,
- finančnih naložb,
- terjatev,
- denarja in denarnih ustreznikov,
- zunajbilančnih sredstev.

Naložbene nepremičnine

Naložbena nepremičnina je nepremičnina (zemljišče ali zgradba, ali del zgradbe, ali oboje), posedovana (pri lastniku), da bi prinašala najemnino ali povečevala vrednost dolgoročne naložbe ali pa oboje.

Naložbeno nepremičnino upravljavec pripozna kot sredstvo, ko je verjetno, da bodo v prihodnje pritekale gospodarske koristi ter je mogoče njeno nabavno vrednost zanesljivo izmeriti. Naložbena nepremičnina je na začetku izmerjena po nabavni vrednosti, povečani za transakcijske stroške. Naslednja merjenja se izvedejo po modelu poštene vrednosti.

Družba spremlja vrednost nepremičnin na podlagi višine najmnin in nezasedenosti. Če pride do spremembe pogodbene najemnine za več kot 10 odstotkov ali do nezasedenosti posamezne nepremičnine, ki je daljša od 3 mesecev, se vrednost posamezne nepremičnine ponovno oceni.

Ne glede na zasedenost nepremičnine družba spremlja vrednost nepremičnin z izračunavanjem indeksa cen nepremičnin v Sloveniji. Podatki za izračun indeksa se zajemajo iz zadnjih dostopnih podatkov objavljenih na portalu Geodetske uprave Republike Slovenije (GURS) ter drugih dostopnih virov, v kolikor v poročilu GURS niso podani vsi potrebni podatki.

Ne glede na navedbe prejšnjih odstavkov, družba izvede vrednotenje naložbenih nepremičnin najmanj enkrat na tri leta.

Vrednotenje naložbenih nepremičnin izvede pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin.

Finančne naložbe

Družba pripozna finančno naložbo na dan sklenitve posla. Do njene odprave pride, če se za njo vezane pogodbene pravice do koristi izrabijo, ugasnejo ali če se prenesejo skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom finančne naložbe.

Finančne naložbe se ob začetnem pripoznanju izmerijo po pošteni vrednosti. Ta je enaka znesku, s katerim je mogoče poravnati nastalo obveznost, ki izhaja iz posla.

Pri računovodenju finančnih naložb kritnih skladov upravljavec uporablja dva poslovna modela:

- poslovni model prejemanja denarnih tokov,
- poslovni model prodaje.

V odvisnosti od izbranega poslovnega modela se izvaja vrednotenje naložb, ki se v:



- poslovnem modelu prejemanja denarnih tokov merijo po odplačni vrednosti (AC),
- poslovnem modelu prodaje merijo po pošteni vrednosti preko poslovnega izida (FVTPL).

Poslovni model prejemanja denarnih tokov

Cilj poslovnega modela prejemanja denarnih tokov je ohranjanje donosov iz obresti, vse tja do zapadlosti.

Finančno sredstvo se meri po odplačni vrednosti, če sta izpolnjena oba pogoja:

- finančno sredstvo se poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj je prejemanje pogodbenih denarnih tokov in
- v skladu s pogodbenimi pogoji finančnega sredstva na določene datume prihaja do denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnano glavnico.

Družba pred vsako novo pridobitvijo naložbe preveri, če njeni denarni tokovi predstavljajo izključno odplačilo glavnice in obresti (SPPI test, ki zajema pregled prospekta ter značilnosti dolžniškega vrednostnega papirja).

Finančno sredstvo se ob pridobitvi izmeri po pošteni vrednosti h kateri se prištejejo vsi transakcijski stroški, ki neposredno izhajajo iz pridobitve. Prihodki od obresti se pri merjenju po odplačni vrednosti izračunajo z uporabo efektivne obrestne mere na bruto knjigovodsko vrednost finančnega sredstva.

Družba v poslovnem modelu prejemanja denarnih tokov ne sme odpraviti pripoznanje finančnega sredstva pred zapadlostjo. Družba sme izjemoma prodati finančno sredstvo v poslovnem modelu prejemanja denarnih tokov le, če se poslabša kreditno tveganje ali če so takšne prodaje občasne in zanemarljivih vrednosti ter za to pridobi soglasje obvladujoče družbe.

Poslovni model prodaje

Cilj poslovnega modela prodaje je ustvarjanje donosov med nakupno in prodajno ceno ter ustvarjanje donosov iz obresti ali dividend.

Ob pripoznanju se finančno sredstvo izmeri po pošteni vrednost. Transakcijski stroški, ki neposredno izhajajo iz pridobitve, se direktno pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Prevrednotenje finančnih naložb

Prevrednotenja finančnih naložb, po datumu pripoznanja in do datuma odprave pripoznanja, se evidentirajo dnevno. Zadnje prevrednotenje je bilo opravljeno na bilančni dan.

Pri prevrednotenju na pošteno vrednost se upošteva zadnja znana objavljena cena na delujočem trgu – tržna cena. Tržna cena je denarni znesek, ki bi ga bilo mogoče za naložbo iztržiti na delujočem trgu na dan transakcije. Pri delnicah se za tržno ceno šteje zadnji borzni tečaj (close price) z delujočega trga, na katerem so bile pridobljene. Za obveznice in druge dolgoročne serijske vrednostne papirje družba na dan vrednotenja ugotavlja pošteno vrednost tako, da kot ceno na glavnem trgu določi:

- v primeru borze: objavljeno zaključno ceno na borzi na dan vrednotenja ali na zadnji dan delovanja borze, na kateri naložba kotira,

- v primeru OTC trga: objavljeno zaključno BID CBBT oziroma če ta ne obstaja, BID BVAL ceno sistema Bloomberg na dan vrednotenja ali na zadnji dan delovanja OTC trga,
- ceno izračunano na podlagi internega modela vrednotenja.

Prevrednotenje na pošteno vrednost finančnih naložb skupine kritnih skladov neposredno bremeni poslovni izid kritnega sklada.

Za netržne dolžniške vrednostne papirje ter tržne dolžniške vrednostne papirje, za katere ni na voljo zaključne cene na borzi ali sistemu Bloomberg, se za ugotovitev poštene vrednosti uporabi model ocenjevanja vrednosti. Poštena vrednost dolžniških vrednostnih papirjev se ugotavlja z uporabo na donosu zasnovanega načina, z uporabo modela sedanje vrednosti, po kateri se prihodnji denarni tokovi pretvorijo v en trenutni (tj. diskontirani) znesek. Poštena vrednost z uporabo tega modela izraža trenutna tržna pričakovanja glede prihodnjih denarnih tokov. Osnova za izračun diskontne obrestne mere je zahtevana donosnost do dospelja drugih primerljivih tržnih dolžniških vrednostnih papirjev, s pomočjo katerih se diskontirajo prihodnja izplačila kuponskih obresti in glavnice.

V kolikor gre za netržni lastniški vrednostni papir ali, če je mogoče zanesljivo ugotoviti, da je lastniški vrednostni papir nelikviden, torej, da do sklenitve posla na organiziranem trgu ne pride v vsaj 15 trgovalnih dneh zadnjega četrtertja, se za takšen lastniški vrednostni papir določi poštena vrednost z uporabo tehnike ocenjevanja vrednosti. Cilj je ugotoviti, kakšna bi bila transakcijska cena na dan merjenja v preišljenem poslu menjave v normalnih poslovnih okoliščinah.

Poštena vrednost lastniških vrednostnih papirjev se ugotavlja z uporabo načina tržnih primerjav, kjer se uporabljajo cene in druge ustrezne informacije, ki izhajajo iz tržnih transakcij, ki vključujejo enaka ali primerljiva sredstva. Za primerljive tržne lastniške vrednostne papirje se štejejo delnice podjetij, ki opravljajo enako ali podobno dejavnost.

Kriteriji za razvrščanje finančnih naložb v ravni hierarhije poštene vrednosti

Finančne naložbe, merjene ali razkrite po poštenu vrednosti, so prikazane v skladu z ravnmi poštene vrednosti po MSRP 13, ki razvrsti vhodne podatke za merjenje poštene vrednosti v tri ravni hierarhije poštene vrednosti, in sicer:

Raven 1: Družba prikazuje finančne naložbe, pri katerih je poštena vrednost določena na podlagi kotirane cene (neprilagojene) na delujočih trgih za finančno naložbo, do katerih lahko družba dostopa na datum merjenja. V to raven so tako vključene cene delniških naložb z objavljeno zaključno ceno na borzi, cene dolžniških naložb s CBBT ceno in tiste BVAL cene:

- ki so sestavljene iz izključno neposrednih opazovanj
- z najmanj 90% deležem zavezujočih kotacij
- kjer najmanj 3 zavezujoče kotacije, ne smejo biti starejše od enega dne.

Raven 2: Predstavljajo finančne naložbe, katerih poštena vrednost se določa z uporabo podatkov, ki jih je mogoče neposredno ali posredno opazovati, razen kotiranih cen vključenih v 1. raven. Podatki ravni 2 skladno z MSRP 13.82 vključujejo:

- kotirane cene podobnih finančnih naložb na delujočih trgih,
- kotirane cene za isto ali podobno finančno naložbo na nedelujočih trgih,
- opazovani podatki, različni od kotiranih cen za finančno naložbo,
- vložki, potrjeni na trgu.



V to raven so tako vključene BVAL cene dolžniških naložb:

- ki so sestavljene iz vsaj 90% neposrednih opazovanj
- kjer so uporabljeni vhodni podatki s trga za posredno ali neposredno identično ali podobno sredstvo
- kjer najmanj 3 kotacije ne smejo biti starejše od 15 dni.

Raven 3: V to raven sodijo finančne naložbe, pri katerih opazovani tržni podatki niso dosegljivi. Poštena vrednost se tako določa na podlagi metod vrednotenja, z uporabo vložkov, ki niso posredno ali neposredno opazovani na trgu. Družba v to raven razvršča vrednostne papirje vrednotene z internim modelom, ki ne upošteva vložkov 2. ravni.

V to raven so vključene BVAL cene dolžniških naložb, ki ne izpolnjujejo kriterijev za 1. ali 2. raven in za katere vložki za modelsko vrednotenje družbi niso enostavno in objektivno določljivi in dosegljivi.

Družba v raven 3 razvršča naložbe v alternativne sklade, kot so nepremičninski skladi, infrastrukturni skladi, skladi zasebnega dolga, skladi zasebnega kapitala in podobno. Tržne cene oziroma tržne vrednosti tovrstnih naložb niso na voljo, zato vrednotenja na podlagi razpoložljivih tržnih podatkov ni mogoče izvajati.

Vrednotenje alternativnih skladov je podano s strani upravljavcev skladov v obliki vrednosti enote premoženja (VEP), ki predstavlja najboljši približek poštene vrednosti. Vrednotenje je opravljeno na podlagi materialnih nejavnih informacij o naložbah v skladih. Družba ima zelo omejen dostop in vpogled v vhodne podatke, ki jih uporabljajo upravljalci skladov, zato ne izvaja lastnega vrednotenja, prav tako ni moč izvesti analize občutljivosti.

Upravljalci omenjenih skladov za vrednotenje naložb v skladih običajno uporabljajo metode, ki so v skladu z mednarodnimi IPEV standardi vrednotenja alternativnih naložb (Private Equity and Venture Capital Valuation), kot je diskontiranje denarnih tokov in metodo večkratnikov (multiples).

V skladu z MSRP 13.97 družba razvršča v hierarhijo poštene vrednosti tudi vse finančne naložbe, ki v izkazu finančnega položaja niso izmerjene po poštenu vrednosti, vendar zanje razkriva pošteno vrednost (dana posojila, depoziti, depoziti pri cedentih) za katere družba predpostavlja, da njihova knjigovodska vrednost predstavlja zadosten približek poštene vrednosti (v skladu z MSRP 7.29).

Družba razkriva in dosledno upošteva politiko določanja, kdaj se šteje, da so bili izvedeni prenosi med ravnmi hierarhije poštene vrednosti. Usmeritev glede časovnega okvira pripoznavanja prenosov je enaka pri prenosih na ravni in prenosih z ravni. Primeri usmeritev vključujejo: (a) datum dogodka ali spremembe okoliščin, ki je povzročila prenos, (b) začetek poročevalnega obdobja, (c) konec poročevalnega obdobja. Družba četrtno preverja umestitev naložb v tri ravni hierarhije poštene vrednosti.

Oslabitve finančnega sredstva (pripoznavanje pričakovanih kreditnih izgub)

Družba pripozna popravek vrednosti za izgubo za pričakovane kreditne izgube za:

- finančna sredstva, ki se merijo po odplačni vrednosti,
- sredstva iz pogodbe ali obveze iz posojil,
- terjatve do kupcev,
- terjatve iz najema ter
- denar in denarne ustreznike.



Za finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa ter za pogodbe o finančnem poroštvu, se uporablja splošni pristop za pripoznavanje pričakovanih kreditnih izgub.

Za terjatve, ki imajo kratkoročni značaj (da zapadejo v roku do treh mesecev), družba uporablja poenostavljeni pristop in za vsako vrsto terjatev določi odstotek pričakovane kreditne izgube na podlagi preteklih dogodkov (značilnosti plačil in značilnosti izdajatelja). Družba ne izračunava pričakovanih kreditnih izgub za terjatve iz najema, ki zapadejo vplačilo naslednji mesec. V primeru nastanka neplačila družba izračuna pričakovane kreditne izgube kot razmerje med neplačilom terjatve za najemnino in skupni izdanimi računi v zadnji petih letih za najemnino.

Za denar in denarne ustreznike z zapadlostjo do treh mesecev ter depozite na odpoklic, družba ne izračunava pričakovanih kreditnih izgub zaradi kratkoročnosti posla in zaradi nepomembnosti pričakovanih kreditnih izgub v računovodskih izkazih družbe.

Če se na datum poročanja kreditno tveganje pri finančnem instrumentu od začetnega pripoznanja ni znatno povečalo, se izmeri popravek vrednosti za izgubo za navedeni finančni instrument kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju.

Družba na vsak datum poročanja oceni, ali se je kreditno tveganje finančnega instrumenta od začetnega pripoznanja znatno povečalo.

Prerazvrščanje finančnega sredstva

Družba prerazvrsti finančna sredstva samo, če spremeni poslovni model za upravljanje finančnih sredstev. Prerazvrstitev se prične uporabljati za naprej od datuma prerazvrstitve. Družba ne sme opraviti preračuna za predhodno pripoznane dobičke, izgube (vključno z dobički in izgubami zaradi oslabitev) ali obresti.

Terjatve

Terjatve se delijo na terjatve do upravljavca in na druge terjatve. S terjatvami do upravljavca so mišljene terjatve za nedoseganje zajamčenega donosa na skladu, ki zagotavlja zajamčeno donosnost. Med druge terjatve spadajo terjatve za prodane vrednostne papirje, terjatve do dividend, terjatve iz naslova zapadlih obresti in terjatve za najemnine.

Denarna sredstva in denarni ustrezniki

Denarna sredstva so sredstva na transakcijskem računu. Upravljavec ima odprt ločen transakcijski račun za sredstva skupine kritnih skladov pri skrbniški banki, kamor se zbirajo prilivi premij tekočega meseca. Deviznih računov skupina kritnih skladov pri bankah nima.

Med denarne ustreznike družba uvršča depozite na odpoklic, sukcesivne depozite, depozite preko noči in kratkoročne depozite z originalno zapadlostjo do treh mesecev.

Zunajbilančna sredstva

Zunajbilančna sredstva nakazujejo omejitve pri sredstvih ali možne obveznosti, ki utegnejo ob določenem pojavu resnično vplivati na finančno stanje in poslovni izid.



Postavke na zunajbilančnih kontih lahko čez čas, po nastopu novih poslovnih dogodkov, postanejo bilančna sredstva in obveznosti, njihova višina se lahko poveča ali zmanjša, lahko pa ugasnejo.

Zavarovalno-tehnične rezervacije

Skupina kritnih skladov nima sklenjenih zavarovalnih pogodb po MSRP 4 ali MSRP 17. Med zavarovalno-tehnične rezervacije sodijo matematične rezervacije za izvajanje dejavnosti pokojninskih zavarovanj po kolektivnem in individualnem načrtu dodatnega zavarovanja. Skupina kritnih skladov je kritno premoženje, namenjeno kritju obveznosti upravljavca iz naslova dodatnega zavarovanja. Za kritje teh obveznosti je upravitelj dolžan oblikovati matematične rezervacije.

Matematične rezervacije obsegajo obveznosti za zjamčena sredstva (vplačana čista premija in zjamčen donos) in dodatne obveznosti za pokrivanje razlike med dejansko in zjamčeno stopnjo donosnosti. Izračun višine obveznosti skupine kritnih skladov se izvede na obračunski dan vsakega meseca. Sredstva na osebni računu so razdeljena na enote premoženja (VEP).

Izračune rezervacij mesečno preverja nosilka ključne aktuarke funkcije.

Poslovne obveznosti

Pri poslovnih obveznostih se ločeno izkazujejo obveznosti iz nakupa vrednostnih papirjev in drugih finančnih instrumentov, obveznosti do upravljavca kritnega sklada, obveznosti za izplačilo odkupne vrednosti do članov kritnega sklada in druge poslovne obveznosti.

Obveznosti iz nakupa vrednostnih papirjev in drugih finančnih instrumentov se vzpostavijo z dnem sklenitve posla.

Obveznosti do upravljavca so obveznosti za upravljavsko provizijo, obveznosti za vstopne stroške, obveznosti za izstopne stroške in druge obveznosti iz razdelitve po ključu.

Obveznosti za izplačila odkupnih vrednosti in druge obveznosti do članov pokojninskega zavarovanja predstavljajo poleg odkupnih vrednosti tudi vplačano premijo, ki na dan bilance še ni bila preračunana v enote premoženja.

Druge poslovne obveznosti se nanašajo na obveznosti do banke skrbnice in na obveznosti za izplačilo posebnega davka od zavarovalnih poslov ter akontacije dohodnine.

Zunajbilančne obveznosti

Zunajbilančne obveznosti nakazujejo možne obveznosti, ki utegnejo ob določenem pojavu resnično vplivati na finančno stanje in poslovni izid.

Postavke v izkazu poslovnega izida

V izkazu poslovnega izida skupine kritnih skladov so razkriti prihodki in odhodki obračunskega obdobja, ki se nanašajo izključno na skupino kritnih skladov.

Prihodki

Prihodki v izkazu poslovnega izida skupine kritnih skladov so skladno s Sklepom o letnem poročilu pokojninskega sklada opredeljeni kot povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju. Družba



obračunava prihodke, ki izhajajo iz poslov sklenjenega dodatnega zavarovanja. Prihodki se merijo po pošteni vrednosti prejetih nadomestil.

Prihodki v izkazu poslovnega izida skupine kritnih skladov obsegajo:

- finančne prihodke,
- prihodke od naložbenih nepremičnin,
- prihodke iz vplačil upravljavca zaradi nedoseganja zajamčenega donosa in
- druge prihodke.

Finančni prihodki obsegajo prihodke od dividend, prihodke od obresti, dobičke pri odtujitvah finančnih naložb, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev ter drugih finančnih prihodkov, kamor med drugim spadajo pozitivne tečajne razlike.

Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo na dan, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila.

Prihodki iz obresti se pripoznajo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere.

Prihodki in odhodki iz tečajnih razlik ter sprememba poštene vrednosti finančnih sredstev se medsebojno netirajo in izkažejo v čistem znesku.

Odhodki

Odhodki v izkazu poslovnega izida skupine kritnih skladov obsegajo:

- finančne odhodke,
- odhodke od naložbenih nepremičnin,
- odhodke v zvezi z upravljavcem in poslovanjem kritnega sklada.

Finančni odhodki predstavljajo odhodke za obresti, izgube pri odtujitvah naložb, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev in druge finančne odhodke, kamor prištevamo negativne tečajne razlike, in odhodke zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev.

Prihodki in odhodki iz tečajnih razlik ter spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev, se medsebojno netirajo in izkažejo v čistem znesku.

Odhodki od naložbenih nepremičnin zajemajo odhodke od upravljanja in oddajanja naložbenih nepremičnin, izgubo pri odtujitvi naložbenih nepremičnin ter odhodke zaradi oslabitve naložbenih nepremičnin.

Odhodki v zvezi z upravljanjem in poslovanjem kritnega sklada zajemajo stroške, ki jih upravljač obračunava v skladu s pokojninskim načrtom in sicer upravljavsko provizijo, odhodke v zvezi z banko skrbnico, odhodki v zvezi z revidiranjem in drugi odhodki, ki v skladu s pravili upravljanja neposredno bremenijo kritni sklad.

Čisti dobiček skupine kritnih skladov je v smislu knjigovodskega evidentiranja in bilančnega izkazovanja enak nič (0), saj so vsi prihodki in vsi odhodki skupine kritnih skladov pripisani na osebne račune zavarovancev. Za ugotovljen donos skupine kritnih skladov v obračunskem obdobju se ustrezno povečajo obveznosti do stanj na osebnih računih.



2.3.2 Vpliv sprememb računovodskih usmeritev in vrednotenja

V letu 2023 družba ni sprejela nobenega novega standarda, ki bi vplival na vrednotenje postavk Skupine kritnih skladov.

2.4 POMEMBNI DOGODKI PO DATUMU OBRAČUNSKEGA OBDOBJA

Po datumu izkaza finančnega položaja in do izdelave tega letnega poročila ni bilo pomembnejših poslovnih dogodkov, ki bi vplivali na izdelane računovodske izkaze za poslovno leto 2023 in davčne obveznosti družbe.

2.5 POJASNILA K IZKAZU FINANČNEGA POLOŽAJA

Preglednica 39: Struktura sredstev

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
NALOŽBENE NEPREMIČNINE	593.000	593.000	100
FINANČNE NALOŽBE	173.199.975	149.105.965	116
1. Merjene po odplačni vrednosti	94.321.242	83.197.007	113
2. Merjene po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, od tega	78.878.733	65.908.958	120
- dolžniški vrednostni papirji	37.710.006	33.412.414	113
- lastniški vrednostni papirji	41.168.726	32.496.544	127
TERJATVE	38.152	1.863.355	2
DENARNA SREDSTVA IN DENARNI USTREZNIKI	6.797.572	14.815.315	46
SKUPAJ SREDSTVA	180.628.699	166.377.635	109

Zmanjšanje terjatve Skupine kritnih skladov v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 je v pretežni meri posledica zapadlosti obveznice RS33 na zadnji dan v letu 2022.

Pojasnilo št. 1: Naložbene nepremičnine

Naložbeno nepremičnino je KS MZS pridobil 30. 9. 2016. V naravi predstavlja pisarniške in garažne prostore na naslovu Tivolska cesta 48, Ljubljana. Ponovno oceno vrednosti posamezne naložbene nepremičnine je potrebno opraviti najmanj enkrat na tri leta od njene pridobitve. Zadnja cenitev je bila izvedena na dan 30. 9. 2022.

Po hierarhiji poštene vrednosti, razvrščamo naložbene nepremičnine v raven 3.

Pojasnilo št. 2: Finančne naložbe

Največji delež, kar 96 odstotkov, med celotnimi sredstvi skupine kritnih skladov predstavljajo finančne naložbe oziroma sredstva. Spodnja preglednica prikazuje finančne naložbe glede na način vrednotenja.

Preglednica 40: Pregled finančnih naložb glede na način vrednotenja

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Finančne naložbe vrednotene po odplačni vrednosti	94.321.242	83.197.007	113
Finančne naložbe vrednotene po pošteni vrednosti skozi IPI	78.878.733	65.908.958	120
SKUPAJ	173.199.975	149.105.965	116

V nadaljevanju sta predstavljeni preglednici razvrstitve finančnih naložb skupine kritnih skladov glede na kategorijo vrednotenja in glede na ročnost naložb.

Preglednica 41: Dolgoročne finančne naložbe glede na kategorijo vrednotenja

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Finančne naložbe vrednotene po odplačni vrednosti	85.075.775	81.695.241	104
Finančne naložbe vrednotene po pošteni vrednosti skozi IPI	20.795.142	24.531.485	85
SKUPAJ	105.870.916	106.226.726	100

Preglednica 42: Kratkoročne finančne naložbe glede na kategorijo vrednotenja

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Finančne naložbe vrednotene po odplačni vrednosti	9.245.468	1.501.766	616
Finančne naložbe vrednotene po pošteni vrednosti skozi IPI	58.083.591	41.377.473	140
SKUPAJ	67.329.059	42.879.239	157

Preglednica 43: Ročnost finančnih naložb glede na vrednotenje

v EUR	2023				Skupaj
	Do 1 leta	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Brez ročnosti	
Naložbe vred. Po odplačni vrednosti	10.555.904	15.418.466	68.346.873		94.321.242
Naložbe vred. Po pošteni vrednosti skozi PI	18.631.201	18.875.331	203.475	41.168.726	78.878.733
SKUPAJ	29.187.104	34.293.797	68.550.347	41.168.726	173.199.975

v EUR	2022				Skupaj
	Do 1 leta	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Brez ročnosti	
Naložbe vred. Po odplačni vrednosti	1.501.766	15.225.020	66.470.221	0	83.197.007
Naložbe vred. Po pošteni vrednosti skozi PI	8.880.929	22.477.275	2.054.210	32.496.544	65.908.958
SKUPAJ	10.382.695	37.702.295	68.524.431	32.496.544	149.105.965

Kot je razvidno iz preglednice na naslednji strani, je znašal znesek popravka vrednosti za izgubo, ki je enaka pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju, konec lanskega leta 44.775 evrov. Skupina KS je v letu 2023 kupovala vrednostne papirje z AC vrednotenjem in iz tega naslova je novo oblikovanih pričakovanih izgub iz kreditnega tveganja 2.488 evrov. Ob zapadlosti ali prodaji vrednostnih papirjev je prišlo do sprostitev 3.010 evrov predhodno pripoznanih popravkov vrednosti za izgubo. Ostale spremembe (16.683 evrov) so nastale zaradi sprememb bonitetnih ocen in zmanjševanja zapadlosti. Stanje popravka vrednosti za izgubo, ki je enaka pričakovanim kreditnim

izgubam v 12-mesečnem obdobju, konec leta 2023 znaša 27.570 evrov. Vsi učinki so bili pripoznani skozi poslovni izid.

Preglednica 44: Prikaz oblikovanih kreditnih izgub

	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj
ECL oblikovan na 1.1.2023	44.775	-	-	44.775
Nastal ob novih nabavah vrednostnih papirjev	2.488	-	-	2.488
Izločen ob prodaji oz. zapadlosti vrednostni papirji (brez odpisov) in ostale spremembe	-19.693	-	-	-19.693
Prerazvrstitev v Raven 1	0	-	-	0
Prerazvrstitev v Raven 2	0	-	-	0
Prerazvrstitev v Raven 3	0	-	-	0
Spremembe pogodbenih denarnih tokov (brez odpisov)	0	-	-	0
Tečajne razlike	0	-	-	0
ECL oblikovan na 31.12.2023	27.570	0	0	27.570

	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj
ECL oblikovan na 1.1.2022	26.852	-	-	26.852
Nastal ob novih nabavah vrednostnih papirjev	11.256	-	-	11.256
Izločen ob prodaji oz. zapadlosti vrednostni papirji (brez odpisov) in ostale spremembe	6.667	-	-	6.667
Prerazvrstitev v Raven 1	0	-	-	0
Prerazvrstitev v Raven 2	0	-	-	0
Prerazvrstitev v Raven 3	0	-	-	0
Spremembe pogodbenih denarnih tokov (brez odpisov)	0	-	-	0
Tečajne razlike	0	-	-	0
ECL oblikovan na 31.12.2022	44.775	0	0	44.775

Pojasnilo št. 3: Poštena vrednost skupine KS

Na osnovi MSRP 13 – Merjenje poštene vrednosti, upravlavec definira pošteno vrednost v skladu s standardom in sicer je poštena vrednost opredeljena kot cena, ki bi bila sprejeta za prodajo sredstva v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja pod tržnimi pogoji.

Preglednica 45: Hierarhija ugotavljanja in razkrivanja poštene vrednosti

v EUR	31.12.2023	Raven 1	Raven 2	Raven 3
FINANČNE NALOŽBE	142.226.091	128.094.726	8.269.806	5.861.559
1. Merjene po odplačni vrednosti, od tega:	92.513.098	86.463.519	6.049.579	0
– Dolžniški vrednostni papirji	92.513.098	86.463.519	6.049.579	0
2. Merjene po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, od tega:	78.878.733	70.072.510	3.611.446	5.194.777
– Dolžniški vrednostni papirji	37.710.007	34.098.561	3.611.446	0
– Lastniški vrednostni papirji	35.973.949	35.973.949	0	0
– Nepremičninski skladi (alternativni)	3.280.713	0	0	3.280.713
– Infrastrukturni skladi (alternativni)	1.914.064	0	0	1.914.064
SKUPAJ	171.391.831	156.536.030	9.661.024	5.194.777

v EUR	31.12.2022	Raven 1	Raven 2	Raven 3
FINANČNE NALOŽBE	142.226.091	128.094.726	8.269.806	5.861.559
1. Merjene po odplačni vrednosti, od tega:	76.317.133	72.269.907	4.047.226	0
– Dolžniški vrednostni papirji	76.317.133	72.269.907	4.047.226	0
2. Merjene po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, od tega:	65.908.958	55.824.819	4.222.580	5.861.559
– Dolžniški vrednostni papirji	33.412.414	29.189.834	4.222.580	0
– Lastniški vrednostni papirji	26.634.985	26.634.985	0	0
– Nepremičninski skladi (alternativni)	3.869.404	0	0	3.869.404
– Infrastrukturni skladi (alternativni)	1.992.155	0	0	1.992.155
SKUPAJ	142.226.091	128.094.726	8.269.806	5.861.559

Preglednica 46: Gibanje finančnih naložb na ravni 3

v EUR	2023	2022	2023	2022	2023	2022
	Dolžniški vrednostni papirji		Naložbe v infrastrukturne sklade		Naložbe v nepremičninske sklade	
Stanje 01.01.	0	795.498	1.992.155	666.260	3.869.404	2.699.832
Povečanje	0	0	83.739	1.286.841	0	1.000.000
Odtujitve	0	0	-196.563	0	0	0
Zapadlost	0	-800.000	0	0	0	0
Prevrednotenje	0	4.502	34.733	39.054	-588.691	169.571
Prerazvrstitve	0	0	0	0	0	0
Stanje 31.12.	0	0	1.914.064	1.992.155	3.280.713	3.869.404
Prihodki	0	4.502	126.668	103.335	73.749	227.809
Odhodki	0	0	468	6.587	588.691	0

Pojasnilo št. 4: Terjatve

Terjatve skupine kritnih skladov se delijo na terjatve do upravljavca in na druge terjatve. Skupina kritnih skladov ima na bilančni dan terjatev do upravljavca, zaradi nedoseganja zjamčenega donosa v višini 561 eura, ima pa 37.590 drugih terjatev (do najemnine, dividend, odstopa dela upravljaljske provizije).

Preglednica 47: Struktura terjatev

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Druge terjatve	37.590	1.863.354	2
Terjatve za najemnino	4.644	4.222	110
Terjatve za dividende	3.443	3.440	100
Terjatve odstopa dela upravljaljske provizije	14.863	12.729	117
Terjatve do kupcev vrednostnih papirjev	0	1.824.798	0
Druge terjatve	14.640	18.165	81

Zmanjšanje terjatve Skupine kritnih skladov v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 je v pretežni meri posledica zapadlosti obveznice RS33 na zadnji dan v letu 2022.

Pojasnilo št. 5: Denarna sredstva in ustrezniki

V računovodskih izkazih se kot denar in denarni ustrezniki prikazuje denar na transakcijskem računu skupine kritnih skladov in depoziti na odpoklic.

Preglednica 48: Struktura denarnih sredstev in ustreznikov

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Denarna sredstva na TRR	6.797.572	14.815.315	46
Od tega v EUR valuti	6.797.572	14.814.900	46
Od tega v USD valuti	0	415	0
SKUPAJ	6.797.572	14.815.315	46

Pojasnilo št. 6: Zunajbilančna sredstva

Skupina kritnih skladov na dan 31. 12. 2023 izkazuje zunajbilančna sredstva v skupni višini 6.469.385 evrov. Od tega odpade 4.735.100 evrov na obveznice, ki so bile izbrisane z odločbo Banke Slovenije o izrednih ukrepih in 1.645.395 evrov na realizirano izgubo pri obveznici izdajatelja Wirecard:

- NLB26, izdajatelja NLB, d. d., v nominalni vrednosti 1.935.100 evrov in
- BCE10, izdajatelja Banke Celje, d. d. (njena pravna naslednica je Abanka, d. d.), v nominalni vrednosti 2.800.000 evrov,
- WDIGR0.5_09/11/24, skupinska tožba do izdajatelja Wirecard v vrednosti realizirane izgube zaradi goljufije.

Preostali znesek je rezerviran za pridobitve novih naložb.

Pojasnilo št. 7: Zavarovalno-tehnične rezervacije



Med obveznostmi iz čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij so prikazane obveznosti do sredstev članov, ki so pristopili v dodatno zavarovanje pri upravljavcu.

Stanja osebnih računov zavarovancev so kot obveznost prikazane v rezervacijah za zavarovanje, kjer je premoženje razdeljeno na VEP.

Preglednica 49: Rezervacije za zavarovanja

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Rezervacije za zavarovanja	179.443.359	165.831.325	108
SKUPAJ	179.443.359	165.831.325	108

Preglednica 50: Struktura rezervacij za zavarovanja

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Rezervacija za vplačano premijo	157.034.442	149.224.714	105
Rezervacije za zjamčen donos	12.424.438	12.494.951	99
Rezervacije za donos nad zjamčenim	9.984.478	4.111.660	243
SKUPAJ	179.443.359	165.831.325	108

Preglednica 51: Gibanje rezervacij za zavarovanja

v EUR	Stanje 1.1.2023	Povečanja	Zmanjšanja	Stanje 31.12.2023
SKUPAJ	165.831.326	24.214.638	-10.602.605	179.443.359

Izračune rezervacij mesečno preverja nosilka ključne aktuarske funkcije. O njihovi višini, oblikovani na dan 31. 12. 2023, je podala pozitivno mnenje.

V nadaljevanju upravljavec prikazuje še obveznosti do zavarovancev, ki so izračunane na podlagi predpostavke pričakovanih trenutnih zapadlost (zbrana sredstva na osnovi vplačil čiste premije do 31. 12. 2023). Kot je razvidno, je vsota zneskov enaka stanju obveznosti na dan 31. 12. 2023. V prikazu torej ni zajeto povečevanje obveznosti zaradi bodočega pripisa donosa na ta zbrana sredstva, prav tako ni zajeto povečevanje obveznosti zaradi morebitnih prihodnjih vplačil čiste premije.

Preglednica 52: Ročnost rezervacij za zavarovanja

v EUR	Najzgodnejše izplačilo	Izplačilo ob upokojitveni starosti
do 1 leta	79.329.882	7.209.643
od 1 do 5 let	7.294.340	16.307.692
od 5 do 10 let	92.819.136	155.926.024
SKUPAJ	179.443.359	179.443.359

Pojasnilo št. 8: Poslovne obveznosti

Pri poslovnih obveznostih se ločeno izkazujejo obveznosti iz nakupa vrednostnih papirjev in drugih finančnih instrumentov, obveznosti do upravljavca kritnega sklada, obveznosti za izplačilo odkupne vrednosti do članov kritnega sklada in druge poslovne obveznosti.

Preglednica 53: Poslovne obveznosti

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Obveznosti do upravljavca kritnega sklada	191.067	180.397	106
Obveznosti za izplačilo odkupne vrednosti do članov KS	912.042	300.046	304
Druge poslovne obveznosti	82.231	65.866	125
SKUPAJ	1.185.340	546.309	217

Pojasnilo št. 9: Zunajbilančne obveznosti

Na dan 31. 12. 2023 izkazuje skupina kritnih skladov 6.469.385 evrov zunajbilančnih obveznosti, ki so podrobneje pojasnjene že v Pojasnilu št. 6: Zunajbilančna sredstva.

2.6 POJASNILA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA

Pojasnilo št. 10: Finančni prihodki

Finančni prihodki so znašali skupaj 9.405.019 evrov in so dosegli indeks 244 glede na enako obdobje preteklega leta.

Strukturo prihodkov naložb družba predstavlja v nadaljevanju.

Preglednica 54: Struktura finančnih prihodkov

v EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
Prihodki iz dividend in deležev	357.517	306.709	117
Prihodki od obresti	3.138.400	2.596.851	121
Dobički pri odtujitvi finančnih naložb	4.062	182.066	2
Prevrednotovalni finančni prihodki iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb preko poslovnega izida	5.729.316	0	-
Drugi finančni prihodki	175.722	771.278	23
SKUPAJ	9.405.019	3.856.905	244

Prevrednotovalni finančni prihodki iz naslova spremembe poštene vrednosti so se v primerjavi z letom 2023 povečali zaradi poslabšanja tržne situacije.

Pod postavko Drugi finančni prihodki se uvrščajo prihodki od odstopa dela upravljalvske provizije v višini 175.716 evrov in ostali drugi prihodki.



Pojasnilo št. 11: Prihodki od naložbenih nepremičnin

Prihodki od naložbene nepremičnine so v letu 2023 nižji v primerjavi s predhodnim letom. V letu 2022 je bila pridobljena cenitve naložbene nepremičnine in pripoznana sprememba na pošteno vrednost v skladu s pridobljeno cenitvijo.

Preglednica 55: Struktura prihodkov od naložbenih nepremičnin

v EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
Prihodki od oddajanja v najem	58.981	53.609	110
Čisti prihodki iz naslova spremembe poštene vrednosti, pripoznanih po poštenu vrednosti preko izkaza poslovnega izida	0	87.000	0
SKUPAJ	58.981	140.609	42

Pojasnilo št. 12: Finančni odhodki

Skupni finančni odhodki skupine kritnih skladov so v letu 2023 znašali 521.234 evrov.

Preglednica 56: Struktura finančnih odhodkov

v EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
Izgube pri odtujitvi finančnih naložb	309.833	79.724	389
Čisti odhodki iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb preko poslovnega izida	0,00	11.426.169	0
Drugi finančni odhodki	211.400,87	0	-
SKUPAJ	521.234	11.505.893	2.207

V letu 2022 so bili zaradi poslabšane tržne situacije visoki prevrednotovalni finančni odhodki iz naslova spremembe poštene vrednosti. V letu 2023 se je tržna situacija izboljšala.

Pojasnilo št. 13: Odhodki naložbenih nepremičnin

Odhodki od naložbene nepremičnine v letu 2023 znašajo 6.633 evrov, kar predstavlja 28-odstotno povišanje glede na leto 2022.

Preglednica 57: Struktura odhodkov naložbenih nepremičnin

v EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
Odhodki od oddajanja naložbenih nepremičnin	6.633	5.172	128
SKUPAJ	6.633	5.172	128

Pojasnilo št. 14: Odhodki v zvezi z upravljanjem in poslovanjem kritnega sklada

Odhodki v zvezi z upravljanjem in poslovanjem kritnega sklada, ki se tičejo skupine kritnih skladov, zajemajo provizijo za upravljanje, odhodke v zvezi z banko skrbnico in druge odhodke, ki v skladu s pravili upravljanja neposredno bremenijo skupino kritnih skladov.

Skupni obračunani stroški upravljanja za skupino kritnih skladov so v letu 2023 znašali 1.718.330 evrov ter so glede na leto 2022 višji za 6 odstotkov.



Drugi odhodki, ki v skladu s pravili upravljanja neposredno bremenijo kritne sklade, so v letu 2023 znašali 76.044 evrov, v letu 2022 pa 172.462 evrov.

Preglednica 58: Struktura odhodkov v zvezi u upravljanjem in poslovanjem

v EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
Provizija za upravljanje	1.718.330	1.624.728	106
Odhodki v zvezi z banko skrbnico	29.212	32.084	91
Odhodki v zvezi z revidiranjem	25.144	24.222	104
Odhodki v zvezi z obveščanjem članov kritnega sklada	38.387	35.706	108
Odhodki iz posredovanja pri nakupu in prodaji vrednostnih papirjev	3.652	2.548	143
Drugi odhodki, ki v skladu s pravili bremenijo KS	76.044	172.462	44
SKUPAJ	1.890.768	1.891.750	100

Pojasnilo št. 15: Čisti poslovni izid

Izkaz poslovnega izida skupine kritnih skladov je pozitiven in znaša 7.045.364 evrov in je v celoti pripisan na osebne račune zavarovancev.

2.7 DRUGA POJASNILA

2.7.1 Stroški, ki bremenijo skupino kritnih skladov

Stroški bremenijo premoženje posameznega kritnega sklada glede na izvor nastanka stroška. Stroški, katerih izvor nastanka ni mogoče natančno določiti in se nanašajo na več kritnih skladov, bremenijo premoženje posameznega kritnega sklada proporcionalno glede na zadnjo znano čisto vrednost sredstev posameznega kritnega sklada.

V skladu s pravili upravljanja posamezne vrste stroškov, ki nastanejo z upravljanjem kritnih skladov ali na podlagi opravljanja skrbniški storitev, lahko bremenijo premoženje kritnih skladov.

Upravljanje - stroški:	- povezani s pridobitvijo in odsvojitvijo premoženja posameznega kritnega sklada, kot so provizije in stroški borznih posrednikov, upravljavcev organiziranih trgov in večstranskih sistemov trgovanja (Reuters, Bloomberg ipd.), upravljavcev poravnalnih sistemov oziroma klirinško depotnih družb, ter stroški, povezani s pridobitvijo in odsvojitvijo nepremičnin, - vstopanja na organizirane trge ter proporcionalnega dela stroškov provizij in drugih stroškov svetovalnih družb, povezanih s skupnim nastopom Upravljavca z drugimi prodajalci pri prodaji sredstev kritnega sklada z namenom doseči izvedbo posla za račun kritnega sklada ugodneje, kot bi jo bilo mogoče doseči brez skupnega nastopa, - povezani z vpisom lastniških in drugih pravic ter uveljavitvijo teh pravic, - plačilnega prometa, razen če je do njihove povrnitve upravičen skrbnik, - povezani z rabo nepremičnine, kot so stroški obratovanja, upravljanja, vzdrževanja in zavarovanja nepremičnin ter amortizacije in investicijskega vzdrževanja nepremičnin,
------------------------	--

	- revidiranja letnega poročila kritnega sklada in stroški zunanjih strokovnjakov, povezanih s pripravo in revidiranjem letnega poročila, - obveščanja zavarovancev po ZPIZ-2 in drugih predpisih, ki zahtevajo obveščanje zavarovancev, razen če je določeno, da gre za brezplačno obveščanje, - uveljavljanja pravic iz finančnih instrumentov, ki so v lasti kritnega sklada, - v zvezi s postopki za povrnitev škode, ki je nastala zaradi skrbnikovega ravnanja v nasprotju s predpisi oziroma pravili stroke, - ki so nastali skrbniku in Upravljavcu v vseh sodnih postopkih in postopkih pred drugimi organi, katerih predmet so pravice, obveznosti oziroma premoženje kritnega sklada, zaradi uveljavljanja zahtevkov in ugovorov za račun oziroma v imenu in za račun kritnega sklada, - davkov in drugih obveznih dajatev v zvezi s premoženjem kritnega sklada oziroma s prometom s tem premoženjem, - obresti in drugih stroškov zadolževanja za posojila, ki jih v skladu s predpisi in pravili najema Upravljavec za račun kritnega sklada, - v zvezi z razdelitvijo čistega dobička oziroma prihodkov kritnega sklada.
Skrbniške storitve – stroški:	- za vnos in izvršitev nalogov, v primeru, da gre za primere, ki so določeni z zakonom o skladih. - hrambe oziroma vodenja računov vrednostnih papirjev oziroma finančnih instrumentov kritnega sklada pri drugih bankah oziroma drugih pravnih osebah skladno z določbami Zakona o skladih ter s tem povezani stroški vnosa in izvršitve naloga in stroški za provizijo in drugi stroški povezani s pogodbo med klirinško depotno družbo in skrbniško banko, - plačilnega prometa, - v zvezi s tožbo za povrnitev škode, ki jo je za račun oziroma v imenu in za račun kritnega sklada vložil skrbnik zoper Upravljavca zaradi njegovega ravnanja, ki je v nasprotju s predpisi, Pravili in pravili stroke upravljanja finančnih naložb, - v zvezi s tožbo, ki jo pod pogoji iz ZPIZ-2 vloži zavarovanec kritnega sklada.

2.7.2 Medsebojna razmerja med skladi skupine kritnih skladov

Kritni skladi MDS, MUS in MZS imajo medsebojna razmerja do skupine kritnih skladov za prejeta decembrska vplačila. Prav tako pa obstajajo razmerja med samimi skladi za interne prenose znotraj njih samih. Medsebojna razmerja med skladi skupine kritnih skladov na dan 31. 12. 2023 so prikazani v preglednici. Osnovo, za izračun deleža v preglednici, predstavlja vrednost aktive skupine kritnih skladov.

Preglednica 59: Medsebojna razmerja med skladi

Povezanost	Vrsta povezanosti	Vrednost	Delež
MDS do Skupine KS	terjatev za premijo dec	675.213	0,4%
MUS do Skupine KS	terjatev za premijo dec	388.031	0,2%
MZS do Skupine KS	terjatev za premijo dec	1.278.220	0,7%
MDS do MZS	terjatev za interne prenose dec	60.308	0,0%
MDS do MUS	terjatev za interne prenose dec	3.592	0,0%
SKUPAJ INTERNA RAZMERJA		2.405.365	1,3%

2.7.3 Izpostavljenost do upravljavca in povezanih oseb

Izpostavljenost skupine kritnih skladov do upravljavca na dan 31. 12. 2023 znaša seštevke obveznosti za izstopne stroške, vstopne stroške, upravljavsko provizijo in za stroške, ki jih upravljavec razdeli po ključu. Skupina kritnih skladov nima terjatev do upravljavca.

Preglednica 60: Izpostavljenost do upravljavca

v EUR	Vrsta povezanosti	Vrednost	Delež
Sava pokojninska družba d.d.	upravljavec-terjatev do skladov	191.004	0,1%
Sava pokojninska družba d.d.	upravljavec-obveznost do skladov	561	0,0%

Skupina kritnih skladov je izpostavljena do:

- Sava Infond, d. o. o.; preko naložb v različne vzajemne sklade
- Nove KBM, d. d.; preko naložbe v podrejeno obveznice z oznako KBM11 in denarnih sredstev na TRR (tako v EUR valuti kot v USD valuti).

Preglednica 61: Izpostavljenost do povezanih oseb delodajalca, ki financira PN

v EUR	Vrsta povezanosti	Vrednost	Delež
Sava Infond d.o.o.	delodajalec, ki financira PN	18.388.263	10,2%
Nova KBM d.d.	delodajalec, ki financira PN	7.788.908	4,3%

Delež izpostavljenosti je izračunan glede na celotno doseženo vrednost aktive sklada na dan 31. 12. 2023, brez upoštevanja internih razmerij.

2.7.4 Izpostavljenost do skrbnika in z njim povezanih oseb

Izpostavljenost skupine kritnih skladov do Nove KBM d. d., na dan 31. 12. 2023 znaša seštevke naložbe v podrejeno obveznice z oznako KBM11, stanja denarnih sredstev na TRR (tako v EUR valuti kot v USD valuti), obveznosti po prejetih računih in obveznosti do skrbniške provizije za december 2023. Delež izpostavljenosti je izračunan glede na celotno doseženo vrednost aktive sklada na dan 31. 12. 2023, brez upoštevanja internih razmerij.

Preglednica 62: Izpostavljenost do skrbnika

v EUR	Vrsta povezanosti	Vrednost	Delež
Nova KBM d.d.	skrbniška banka	7.788.908	4,31%

VI. RAČUNOVODSKO POROČILO KRITNEGA SKLADA Z DELNIŠKO NALOŽBENO USMERITVIJO MOJ DINAMIČNI SKLAD

1 RAČUNOVODSKI IZKAZI KRITNEGA SKLADA MOJ DINAMIČNI SKLAD

Predstavljene računovodske izkaze je potrebno brati skupaj s pojasnili.

Preglednica 63: Bilanca stanja

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
I. SREDSTVA	23.993.469	16.446.982	146
B. FINANČNE NALOŽBE	22.697.158	14.782.358	154
3. Merjene po pošt. vred. skozi poslovni izid,	22.697.158	14.782.358	154
Dolžniški vrednostni papirji	1.805.642	459.598	393
Lastniški vrednostni papirji	20.891.516	14.322.760	146
C. TERJATVE	684.702	576.916	119
2. Druge terjatve	684.702	576.916	119
D. DENARNA SREDSTVA IN DENARNI USTREZNIKI	611.610	1.087.708	56
II. OBVEZNOSTI	23.993.469	16.446.982	146
A. ZAVAROVALNO-TEHNIČNE REZERVACIJE	23.867.597	16.422.201	145
C. POSLOVNE OBVEZNOSTI	125.872	24.781	508
2. Obveznosti do upravljavca kritnega sklada	32.008	24.238	132
3. Obveznosti za izplačilo odkupne vrednosti do članov kritnega sklada	91.334	0	-
4. Druge poslovne obveznosti	2.530	542	467

Pojasnila k računovodskim izkazom, so sestavni del predstavljenih računovodskih izkazov.

Preglednica 64: Izkaz poslovnega izida

v EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
I. FINANČNI PRIHODKI	3.178.711	320.534	992
1. Prihodki iz dividend in deležev	135.239	94.822	143
2. Prihodki od obresti	21.617	9.226	234
3. Dobički pri odtujitvi finančnih naložb	2.648	8.507	31
4. Čisti prihodki iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po poštenu vrednosti skozi izkaz poslovnega izida	2.940.602	0	-
5. Drugi finančni prihodki	78.604	207.979	38
III. FINANČNI ODHODKI	173.066	2.293.086	8
2. Izgube pri odtujitvi finančnih naložb	7.384	6.608	112
3. Čisti odhodki iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po poštenu vrednosti skozi izkaz poslovnega izida	0	2.286.477	0
4. Drugi finančni odhodki	165.682	0	-
V. REZULTAT NALOŽBENJA (I. + II. - III. - IV.)	3.005.645	-1.972.551	-
VIII. ODHODKI V ZVEZI Z UPRAVLJANJEM IN POSLOVANJEM KRITNEGA SKLADA	230.854	182.758	126
1. Provizija za upravljanje	201.283	147.945	136
2. Odhodki z banko skrbnico	3.422	2.919	117
3. Odhodki v zvezi z revidiranjem	3.059	2.258	135
4. Odhodki v zvezi z obveščanjem članov kritnega sklada	8.080	6541	124
5. Odhodki iz posredovanja pri nakupu in prodaji vrednostnih papirjev	2.334	2.115	110
6. Drugi odhodki, ki v skladu s pravili upravljanja neposredno bremenijo kritni sklad	12.676	20.979	60
X. ČISTI POSLOVNI IZID NAMENJEN ZAVAROVANCEM (+/-) (V. + VI. + VII. - VIII. - IX.)	2.774.791	-2.155.309	-

Pojasnila k računovodskim izkazom, so sestavni del predstavljenih računovodskih izkazov.

Preglednica 65: Izkaz pripisa dobička

IZKAZ PRIPISA DOBIČKA KS MDS	1 - 12/2023	1 - 12/2022	Indeks
b. V primeru čiste vrednosti sredstev in vrednosti enote premoženja			
1) Izkaz gibanja vrednosti enot premoženja			
1. Začetno stanje vrednosti enot premoženja	16.422.201	14.496.658	113
2. Vplačane enote premoženja	5.378.615	4.853.830	111
3. Izplačane enote premoženja	-708.010	-772.979	92
5. Čisti poslovni izid poslovnega leta	2.774.791	-2.155.308	-
Rezultat konverzije	0	0	
6. Končno stanje vrednosti enot premoženja	23.867.597	16.422.201	145
2) Izkaz gibanja števila enot premoženja			
1. Začetno število enot premoženja	611.575,2215	466.576,1106	131
2. Število vplačanih enot premoženja	183.299,8389	171.796,6086	107
3. Število izplačanih eno premoženja	-24.522,6791	-26.797,4977	92
4. Končno število enot premoženja	770.352,3813	611.575,2215	126

Preglednica 66: Izkaz denarnih tokov

v EUR		1-12/2023	1-12/2022	Indeks
I.	Prejemki od vplačil premij članov kritnega sklada	4.980.192	4.093.278	122
II.	Izdatki iz naslova rednih in izrednih izplačil odkupne vrednosti premoženja in drugih pravic članov	62.528	50.213	125
III.	Prejemki iz naslova prenosa premoženja članov kritnega sklada:	486.536	748.748	65
1.	Iz drugega kritnega sklada v isti skupini kritnih skladov	247.206	320.233	77
3.	Iz drugega kritnega sklada, ki ga upravlja drug upravljavec oz. gospodarska družba	239.331	428.515	56
IV.	Izdatki iz naslova prenosa premoženja članov kritnega sklada:	644.864	759.017	85
1.	Na drug kritni sklad v isti skupini kritnih skladov	551.387	639.793	86
3.	Na drug kritni sklad, ki ga upravlja drug upravljavec oz. gospodarska družba	93.477	119.223	78
V.	Presežek prejemkov (izdatkov) pri šifri poslovanja (I.-II.+III.-IV.)	4.759.336	4.032.797	118
VII.	Prejemki pri prodaji finančnih naložb	1.484.169	1.314.479	113
VIII.	Izdatki pri nakupu finančnih naložb	6.609.412	5.463.511	121
XI.	Drugi prejemki od finančnih naložb in naložbenih nepremičnin (prejete najemnine, obresti, dividende in podobno)	152.120	105.947	144
XII.	Izdatki za plačilo drugih obveznosti	262.312	200.279	131
XIII.	Presežek prejemkov (izdatkov) pri upravljanju premoženja (VI.+VII.-VIII.+IX.-X.+XI.-XII.)	-5.235.434	-4.243.364	123
XIV.	Presežek prejemkov (izdatkov) pri širitvi poslovanja in pri upravljanju premoženja (V.+XIII.)	-476.098	-210.567	226
XV.	Začetno stanje denarnih sredstev kritnega sklada	1.087.708	1.298.275	84
XVI.	Končno stanje denarnih sredstev kritnega sklada (XIV.+ XV.)	611.610	1.087.708	56

Preglednica 67: Izkaz premoženja

v EUR	Izvirna valuta	Vrednost	Delež v sredstvih %	Delež naložb v %	Ciljni delež naložb v %
Denar in denarni ustrezniki	EUR	611.610	2,5	2,6	
Denar in denarni ustrezniki	USD	0	0,0	0,0	
Vsota denar in denarni ustrezniki		611.610	2,5	2,6	do 10
Delnice-navadne	EUR	1.581.352	6,6	6,8	
Delnice-navadne	USD	3.657.589	15,3	15,7	
Delnice-navadne	CHF	489.947	2,0	2,1	
Delnice inv. skladov-delniški	EUR	4.885.573	20,4	21,0	
Delnice inv. skladov-delniški	USD	2.683.770	11,2	11,5	
Deleži-investicijski kuponi VS-delniški	EUR	7.593.286	31,6	32,6	
Vsota delnice in investicijski skladi		20.891.516	87,1	89,7	od 85 do 95
Zakladne menic	EUR	987.550	4,1	4,2	
Vsota instrumenti denarnega trga		987.550	4,1	4,2	do 5
Obveznice-državne	EUR	437.687	1,8	1,9	
Vsota obveznice državne, agencij in MFO		437.687	1,8	1,9	
Obveznice-podjetniške	EUR	380.405	1,6	1,6	do 5
Vsota obveznice podjetniške		380.405	1,6	1,6	
Skupaj naložbe		23.308.767	97,1	100,0	
Terjatve	EUR	684.695	2,9		
SKUPAJ SREDSTVA		23.993.463	100		

2 POJASNILA K IZKAZU FINANČNEGA POLOŽAJA

Pojasnilo št. 1: Sredstva

Celotna sredstva kritnega sklada so se v letu 2023 povečala za 46 odstotkov v primerjavi z letom 2022.

Preglednica 68: Struktura sredstev

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
FINANČNE NALOŽBE	22.697.158	14.782.358	154
3. Merjene po pošteni vrednosti skozi poslovni izid od tega:	22.697.158	14.782.358	154
– Dolžniški vrednostni papirji	1.805.642	459.598	393
– Lastniški vrednostni papirji	20.891.516	14.322.760	146
TERJATVE	684.702	576.916	119
DENARNA SREDSTVA IN DENARNI USTREZNICI	611.610	1.087.708	56
SKUPAJ SREDSTVA	23.993.469	16.446.982	146

Pojasnilo št. 2: Finančne naložbe

Največji delež, kar 95 odstotkov, med celotnimi sredstvi kritnega sklada predstavljajo finančne naložbe. Finančne naložbe na kritnem skladu so vrednotene po poštenu vrednosti skozi poslovni izid. Večino naložb predstavljajo lastniški vrednostni papirji.

Preglednica 69: Delitev finančnih sredstev po ročnosti

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Dolgoročne finančne naložbe	569.030	359.476	158
Kratkoročne finančne naložbe	22.128.128	14.422.882	153
SKUPAJ	22.697.158	14.782.358	154

Preglednica 70: Gibanje finančnih naložb

v EUR	Dolžniški vrednostni papirji	Lastniški vrednostni papirji	Skupaj
Stanje 1.1.2023	459.598	14.322.760	14.782.358
Nove pridobitve	1.806.865	4.802.547	6.609.412
Zapadlost	-500.000	0	-500.000
Odtujitev	0	-984.169	-984.169
Izplačani kuponi	-7.775	0	-7.775
Natečene obresti	21.617	0	21.617
Prevrednotenje (skozi IPI)	25.337	2.915.265	2.940.602
Doseženi prihodki/odhodki ob prodaji	0	-4.735	-4.735
Tečajne razlike	0	-160.152	-160.152
Stanje 31.12.2023	1.805.642	20.891.516	22.697.158

v EUR	Dolžniški vrednostni papirji	Lastniški vrednostni papirji	Skupaj
Stanje 1.1.2022	550.872	12.216.836	12.767.708
Nove pridobitve	194.676	5.268.834	5.463.511
Zapadlost	-150.000	0	-150.000
Odtujitev	-77.068	-1.087.411	-1.164.479
Izplačani kuponi	-7.616	0	-7.616
Natečene obresti	9.226	0	9.226
Prevrednotenje (skozi IPI)	-59.972	-2.226.505	-2.286.477
Doseženi prihodki/odhodki ob prodaji	-520	2.419	1.899
Tečajne razlike	0	148.586	148.586
Stanje 31.12.2022	459.598	14.322.760	14.782.358

V spodnji preglednici so podane ročnosti finančnih naložb glede na način vrednotenja.

Preglednica 71: Ročnost finančnih naložb glede na vrednotenje

v EUR	2023				
	Do 1 leta	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Brez ročnosti	Skupaj
Naložbe vred. po poštenu vrednosti skozi PI	1.236.612	569.030		20.891.516	22.697.158
SKUPAJ	1.236.612	569.030	0	20.891.516	22.697.158

v EUR	2022				
	Do 1 leta	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Brez ročnosti	Skupaj
Naložbe vred. po poštenu vrednosti skozi PI	100.122	359.476		14.322.760	14.782.358
SKUPAJ	100.122	359.476	0	14.322.760	14.782.358

Pojasnilo št. 3: Hierarhija poštene vrednosti

Preglednica 72: Hierarhija ugotavljanja in razkrivanja poštene vrednosti

v EUR	31.12.2023	Raven 1	Raven 2	Raven 3
FINANČNE NALOŽBE	22.697.158	22.506.227	190.931	0
3. Merjene po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, od tega:	22.697.158	22.506.227	190.931	0
– dolžniški vrednostni papirji	1.805.642	1.614.711	190.931	0
– lastniški vrednostni papirji	20.891.516	20.891.516	0	0
SKUPAJ SREDSTVA	22.697.158	22.506.227	190.931	0

v EUR	31.12.2022	Raven 1	Raven 2	Raven 3
FINANČNE NALOŽBE	14.782.358	14.603.444	178.914	0
3. Merjene po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, od tega:	14.782.358	14.603.444	178.914	0
– dolžniški vrednostni papirji	459.598	280.684	178.914	0
– lastniški vrednostni papirji	14.322.760	14.322.760	0	0
SKUPAJ SREDSTVA	14.782.358	14.603.444	178.914	0

Preglednica 73: Gibanje finančnih naložb na ravni 3

v EUR	2023	2022
	Dolžniški vrednostni papirji	
Stanje 1.1.	0	148.749
Povečanje	0	0
Odtujitve	0	0
Zapadlost	0	-150.000
Natečene obresti	0	1.251
Prevrednotenje	0	0
Prerazvrstitve	0	0
Stanje 31.12.	0	0
Prihodki	0	1.251
Odhodki	0	0

Pojasnilo št. 4: Terjatve

Kritni sklad je konec leta 2023 imel za 19 odstotkov več terjatev glede na primerjavo z letom 2022. Večina terjatev od 684.702 evrov, izhaja iz decembrskih vplačil zavarovancev (675.213 evrov), ki so bila na sklad prenakazana januarja 2024. Preostali znesek terjatev se nanaša na terjatve do dividend in do odstopa dela upravljaljske provizije.

Pojasnilo št. 5: Denarni ustrezniki

V računovodskih izkazih se kot denar in denarni ustrezniki prikazuje denar na transakcijskem računu kritnega sklada in depoziti na odpoklic. Na dan 31. 12. 2023 kritni sklad ni imel sklenjenega nobenega depozita na odpoklic.

Pojasnilo št. 6: Zavarovalno-tehnične rezervacije

Med obveznostmi iz čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij so prikazane obveznosti do sredstev članov, ki so pristopili v dodatno zavarovanje pri upravljavcu.

Stanja osebnih računov zavarovancev so kot obveznost prikazane v rezervacijah za zavarovanje, kjer je premoženje razdeljeno na VEP.

Preglednica 74: Rezervacije za zavarovanja

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Rezervacije za zavarovanja	23.867.597	16.422.201	145
SKUPAJ	23.867.597	16.422.201	145

Rezervacije za zavarovanja so se v letu 2023 zvišale glede na preteklo leto za 45 odstotkov.



Preglednica 75: Struktura rezervacij za zavarovanja

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Rezervacija za vplačano premijo	20.510.309	15.780.348	130
Rezervacije za donos	3.357.288	641.853	523
SKUPAJ	23.867.597	16.422.201	145

Preglednica 76: Gibanje rezervacij za zavarovanja

v EUR	Stanje 1.1.2023	Povečanja	Zmanjšanja	Stanje 31.12.2023
SKUPAJ	16.422.201	8.153.406	-708.010	23.867.597

Izračune rezervacij mesečno preverja nosilka ključne aktuarske funkcije. O njihovi višini, oblikovani na dan 31. 12. 2023, je podala pozitivno mnenje.

V nadaljevanju upravljavec prikazuje še obveznosti do zavarovancev, ki so izračunane na podlagi predpostavke pričakovanih trenutnih zapadlosti (zbrana sredstva na osnovi vplačil čiste premije do 31. 12. 2023). Vsota zneskov je enaka stanju obveznosti na dan 31. 12. 2023. V prikazu ni zajeto povečevanje obveznosti zaradi bodočega pripisa donosa na ta zbrana sredstva, prav tako ni zajeto povečevanje obveznosti zaradi morebitnih prihodnjih vplačil čiste premije.

Preglednica 77: Ročnost rezervacij za zavarovanja

v EUR	Najzgodnejše izplačilo	Izplačilo ob upokojitveni starosti
do 1 leta	3.576.524	0
od 1 do 5 let	797	0
od 5 do 10 let	20.290.275	23.867.597
SKUPAJ	23.867.597	23.867.597

Pojasnilo št. 7: Poslovne obveznosti

Pri poslovnih obveznostih se ločeno izkazujejo obveznosti iz nakupa vrednostnih papirjev in drugih finančnih instrumentov, obveznosti do upravljavca kritnega sklada, obveznosti za izplačilo odkupne vrednosti do zavarovancev kritnega sklada in druge poslovne obveznosti.

Preglednica 78: Poslovne obveznosti

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Obveznosti do upravljavca kritnega sklada	32.008	24.238	132
Obveznosti za izplačilo odkupne vrednosti do članov KS	91.334	0	-
Druge poslovne obveznosti	2.530	542	467
SKUPAJ	125.872	24.781	508

2.1 GLAVNA TVEGANJA IN NEGOTOVOSTI

2.1.1 Tržna tveganja

V okviru tržnih tveganj upravljavec razkriva glavna finančna tveganja ter ukrepe za njihovo obvladovanje. Vrste dovoljenih naložb kritnega sklada, naložbene omejitve in velikost največje dovoljene izpostavljenosti opredeljujejo ZPIZ-2, Pravila upravljanja in Izjava o naložbeni politiki. V slednji so opisana tudi glavna tržna in operativna tveganja, ki lahko vplivajo na vrednost sredstev kritnega sklada in posledično na višino sredstev zavarovanja.

V Načrtu upravljanja tveganj skupine kritnih skladov Moji skladi življenjskega cikla so opisani:

- postopki oziroma metode za ugotavljanje in merjenje tveganj,
- ukrepi za obvladovanje tveganj in postopki za izvajanje teh ukrepov,
- postopki za spremljanje izvajanja ukrepov za obvladovanje tveganj.

Kritni sklad MDS je namenjen zavarovancem do dopolnjenega 47. leta starosti. Naložbeni cilj sklada je doseganje višje donosnosti, primerljive z donosnostjo kombinacije delniških indeksov z oznako NDEEWNR Index in SXXR Index ter medbančne obrestne mere za območje evra ESTER, v razmerju 60 : 30 : 10, kot merila uspešnosti (benchmark) upravljanja premoženja sklada.

NDEEWNR Index označuje delniški indeks, ki zajema delnice večinoma razvitih držav sveta in manjši delež delnic držav v razvoju. Izražen je v evrih. SXXR Index je delniški indeks, ki zajema 600 delnic družb iz evropskih držav, izražen je v evrih. Medbančna obrestna mera za območje evra ESTER (Euro Short-Term Rate) je enodnevna medbančna obrestna mera za območje evra, po kateri si banke za en dan medsebojno posojajo denar.

Zavarovanci z varčevanjem v tem skladu v celoti prevzemajo naložbeno tveganje, ki izhaja iz bolj tveganih naložb.

Večino sredstev kritnega sklada predstavljajo lastniški vrednostni papirji, zato upravljavec meri in obvladuje predvsem tista tveganja, ki izhajajo iz te vrste naložb. Na dan 31. 12. 2023 je imel sklad 89,6 odstotka sredstev v delnicah družb ter delniških in mešanih investicijskih skladih. Glede na leto prej ostaja delež na enaki ravni. V 2023 se zmanjša delež naložb v bančne depozite, predvsem na račun naložb v instrumente denarnega trga (zakladne menice).

Preglednica 79: Delež naložb po vrstah

Vrsta naložbe	31.12.2023	31.12.2022
Odprti delniški in mešani investicijski skladi	65,1 %	67,2 %
Delnice družb ter zaprti delniški in mešani investicijski skladi	24,6 %	23,0 %
Obveznice družb, držav in MFO* ter obvezniški investicijski skladi	3,5 %	2,9 %
Instrumenti in investicijski skladi denarnega trga	4,2 %	0 %
Bančni depoziti in denar na vpogled	2,6 %	6,9 %
Nepremičnine ter delnice ali enote alternativnih skladov	0,0 %	0,0 %
SKUPAJ	100,0 %	100,0 %

*MFO – mednarodne finančne organizacije

Med tržna tveganja upravljavec uvršča obrestno in valutno tveganje ter tveganje padca tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev.



2.1.2 Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje padca tržne vrednosti dolžniških vrednostnih papirjev zaradi dviga splošne ravni obrestnih mer. Cene navadnih obveznic nihajo z nihanjem tržnih obrestnih mer, zato obstaja tveganje, da bo tržna vrednost obveznic upadla, če se dvigne zahtevana donosnost.

Tveganje spremembe obrestne mere se ugotavlja z metodo obremenitvenega testa ob predpostavki povečanja splošne ravni obrestnih mer za 100 osnovnih točk oziroma 1 odstotno točko. Uporablja se metoda obremenitvenega testa občutljivosti portfelja na spremembo obrestnih mer. Upoštevana je predpostavka vrednotenja celotnega portfelja dolžniških vrednostnih papirjev po poštenu (tržni) vrednosti. Obrestno tveganje tako predstavlja padec vrednosti dolžniškega portfelja ob dvigu splošne ravni obrestnih mer za 100 osnovnih točk.

Postopke merjenja in poročanja izvajata Sektor spremljave naložb in Ključna funkcija upravljanja tveganj mesečno, na zadnji dan v mesecu pa se izdela še Poročilo o naložbenih tveganjih, ki vsebuje podatke o gibanju absolutne in relativne obrestne občutljivosti, o pozicijah po skupinah dolžniških naložb, povprečni ročnosti in povprečni donosnosti.

Kritni sklad MDS ima konec leta 2023 za 818 tisoč evrov naložb v dolžniške vrednostne papirje. V celem letu 2023 je z dolžniškimi vrednostnimi papirji sklenjenih za 1,8 milijona evrov poslov. Vsi posli se nanašajo na nakupe obveznic in zakladnih menic. V izplačilo zapade ena obveznica, v vrednosti glavnice 100 tisoč evrov.

Na dan 31. 12. 2023 je vrednost dolžniškega portfelja znašala 1,8 milijona evrov, kar je 1,35 milijona več kot letno dni prej. Ob koncu leta 2023 je donosnost do dospelja znašala 3,5 odstotka, kar je 0,7 odstotne točke manj kot pred letom dni. V primeru rasti splošne ravni obrestnih mer za 1 odstotno točko, bi se tržna vrednost dolžniškega portfelja znižala za 20 tisoč evrov ali za 1,1 odstotka tega dela sredstev.

Preglednica 80: Podatki o obrestni občutljivosti

Obrestna občutljivost	31.12.2023	31.12.2022
Vrednost dolžniškega portfelja (v evrih)	1.805.642	459.598
Tržna vrednost dolžniškega portfelja (v evrih)	1.805.642	459.598
Absolutna sprememba tržne vrednosti (v evrih)	19.885	13.975
Relativna sprememba tržne vrednosti (v odstotkih)	1,1	3,0
Povprečna modificirano trajanje portfelja (v letih)	1,1	3,1
Povprečna donosnost do dospelja portfelja (v odstotkih)	3,5	4,2

2.1.3 Valutno tveganje

Valutno tveganje je tveganje padca vrednosti naložbenega portfelja, denominiranega v tuji valuti, zaradi neugodnega gibanja medvalutnih razmerij. Vsaka pozicija v tuji valuti je izpostavljena tveganju, da se bodo valutni tečaji spremenili v smer, ki za nosilca pozicije pomeni izgubo.

Valutno tveganje se meri z izračunavanjem valutne občutljivosti, kjer se uporabi predpostavka padca vrednosti tujih valut za 15 %.



Postopke merjenja in poročanja izvajata Sektor upravljanja naložb in Ključna funkcija upravljanja tveganj mesečno, na zadnji dan v mesecu pa se izdela poročilo o naložbenih tveganjih, ki vsebuje podatke o pozicijah naložb v evrih in tujih valutah, pozicijskih občutljivostih in valutni občutljivosti na ravni celotnega naložbenega portfelja.

Naložbena politika sklada naložb ne omejuje geografsko, valutno ali sektorsko. Upravljavca lahko nalaga sredstva tudi v naložbe, denominirane v tujih valutah, z namenom zmanjšanja naložbenega in kreditnega tveganja (diverzifikacija naložb).

Na dan 31. 12. 2023 znaša vrednost celotnega naložbenega portfelja kritnega sklada 23,3 milijona evrov. Od tega je za 29,3 odstotka naložb denominiranih v tuji valuti, glavnina v ameriških dolarjih, za 2,1 odstotka naložb pa v švicarskih frankih.

Valutna občutljivost portfelja kritnega sklada v 2023 v absolutnem znesku naraste, relativna sprememba vrednosti valutne občutljivosti ostaja na ravni preteklega leta. Rast absolutne valutne občutljivosti je posledica rasti kritnega sklada in enakomernega povečanja izpostavljenosti do lastniških vrednostnih papirjev denominiranih v tuji valuti. Vrednost vseh nakupov naložb v tujih valutah v letu 2023 znaša 1,5 milijona evrov. Vsi nakupi se nanašajo na delniške naložbe. Vseh transakcij z vrednostnimi papirji denominiranimi v tuji valuti pa je v letu 2023 za 1,8 milijona evrov.

Upravljavca izplačila dividend lastniških vrednostnih papirjev ter obresti in glavnice dolžniških vrednostnih papirjev v tujih valutah praviloma sproti pretvarja v domačo valuto evro, razen ob pričakovanih novih nakupih vrednostnih papirjev v tuji valuti.

Preglednica 81: Podatki o valutni občutljivosti

Valutna občutljivost	31.12.2023	31.12.2022
Absolutna sprememba vrednosti (v evrih)	1.024.696	688.788
Relativna sprememba vrednosti (v odstotkih)	4,4	4,3
Vrednost naložb v tujih valutah (v evrih)	6.831.305	4.591.917
Delež naložb v tujih valutah (v odstotkih)	29,3	28,9

Glede na konec leta 2022 je izpostavljenost do tujih valut večja za 0,4 odstotne točke. Ob padcu vrednosti tujih valut za 15% bi se vrednost portfelja zmanjšala za 1 milijon evrov.

2.1.4 Tveganje padca tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev

Tveganje padca tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev je tveganje kapitalskih izgub na naložbenem portfelju zaradi padca tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev. Naložbeni cilj kritnega sklada je doseganje višje donosnosti, zato ima sklad večji delež naložb v lastniških vrednostnih papirjih. Za kritni sklad je tveganje padca tržnih cen najpomembnejše finančno tveganje.

V preglednici je prikazan vpliv neugodnega gibanja tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev ob predpostavki, da se tržne cene delnic družb, zaprtih delniških in mešanih investicijskih skladov ter enot ali delnic odprtih delniških in mešanih investicijskih skladov znižajo za 10 odstotkov.

Preglednica 82: Potencialna kapitalska izguba naložbenega portfelja za leto 2023

Na dan 31.12.2023	Vrednost (v evrih)	Delež (v odst.)	Izguba (v evrih)	Izguba (v odst.)
Delnice družb in zaprti investicijski skladi*	6.076.678	24,6	- 607.668	-2,5
Enote ali delnice odprtih investicijskih skladov*	15.444.424	65,1	-1.544.442	-6,5
SKUPAJ	21.521.102	89,7	- 2.152.110	-9,0

* upoštevani so samo delniški in mešani investicijski sklad

Delež delnic družb in zaprtih investicijskih skladov na dan 31. 12. 2023 znaša 24,6 odstotkov portfelja, v enotah ali delnicah odprtih investicijskih skladov pa je za 65 odstotkov naložbenega portfelja sklada. V vseh lastniških vrednostnih papirjih je skupaj za 90 odstotkov naložb, kar je enako kot v preteklem letu. V primeru padca tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev za 10 odstotkov, bi se vrednost portfelja znižala za 2,2 milijona evrov oziroma za 9 odstotkov celotnega naložbenega portfelja kritnega sklada.

Preglednica 83: Potencialna kapitalska izguba naložbenega portfelja za leto 2022

Na dan 31.12.2022	Vrednost (v evrih)	Delež (v odst.)	Izguba (v evrih)	Izguba (v odst.)
Delnice družb in zaprti investicijski skladi*	3.657.922	23,0	-365.792	-2,3
Enote ali delnice odprtih investicijskih skladov*	10.664.838	67,2	-1.066.484	-6,7
SKUPAJ	14.322.760	90,2	- 1.432.276	-9,0

* upoštevani so samo delniški in mešani investicijski sklad

Obseg premoženja sklada MDS hitro raste. Z rastjo sklada se poveča tudi absolutni znesek sredstev v lastniških vrednostnih papirjih. Konec leta 2022 je v tem naložbenem razredu za 14 milijonov evrov sredstev, leto pozneje pa za 21,5 milijona evrov, kar je 50-odstotna rast.

Tveganje neugodnega vpliva sprememb tržnih cen se obvladuje z večjo geografsko in sektorsko razpršitvijo naložb ter aktivnih trgovanjem.

2.1.5 Kreditna tveganja

Kreditno tveganje je tveganje, da bo izdajatelj dolžniškega vrednostnega papirja zamujal s plačilom obveznosti oziroma ne bo sposoben pravočasno izplačati kuponskih obresti in glavnice. Nadalje je lahko podvržen pomembnejšim spremembam svojega finančnega stanja, ki lahko znižajo njegovo bonitetno oceno, kar lahko pomeni večjo cenovno občutljivost vrednostnega papirja in s tem tudi naložbenega portfelja kritnega sklada. Sprememba v kvaliteti bonitetne ocene lahko vpliva tudi na zmanjšanje likvidnosti vrednostnega papirja, zaradi česar ga je težje prodati.

Upravljaivec meri kreditno tveganje z rednim spremljanjem bonitetnih ocen izdajateljev vrednostnih papirjev s strani priznanih bonitetnih agencij Fitch, Moody's ter Standard & Poor's. Spremlja spremembe bonitetnih ocen dnevno, na zadnji dan v mesecu pa se pripravi poročilo o kreditnem tveganju, ki vsebuje podatke o izpostavljenosti do posameznega izdajatelja ter njegovih bonitetnih ocenah, ločeno po bonitetnih agencijah Fitch, Moody's ter Standard & Poor's.

Med različnimi bonitetnimi ocenami treh priznanih bonitetnih agencij upravljaivec upošteva tisto, ki je najnižja. Pri naložbah v izdajatelje, ki nimajo bonitetne ocene, se upošteva bonitetna ocena večinskega lastnika, v kolikor je bila lastniku ocena dodeljena.



V primeru, da je delež dolžniških vrednostnih papirjev z nizko bonitetno oceno previsok glede na zakonska določila in naložbeno politiko kritnega sklada, se sprejme ukrep preusmeritve naložb z nizko bonitetno oceno k naložbam z višjo bonitetno oceno.

Sklad MDS nalaga večino svojih sredstev v lastniške vrednostne papirje. Obveznice in drugi dolžniški vrednostni papirji predstavljajo manjši del naložbenega portfelja sklada. Na dan 31. 12. 2023 je delež obveznic v naložbenem portfelju zavzema 3,5 odstotka, delež naložb v kratkoročne zakladne menice pa 4,2 odstotka. Naložbe v dolžniške vrednostne papirje z bonitetno oceno od AAA do AA zastopajo 89,4 odstotka vseh dolžniških vrednostnih papirjev. Brez bonitetne ocene je obveznica slovenskega izdajatelja Calcit, Stahovica, med vsemi dolžniškimi vrednostnimi papirji predstavlja 10,6 odstotka vrednosti.

Preglednica 84: Struktura naložb v dolžniške vrednostne papirje po bonitetni oceni

Bonitetni razredi (po lestvici Standard & Poor's)	31.12.2023		31.12.2022	
	Vrednost (v evrih)	Delež (v odst.)	Vrednost (v evrih)	Delež (v odst.)
Od AA- do AAA	1.614.711	89,4	180.562	39,3
Od A- do A+		0,0	100.122	21,8
Od BBB- do BBB+		0,0		0,0
Od BB- do BB+		0,0		0,0
Nižje od BB-		0,0		0,0
Brez bonitetne ocene	190.931	10,6	178.914	38,9
SKUPAJ OBVEZNICE	1.805.642	100,00	459.598	100,0

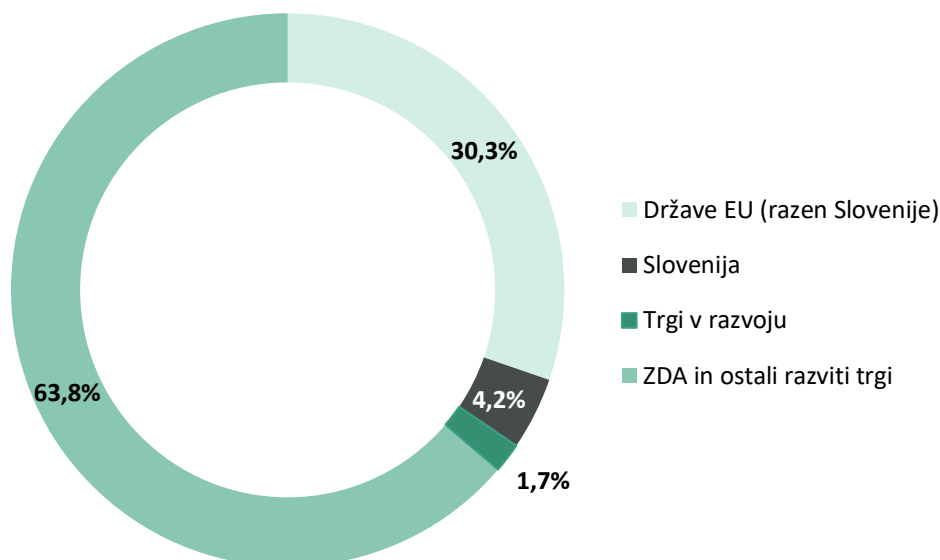
Skladno z zakonskimi določili in naložbeno politiko kritnega sklada MDS, se sredstva nalagajo tudi v vrednostne papirje, ki nimajo določene bonitetne ocene s strani treh priznanih bonitetnih agencij Moody's, Fitch in Standard & Poor's. Skupna izpostavljenost do visoko tveganih finančnih instrumentov, med katere se uvrščajo tudi te naložbe, je navzgor omejena.

Skladno z zakonskimi določili se v okviru upravljanja tveganj, pri ocenjevanju kreditne sposobnosti izdajateljev finančnih instrumentov, v katera so naložena sredstva kritnega sklada, poleg bonitetne ocene, ki jo izdajo bonitetne agencije, upoštevajo še druge ustrezne informacije, če je to praktično izvedljivo.

Upravljavalec za izpolnjevanje te zahteve dnevno spremlja tudi druge neodvisne ocene kreditnega tveganja. Na zadnji dan v mesecu se pripravi poročilo o pribitkih zahtevane donosnosti nad ne-tvegano obrestno mero. S pomočjo podatkov Bloombergovega modela ocenjevanja kreditnega tveganja (Bloomberg Default Risk Model) se pripravi še poročilo o implicitnih bonitetnih ocenah izdajateljev. Izračuni so narejeni za vsa kotirajoča podjetja, ki redno objavljajo finančne informacije o svojem poslovanju in model zagotavlja bonitetne ocene tudi za izdajatelje, ki sicer niso pridobili ocene s strani katere od treh največjih bonitetnih agencij.

Kreditno tveganje se obvladuje tudi s primerno geografsko in sektorsko razpršitvijo naložbenega portfelja sklada. Na dan 31. 12. 2023 ima sklad največji delež naložb v izdajatelje s sedežem v ZDA in ostalih razvitih trgih, za 63,8 odstotka celotnega naložbenega portfelja. Deleži drugih geografskih območij so države Evropske unije (razen Slovenije) v višini 30,3 odstotka, izdajatelji s sedežem v Republiki Sloveniji 4,2 odstotka in trgi v razvoju z 1,7 odstotnim deležem.

Slika 10: Delež naložb po posameznih geografskih področjih



2.1.6 Tveganja glede trajnosti

Tveganje glede trajnosti pomeni okoljski, socialni ali upravljavski dogodek ali okoliščino, ki lahko ima v primeru, da do nje pride, dejanski ali potencialen znaten negativni vpliv na vrednost naložbe kritnega sklada MDS. Pri nalaganju sredstev kritnega sklada se upošteva dolgoročne učinke naložb na okoljske in socialne dejavnike ter dejavnike upravljanja družb.

Zasleduje se povprečno trajnostno (ESG) oceno celotnega portfelja kritnega sklada, za del, za katerega so podatki razpoložljivi. (ESG – angleška kratica za Environmental, Social, Governance).

Za povprečno ESG oceno vseh izdajateljev, ki sestavljajo portfelj kritnega sklada in za katere je podatek dostopen, obstaja cilj, da je višja od 45, na lestvici od 0 do 100. Pri čemer višja ESG ocena predstavlja nižjo stopnjo tveganja.

Preglednica 85: Povprečna ESG ocena kritnega sklada MDS v letu 2023

Portfelj	31.12.2023		30.06.2023	
	Delež naložb z ESG oceno	Povprečna ESG ocena	Delež naložb z ESG oceno	Povprečna ESG ocena
Moj dinamični sklad	33,3%	53	30,1%	50

Preglednica 86: Povprečna ESG ocena kritnega sklada MDS v letu 2022

Portfelj	31.12.2022		30.06.2022	
	Delež naložb z ESG oceno	Povprečna ESG ocena	Delež naložb z ESG oceno	Povprečna ESG ocena
Moj dinamični sklad	23,7%	47	21,0%	48

Delež izdajateljev v naložbenem portfelju sklada, ki imajo objavljene podatke o ESG oceni, se povečuje. Glede na preteklo leto se je ta delež povečal iz 23,7 na 33,3 odstotka. Povprečna ESG ocena portfelja sklada znaša letos 53, konec leta 2022 pa je znašala 47.

Nekateri gospodarski sektorji po mnenju Upravljavca niso skladni z usmeritvijo k odgovornemu in trajnostnemu nalaganju sredstev, zato se jih izključuje iz nabora možnih naložb, razen, če izdajatelji

izdajo finančne instrumente, ki so skladni z okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi kriteriji (npr. zelene, socialne in druge družbeno odgovorne obveznice).

Preglednica 87: Družbeno odgovorne naložbe na 31.12.2023

31.12.2023				
Portfelj	Delež v portfelju			Skupaj
	GREEN_BOND	SOCIAL_BOND	OTHER SUSTAINABILITY_BOND	
Moj dinamični sklad	0,8%	0,0%	0,0%	0,8%

Ne glede na navedeno Upravljavec ne upošteva glavnih škodljivih vplivov investicijskih odločitev na dejavnike trajnosti kot so predvideni v Uredbi (EU) 2019/2088 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev.

2.1.7 Likvidnostna tveganja

Likvidnostno tveganje je tveganje, da kritni sklad ne more zagotoviti zadostnih denarnih sredstev za pokrivanje izrednih in tekočih obveznosti. Spremlja se na dnevni osnovi glede na neto prejemke oziroma izdatke v posamezni sklad, delež visoko likvidnih naložb in glede na obseg dodatnih likvidnih sredstev.

Likvidnostno tveganje se ugotavlja z izračunavanjem količnika likvidnosti kritnega sklada, ki predstavlja razmerje med likvidnimi sredstvi ter dospelimi in kmalu dospelimi obveznostmi. Količnik likvidnosti se izračunava vsak prvi delovni dan v tednu z obrazcem Z-LIKV-1, sestavljenim iz dveh delov. Prvi del predstavlja začetno stanje denarnih sredstev in pričakovane denarne prilive v okviru delovnega tedna. Drugi del predstavlja denarne odlive (dejanske in pričakovane) in končno stanje denarnih sredstev.

Za obvladovanje tovrstnega tveganja Upravljavec spremlja dnevno likvidnost kritnega sklada tudi preko dnevnih prejemkov in izdatkov, zapadlosti naložb in zahtevkov za izplačilo oziroma prenos sredstev zavarovancev.

Likvidnostno tveganje posamezne naložbe kritnega sklada lahko nastopi takrat, ko se zniža obseg trgovanja s finančnim instrumentom. Povečanje likvidnostnega tveganja lahko nastopi ob zmanjšanju likvidnosti posamezne naložbe ali zmanjšanju likvidnosti celotnega kapitalskega trga. V primeru, da je delež manj likvidnih vrednostnih papirjev previsok glede na zakonska določila in naložbeno politiko kritnega sklada, se sprejme ukrep preusmeritve naložb z nizko likvidnostjo k naložbam z večjim obsegom trgovanja oziroma k naložbam na bolj likvidnih kapitalskih trgih.

2.1.8 Operativna tveganja

Operativno tveganje je tveganje nevarnosti izgube zaradi neprimerne ali neuspešnega izvajanja notranjih procesov, ravnanja ljudi, delovanja sistemov ali zaradi zunanjih dogodkov.

Upravljavec ima za upravljanje operativnih tveganj vzpostavljen učinkovit sistem pooblastil, vodenja poslovnih procesov in notranjih kontrol. Za kritične procese ima izdelane načrte neprekinjenega poslovanja ter sprejete posamezne politike in dokumente na njihovi podlagi.

V letu 2023 ni zaznanih pomembnejših sprememb v ugotovljenih izpostavljenostih operativnim tveganjem.



2.2 ČISTA VREDNOST SREDSTEV KRITNEGA SKLADA

Preglednica 88: Čista vrednost sredstev

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
I. SREDSTVA	23.993.469	16.446.982	146
II.B. Finančne obveznosti	0	0	-
II.C. Poslovne obveznosti	125.872	24.781	508
II.D. Druge obveznosti	0	0	-
ČISTA VREDNOST SREDSTEV (I.-II.B. – II.C. – II.D.)	23.867.597	16.422.201	145

2.3 IZPOSTAVLJENOST NALOŽB KRITNEGA SKLADA

Izpostavljenosti naložb kritnega sklada do posameznih oseb so prikazane kot izpostavljenosti izključno iz naložb in njihovi deleži so izračunani na osnovi celotne vrednosti naložbenega portfelja.

Preglednica 89: Izdajatelji, do katerih je KS izpostavljen z več kot 5 odstotki vrednosti sredstev v 2023

Izdajatelj oz. posamezna naložba	Vrsta naložbe	Vrednost	Delež
Xtrackers (DWS Group)		1.386.031	5,9%
XMAW GY	investicijski sklad, delniški		4,3%
XMJP GY	investicijski sklad, delniški		1,7%
Sava Infond d.o.o.		7.593.286	32,6%
INFOND DRUŽBENO ODGOVORNI	investicijski sklad, delniški		3,5%
INFOND EVROPA	investicijski sklad, delniški		6,3%
INFOND GLOBALNI DELNIŠKI	investicijski sklad, delniški		4,3%
INFOND RAZVITI TRGI	investicijski sklad, delniški		6,4%
INFOND SELECT	investicijski sklad, delniški		4,2%
INFOND TEHNOLOGIJA	investicijski sklad, delniški		1,1%
INFOND TRGI V RAZVOJU	investicijski sklad, delniški		0,9%
INFOND ZDA	investicijski sklad, delniški		3,0%
INFOND ZDRAVSTVO	investicijski sklad, delniški		2,9%
BlackRock, Inc		3.423.425	14,7%
SMIEX GY	investicijski sklad, delniški		0,8%
BLK US	investicijski sklad, delniški		0,6%
ACWI US	investicijski sklad, delniški		8,2%
SXXPIEX GY	investicijski sklad, delniški		5,1%
Amundi (Lyxor)		1.343.473	5,8%
MSE FP	investicijski sklad, delniški		3,6%
ESGE FP	investicijski sklad, delniški		2,2%
		13.746.214	59,0%

Preglednica 90: Izpostavljenost do skrbnika v 2023

Izdajatelj oz. posamezna naložba	Vrsta naložbe	Vrednost	Delež
Nova KBM, d.d.		611.610	2,6%
NKBM - EUR	denar in denarni ustrezniki		2,6%
		611.610	2,6%

Celotno izpostavljenost sklada do skrbnika predstavljamo v poglavju [3.2](#).

Preglednica 91: Izpostavljenost do posameznega delodajalca, ki financira PN v 2023

Izdajatelj oz. posamezna naložba	Vrsta naložbe	Vrednost	Delež
Nova KBM, d.d.		611.610	2,6%
NKBM - EUR	denar in denarni ustrezniki		2,6%
Sava Infond d.o.o.		7.593.286	32,6%
INFOND DRUŽBENO ODGOVORNI	investicijski sklad, delniški		3,5%
INFOND EVROPA	investicijski sklad, delniški		6,3%
INFOND GLOBALNI DELNIŠKI	investicijski sklad, delniški		4,3%
INFOND RAZVITI TRGI	investicijski sklad, delniški		6,4%
INFOND SELECT	investicijski sklad, delniški		4,2%
INFOND TEHNOLOGIJA	investicijski sklad, delniški		1,1%
INFOND TRGI V RAZVOJU	investicijski sklad, delniški		0,9%
INFOND ZDA	investicijski sklad, delniški		3,0%
INFOND ZDRAVSTVO	investicijski sklad, delniški		2,9%
		8.204.895	35,2%

2.4 NALOŽBENE NEPREMIČNINE

Kritni sklad nima naložb v naložbene nepremičnine.

2.5 ZASTAVA IN POSOJANJE PREMOŽENJA KRITNEGA SKLADA

Kritni sklad nima zastavljenega premoženja, prav tako premoženja tudi ni posojal. Kritni sklad nima najetih ali odobrenih posojil.

2.6 VREDNOSTI OBVEZNOSTI DO ČLANOV V MIROVANJU

Obveznosti do članov v mirovanju je na zadnji dan leta 2023 znašala 170.018 evrov.



3 POJASNILA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA

Pojasnilo št. 8: Finančni prihodki

V letu 2023 so finančni prihodki kritnega sklada znašali skupaj 3.178.711 evrov in so glede na enako obdobje lani povečali zaradi prevrednotovalnih finančnih prihodkov.

Preglednica 92: Struktura finančnih prihodkov

v EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
Prihodki iz dividend in deležev	135.239	94.822	143
Prihodki od obresti	21.617	9.226	234
Dobički pri odtujitvi finančnih naložb	2.648	8.507	31
Prevrednotovalni finančni prihodki iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb preko poslovnega izida	2.940.602	0	-
Drugi finančni prihodki	78.604	207.979	38
SKUPAJ	3.178.711	320.534	992

Prevrednotovalni finančni prihodki iz naslova spremembe poštene vrednosti so v letu 2023 netirano dosegli 2.940.602 evrov.

Pod postavko Drugi finančni prihodki se uvrščajo prihodki od odstopa dela upravljaljske provizije v višini 78.622 evrov ter ostali prihodki.

Pojasnilo št. 9: Finančni odhodki

Odhodki v izkazu poslovnega izida kritnega sklada so sestavljeni iz:

- finančnih odhodkov in
- odhodkov v zvezi z upravljanjem in poslovanjem kritnega sklada

Skupni finančni odhodki kritnega sklada so v letu 2023 znašali 173.066 evrov in so se zmanjšali glede na enako obdobje preteklega leta. Razlog za zmanjšanje je izboljšanje tržnih razmer na kapitalskih trgih.

Preglednica 93: Struktura finančnih odhodkov

v EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
Izgube pri odtujitvi finančnih naložb	7.384	6.608	112
Čisti odhodki iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb preko poslovnega izida	0	2.286.477	0
Drugi finančni odhodki	165.682	0	-
SKUPAJ	173.066	2.293.086	8

Pojasnilo št. 10: Odhodki v zvezi z upravljanjem kritnega sklada

Odhodki v zvezi z upravljanjem in poslovanjem kritnega sklada, ki se tičejo kritnega sklada, zajemajo provizijo za upravljanje, odhodke v zvezi z banko skrbnico in druge odhodke, ki v skladu s pravili upravljanja neposredno bremenijo kritni sklad.

Skupna provizija za upravljanje kritnega sklada je v letu 2023 znašala 201.283 evrov ter je glede na leto 2022 višja za 36 odstotkov.

Drugi odhodki, ki v skladu s pravili upravljanja neposredno bremenijo kritni sklad, so za kritni sklad v letu 2023 znašali 12.676 evrov, v letu 2022 pa 20.979 evrov.

Preglednica 94: Struktura odhodkov v zvezi u upravljanjem in poslovanjem

v EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
Provizija za upravljanje	201.283	147.945	136
Odhodki v zvezi z banko skrbnico	3.422	2.919	117
Odhodki v zvezi z revidiranjem	3.059	2.258	135
Odhodki v zvezi z obveščanjem članov kritnega sklada	8.080	6.541	124
Odhodki iz posredovanja pri nakupu in prodaji vrednostnih papirjev	2.334	2.115	110
Drugi odhodki, ki v skladu s pravili bremenijo KS	12.676	20.979	60
SKUPAJ	230.854	182.758	126

Pojasnilo št. 11: Čisti poslovni izid

Izkaz poslovnega izida kritnega sklada je pozitiven, in sicer 2.774.791 evrov in je v celoti pripisan na osebne račune zavarovancev. Upravljavec dosežen donos na skladu prikazuje na ločenem kontu.

3.1 ROKI IN NAČIN PRIPISOVANJA DOSEŽENEGA DOBIČKA KRITNEGA SKLADA

Čista vrednost kritnega sklada se izračuna tako, da se od vrednosti sredstev odštejejo obveznosti kritnega sklada.

Upravljavec izračuna čisto vrednost sredstev kritnega sklada in VEP kritnega sklada na obračunski dan. Obračunski dan je zadnji dan v mesecu. Upravljavec izračuna VEP po stanju na obračunski dan najkasneje tretji delovni dan po obračunskem dnevu.

Obračunsko obdobje za izračun čiste vrednosti sredstev in vrednosti enote premoženja kritnega sklada je obdobje med dvema zaporednima obračunskima dnevoma.

Vplačila, prispela na poseben denarni račun kritnega sklada znotraj obračunskega obdobja, in popolne zahteve za izplačilo, ki jih upravljavec prejme znotraj obračunskega obdobja, se štejejo kot vplačila oziroma izplačila tega obračunskega obdobja.

3.2 POSLI Z UPRAVLJAVCEM, SKRBNIKOM IN POVEZANIMI OSEBAMI

Preglednica 95: Podatki o sklenjenih poslih s povezanimi osebami v letu

Naziv povezane osebe	Datum	Posel	Znesek
Nova KBM d.d.	celo leto	vodenje TRR	
Sava Infond d.d.	celo leto	prodaje in nakupi točk VS	876.131
SKUPAJ			876.131

Izpostavljenost kritnega sklada do Nove KBM d. d., na dan 31. 12. 2023 predstavlja stanja denarnih sredstev na TRR (tako v EUR valuti kot v USD valuti), obveznosti po prejetih računih in obveznosti do skrbniške provizije za december 2023. Izpostavljenost kritnega sklada do Sava pokojninske družbe, d. d., predstavlja obveznost do vstopnih stroškov, upravljske provizije in izstopnih stroškov ter stroškov, ki se razporedijo po ključu za december 2023. Delež izpostavljenosti je izračunan glede na celotno doseženo vrednost aktive sklada na dan 31. 12. 2023.

Preglednica 96: Izpostavljenost do skrbnika in upravljavca

Na dan 31.12.2023	Vrsta povezanosti	Vrednost	Delež
Nova KBM d.d.	skrbniška banka	612.290	2,6%
Sava pokojninska družba d.d.	upravljavec	31.994	0,1%
SKUPAJ		644.284	2,7%

3.3 VPLAČANE PREMIJE

Preglednica 97: Vplačane premije

v EUR	2023	2022
Vplačane premije	4.980.192	4.208.981

3.4 IZPLAČANE ODKUPNE VREDNOSTI

Preglednica 98: Odkupne vrednosti rednega in izrednega prenehanja

v EUR	2023	2022
Redno prenehanje	2.403	0
Renta pri upravljavcu	0	0
Renta pri drugem izvajalcu	0	0
Izplačilo	2.403	0
Izredno prenehanje	58.566	46.069
Izstop	58.566	29.552
Smrt	0	16.517

V skladu s 417. členom ZPIZ-2 so mogoča izplačila odkupnih vrednosti, ki predstavljajo uveljavljanje pravice zavarovanca do dviga sredstev.

Preglednica 99: Enkraten dvig sredstev

v EUR	2023	2022
Izplačilo odkupnih vrednosti	1.559	3.801

3.5 PRENOSI PREMOŽENJA MED IZVAJALCI POKOJNINSKIH NAČRTOV

Preglednica 100: Prenosi med izvajalci

v EUR	2023	2022
Od upravljavca	93.477	109.007
K upravljavcu	239.331	406.619

3.6 PRENOSI PREMOŽENJA MED KRITNIMI SKLADI SKUPINE KRITNIH SKLADOV

Preglednica 101: Prenosi med skladi

v EUR	2023	2022
Iz sklada	551.387	613.616
Na sklad	247.206	313.707

3.7 REZULTAT POSLOVANJA

V kritnem skladu upravljavca ne zagotavlja zajamčenega donosa. Zavarovanci v celoti prevzemajo višje naložbeno tveganje, ki izhaja iz bolj tveganih naložb.

Konec leta 2022 je VEP znašal 26,8523 evrov, konec leta 2023 je bila njegova vrednost 30,9827 evrov. Z upravljanjem naložb je bila v letu 2023 ustvarjena donosnost v višini 15,4 odstotka. V celotnem obdobju delovanja kritnega sklada znaša ustvarjena donosnost 54,9 odstotka.

4 POJASNILA K IZKAZU PREMOŽENJA

Izkaz premoženja prikazuje naložbe kritnega sklada na dan 31. 12. 2023 po vrsti, izvorni valuti, knjigovodsko vrednost, delež med celotno bilančno vsoto in delež med naložbami ter ciljne deleže naložb po pokojninskem načrtu oziroma izjavi o naložbeni politiki.

4.1 UPRAVLJAVSKA PROVIZIJA POSAMEZNEGA INVESTICIJSKEGA SKLADA

Kritni sklad je imel na dan 31. 12. 2023 v delnice in/ali enote investicijskih skladov naloženih več kot 20 odstotkov svojih sredstev. V preglednici je prikazana višina upravljalvske provizije za odprte investicijske sklade v katerih je bilo naloženih več kot 5 odstotkov sredstev sklada.



Preglednica 102: Upravljavska provizija za odprte investicijske sklade 2023

Oznaka investicijskega sklada	Delež naložbe v kritnem skladu	Višina upravljavske provizije
ACWI US	8,22%	0,3%
INFOND RAZVITI TRGI	6,42%	2,3%
INFOND EVROPA	6,29%	2,3%
SXXPIEX GY	5,10%	0,2%

4.2 ALTERNATIVNI INVESTICIJSKI SKLADI

Kritni sklad na dan 31. 12. 2023 ni imel sredstev naloženih v enote alternativnih investicijskih skladov.

VII. RAČUNOVODSKO POROČILO KRITNEGA SKLADA Z MEŠANO NALOŽBENO USMERITVIJO MOJ URAVNOTEŽENI SKLAD

1 RAČUNOVODSKI IZKAZI KRITNEGA SKLADA MOJ URAVNOTEŽENI SKLAD

Preglednica 103: Bilanca stanja

v EUR		31.12.2023	31.12.2022	Indeks
I. SREDSTVA		16.002.834	12.201.385	131
B. FINANČNE NALOŽBE		15.195.033	11.193.723	136
3.	Merjene po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, od tega:	15.195.033	11.193.723	136
	Dolžniški vrednostni papirji	6.769.435	4.932.025	137
	Lastniški vrednostni papirji	8.425.598	6.261.698	135
C. TERJATVE		395.660	450.967	88
2.	Druge terjatve	395.660	450.967	88
D. DENARNA SREDSTVA IN DENARNI USTREZNIKI		412.141	556.695	74
II. OBVEZNOSTI		16.002.834	12.201.385	131
A. ZAVAROVALNO-TEHNIČNE REZERVACIJE		15.907.902	12.174.440	131
C. POSLOVNE OBVEZNOSTI		94.932	26.945	352
2.	Obveznosti do upravljavca kritnega sklada	20.968	17.730	118
3.	Obveznosti za izplačilo odkupne vrednosti do članov kritnega sklada	71.868	7.138	1.007
4.	Druge poslovne obveznosti	2.096	2.077	101

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del predstavljenih računovodskih izkazov.

Preglednica 104: Izkaz poslovnega izida

v EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
I. FINANČNI PRIHODKI	1.379.122	218.442	631
1. Prihodki iz dividend in deležev	56.595	48.729	116
2. Prihodki od obresti	89.182	50.792	176
3. Dobički pri odtujitvi finančnih naložb	0	3.268	0
4. Čisti prihodki iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po poštenu vrednosti skozi izkaz poslovnega izida	1.192.787	0	-
5. Drugi finančni prihodki	40.558	115.652	35
III. FINANČNI ODHODKI	47.401	1.357.183	3
2. Izgube pri odtujitvi finančnih naložb	1.682	6.407	26
3. Čisti odhodki iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po poštenu vrednosti skozi izkaz poslovnega izida	0	1.350.776	0
4. Drugi finančni odhodki	45.719	0	-
V. REZULTAT NALOŽBENJA (I. + II. - III. - IV.)	1.331.721	-1.138.741	-
VIII. ODHODKI V ZVEZI Z UPRAVLJANJEM IN POSLOVANJEM KRITNEGA SKLADA	154.739	131.876	117
1. Provizija za upravljanje	138.803	110.345	126
2. Odhodki z banko skrbnico	2.360	2.178	108
3. Odhodki v zvezi z revidiranjem	2.101	1.692	124
4. Odhodki v zvezi z obveščanjem članov kritnega sklada	3.098	2.967	104
5. Odhodki iz posredovanja pri nakupu in prodaji vrednostnih papirjev	256	357	72
6. Drugi odhodki, ki v skladu s pravili upravljanja neposredno bremenijo kritni sklad	8.122	14.338	57
X. ČISTI POSLOVNI IZID NAMENJEN ZAVAROVANCEM (+/-) (V. + VI. + VII. - VIII. - IX.)	1.176.982	-1.270.617	-

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del predstavljenih računovodskih izkazov.

Preglednica 105: Izkaz pripisa dobička

IZKAZ PRIPISA DOBIČKA KS MUS	1 - 12/2023	1 - 12/2022	Indeks
b. V primeru čiste vrednosti sredstev in vrednosti enote premoženja			
1) Izkaz gibanja vrednosti enot premoženja			
1. Začetno stanje vrednosti enot premoženja	12.174.440	9.896.089	123
2. Vplačane enote premoženja	3.218.016	4.221.443	76
3. Izplačane enote premoženja	-661.536	-672.475	98
5. Čisti poslovni izid poslovnega leta	1.176.982	-1.270.617	-
Rezultat konverzije	0	0	
6. Končno stanje vrednosti enot premoženja	15.907.902	12.174.440	131
2) Izkaz gibanja števila enot premoženja			
1. Začetno število enot premoženja	495.197,8796	357.844,7435	138
2. Število vplačanih enot premoženja	124.901,0190	163.078,7542	77
3. Število izplačanih enot premoženja	-25.870,7970	-25.725,6181	101
4. Končno število enot premoženja	594.228,1016	495.197,8796	120

Preglednica 106: Izkaz denarnih tokov

V EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
I. Prejemki od vplačil premij članov kritnega sklada	2.497.314	2.182.771	114
II. Izdatki iz naslova rednih in izrednih izplačil odkupne vrednosti premoženja in drugih pravic članov	64.749	59.298	109
III. Prejemki iz naslova prenosa premoženja članov kritnega sklada:	766.310	1.950.505	39
1. Iz drugega kritnega sklada v isti skupini kritnih skladov	640.910	1.244.904	51
3. Iz drugega kritnega sklada, ki ga upravlja drug upravljavec oz. gospodarska družba	125.399	705.601	18
IV. Izdatki iz naslova prenosa premoženja članov kritnega sklada:	596.133	605.496	98
1. Na drug kritni sklad v isti skupini kritnih skladov	467.149	534.793	87
3. Na drug kritni sklad, ki ga upravlja drug upravljavec oz. gospodarska družba	128.984	70.703	182
V. Presežek prejemkov (izdatkov) pri šifri poslovanja (I.-II.+III.-IV.)	2.602.741	3.468.481	75
VII. Prejemki pri prodaji finančnih naložb	1.533.982	2.521.456	61
VIII. Izdatki pri nakupu finančnih naložb	4.375.603	6.548.005	68
XI. Drugi prejemki od finančnih naložb in naložbenih nepremičnin (prejete najemnine, obresti, dividende in podobno)	144.095	96.383	150
XII. Izdatki za plačilo drugih obveznosti	49.770	138.062	36
XIII. Presežek prejemkov (izdatkov) pri upravljanju premoženja (VI.+VII.-VIII.+IX.-X.+XI.-XII.)	-2.747.296	-3.978.228	69
XIV. Presežek prejemkov (izdatkov) pri širitvi poslovanja in pri upravljanju premoženja (V.+XIII.)	-144.554	-509.747	28
XV. Začetno stanje denarnih sredstev kritnega sklada	556.695	1.066.442	52
XVI. Končno stanje denarnih sredstev kritnega sklada (XIV.+ XV.)	412.141	556.695	74

Preglednica 107: Izkaz premoženja

v EUR	Izvirna valuta	Vrednost	Delež v sredstvih %	Delež naložb v %	Ciljni delež naložb v %
Denar in denarni ustrezniki	EUR	412.141	2,6	4,8	
Denar in denarni ustrezniki	USD	0	0,0	0,0	
Vsota denar in denarni ustrezniki		412.141	2,6	4,8	do 20
Delnice-navadne	EUR	99.000	0,6	1,1	
Delnice-navadne	USD	0	0,0	0,0	
Delnice inv. skladov-delniški	EUR	2.851.339	17,8	17,2	
Delnice inv. skladov-delniški	USD	1.337.117	8,4	8,8	
Enote-investicijski kuponi VS-delniški	EUR	4.138.142	25,9	26,2	
Vsota delnice in investicijski skladi		8.425.598	52,7	53,3	od 40 do 60
Zakladne menice	EUR	1.135.018	7,1	6,3	
Vsota instrumenti denarnega trga		1.135.018	7,1	6,3	do 20
Obveznice-državne	EUR	3.100.038	19,4	14,8	
Obveznice-podjetniške z drž. jam.	EUR	434.307	2,7	3,6	
Obveznice-podjetniške z drž. jam.	USD	0	0,0	0,0	
Vsota obveznice državne, agencij in MFO		3.534.345	22,1	18,4	od 30 do 50
Obveznice-podjetniške	EUR	1.723.819	10,8	14,1	
Obveznice-podjetniške s kritjem	EUR	376.253	2,4	3,1	
Vsota obveznice podjetniške		2.100.072	13,1	17,2	
Skupaj naložbe		15.607.174	97,6	100	
Terjatve	EUR	392.068	2,5		
SKUPAJ SREDSTVA		15.999.242	100		

2 POJASNILA K IZKAZU FINANČNEGA POLOŽAJA

Pojasnilo št. 1: Sredstva

Celotna sredstva kritnega sklada so v letu 2023 porasla za 31 odstotkov.

Preglednica 108: Struktura sredstev

V EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
FINANČNE NALOŽBE	15.195.033	11.193.723	136
3. Merjene po pošteni vrednosti skozi poslovni izid od tega:	15.195.033	11.193.723	136
– Dolžniški vrednostni papirji	6.769.435	4.932.025	137
– Lastniški vrednostni papirji	8.425.598	6.261.698	135
TERJATVE	395.660	450.967	88
DENARNA SREDSTVA IN DENARNI USTREZNIKI	412.141	556.695	74
SKUPAJ SREDSTVA	16.002.834	12.201.385	131

Pojasnilo št. 2: Finančne naložbe

Največji delež, kar 95 odstotkov, med celotnimi sredstvi kritnega sklada predstavljajo finančne naložbe. Finančne naložbe na kritnem skladu so vrednotene po pošteni vrednosti skozi poslovni izid. Dolžniški vrednostni papirji predstavljajo 45 odstotkov vseh naložb.

V spodnji razpredelnici je prikazana delitev finančnih naložb po ročnosti.

Preglednica 109: Delitev finančnih sredstev po ročnosti

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Dolgoročne finančne naložbe	4.190.830	3.589.395	117
Kratkoročne finančne naložbe	11.004.203	7.604.328	145
SKUPAJ	15.195.033	11.193.723	136

Preglednica 110: Gibanje finančnih naložb

v EUR	Dolžniški vrednostni papirji	Lastniški vrednostni papirji	Skupaj
Stanje 1.1.2023	4.932.025	6.261.698	11.193.723
Nove pridobitve	3.014.634	1.360.969	4.375.603
Zapadlost	-1.350.000	0	-1.350.000
Odtujitev	0	-183.982	-183.982
Izplačani kuponi	-74.826	0	-74.826
Natečene obresti	89.182	0	89.182
Prevrednotenje (skozi IPI)	158.420	1.034.367	1.192.787
Doseženi prihodki/odhodki ob prodaji	0	-1.682	-1.682
Tečajne razlike	0	-45.773	-45.773
Stanje 31.12.2023	6.769.435	8.425.598	15.195.033

v EUR	Dolžniški vrednostni papirji	Lastniški vrednostni papirji	Skupaj
Stanje 1.1.2022	3.243.243	5.282.707	8.525.950
Nove pridobitve	4.201.974	2.256.032	6.458.005
Zapadlost	-450.000	0	-450.000
Odtujitev	-1.641.489	-429.967	-2.071.456
Izplačani kuponi	-45.129	0	-45.129
Natečene obresti	50.793	0	50.793
Prevrednotenje (skozi IPI)	-435.153	-915.623	-1.350.776
Doseženi prihodki/odhodki ob prodaji	-4.201	1.063	-3.139
Tečajne razlike	11.988	67.486	79.474
Stanje 31.12.2022	4.932.025	6.261.698	11.193.723

Preglednica 111: Ročnost finančnih naložb glede na vrednotenje

v EUR	2022				Skupaj
	Do 1 leta	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Brez ročnosti	
Naložbe vred. po poštenu vrednosti skozi PI	2.823.795	3.742.164	203.475	8.425.598	15.195.033
SKUPAJ	2.823.795	3.742.164	203.475	8.425.598	15.195.033

v EUR	2022				Skupaj
	Do 1 leta	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Brez ročnosti	
Naložbe vred. po poštenu vrednosti skozi PI	1.342.630	3.589.395	0	6.261.698	11.193.723
SKUPAJ	1.342.630	3.589.395	0	6.261.698	11.193.723

Pojasnilo št. 3: Hierarhija poštene vrednosti

Preglednica 112: Hierarhija ugotavljanja in razkrivanja poštene vrednosti

v EUR	31.12.2023	Raven 1	Raven 2	Raven 3
FINANČNE NALOŽBE	15.195.033	14.811.487	383.545	0
3. Merjene po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, od tega:	15.195.033	14.811.487	383.545	0
– dolžniški vrednostni papirji	6.769.435	6.385.889	383.545	0
– lastniški vrednostni papirji	8.425.598	8.425.598	0	0
SKUPAJ SREDSTVA	15.195.033	14.811.487	383.545	0

v EUR	31.12.2022	Raven 1	Raven 2	Raven 3
FINANČNE NALOŽBE	11.193.723	10.822.616	371.107	0
3. Merjene po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, od tega:	11.193.723	10.822.616	371.107	0
– dolžniški vrednostni papirji	4.932.025	4.560.918	371.107	0
– lastniški vrednostni papirji	6.261.698	6.261.698	0	0
SKUPAJ SREDSTVA	11.193.723	10.822.616	371.107	0

Preglednica 113: Gibanje finančnih naložb na ravni 3

v EUR	2023 Dolžniški vrednostni papirji	2022
Stanje 01.01.	0	148.749
Povečanje	0	0
Odtujitve	0	0
Zapadlost	0	-150.000
Prevrednotenje	0	1.251
Prerazvrstitve	0	0
Stanje 31.12.	0	0
Prihodki	0	1.251
Odhodki	0	0

Pojasnilo št. 4: Terjatve

Kritni sklad je imel konec leta 2023 za 12 odstotkov nižje terjatve glede na primerjavo z letom 2022. Večina, 388.031 evrov, terjatev izhaja iz decembrskih vplačil zavarovancev, ki so bila na sklad prenakazana januarja 2024. 3.592 evrov izhaja iz internih prenosov iz kritnega sklada MUS, preostali znesek terjatev se nanaša na terjatve do dividend in do odstopa dela upravljalvske provizije.

Pojasnilo št. 5: Denar in denarni ustrezniki

V računovodskih izkazih se kot denar in denarni ustrezniki prikazuje denar na transakcijskem računu kritnega sklada in depoziti na odpoklic. Na dan 31. 12. 2023 kritni sklad ni imel sklenjenega nobenega depozita na odpoklic.

Pojasnilo št. 6: Zavarovalno-tehnične rezervacije

Med obveznostmi iz čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij so prikazane obveznosti do sredstev članov, ki so pristopili v dodatno zavarovanje pri upravljavcu.

Stanja osebnih računov zavarovancev so kot obveznost prikazane v rezervacijah za zavarovanje, kjer je premoženje razdeljeno na VEP.



Preglednica 114: Rezervacije za zavarovanja

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Rezervacije za zavarovanja	15.907.902	12.174.440	131
SKUPAJ	15.907.902	12.174.440	131

Preglednica 115: Struktura rezervacij za zavarovanja

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Rezervacija za vplačano premijo	14.693.717	12.105.491	121
Rezervacije za donos	1.214.185	68.949	1.761
SKUPAJ	15.907.902	12.174.440	131

Preglednica 116: Gibanje rezervacij za zavarovanja

v EUR	Stanje 1.1.2023	Povečanja	Zmanjšanja	Stanje 31.12.2023
SKUPAJ	12.174.440	4.394.999	-661.536	15.907.902

Izračune rezervacij mesečno preverja nosilka ključne aktuarske funkcije. O njihovi višini, oblikovani na dan 31. 12. 2023, je podala pozitivno mnenje.

V nadaljevanju upravljavca prikazuje še obveznosti do zavarovancev, ki so izračunane na podlagi predpostavke pričakovanih trenutnih zapadlost (zbrana sredstva na osnovi vplačil čiste premije do 31. 12. 2023). Vsota zneskov je enaka stanju obveznosti na dan 31. 12. 2023. V prikazu ni zajeto povečevanje obveznosti zaradi bodočega pripisa donosa na ta zbrana sredstva, prav tako ni zajeto povečevanje obveznosti zaradi morebitnih prihodnjih vplačil čiste premije.

Preglednica 117: Ročnost rezervacij za zavarovanja

v EUR	Najzgodnejše izplačilo	Izplačilo ob upokojitveni starosti
do 1 leta	4.650.428	0
od 1 do 5 let	0	0
od 5 do 10 let	11.257.474	15.907.902
SKUPAJ	15.907.902	15.907.902

Pojasnilo št. 7: Poslovne obveznosti

Pri poslovnih obveznostih se ločeno izkazujejo obveznosti iz nakupa vrednostnih papirjev in drugih finančnih instrumentov, obveznosti do upravljavca kritnega sklada, obveznosti za izplačilo odkupne vrednosti do članov kritnega sklada in druge poslovne obveznosti.



Preglednica 118: Poslovne obveznosti

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Obveznosti do upravljalca kritnega sklada	20.968	17.730	118
Obveznosti za izplačilo odkupne vrednosti do članov KS	71.868	7.138	1007
Druge poslovne obveznosti	2.096	2.077	101
SKUPAJ	94.932	26.945	352

2.1 OPIS GLAVNIH TVEGANJ IN NEGOTOVOSTI

2.1.1 Tržna tveganja

V okviru tržnih tveganj upravljavec razkriva glavna finančna tveganja ter ukrepe za njihovo obvladovanje. Vrste dovoljenih naložb kritnega sklada, naložbene omejitve in velikost največje dovoljene izpostavljenosti opredeljujejo ZPIZ-2, Pravila upravljanja in Izjava o naložbeni politiki. V slednji so opisana tudi glavna tržna in operativna tveganja, ki lahko vplivajo na vrednost sredstev kritnega sklada in posledično na višino sredstev zavarovanja.

V Načrtu upravljanja tveganj skupine kritnih skladov Moji skladi življenjskega cikla so opisani:

- postopki oziroma metode za ugotavljanje in merjenje tveganj,
- ukrepi za obvladovanje tveganj in postopki za izvajanje teh ukrepov,
- postopki za spremljanje izvajanja ukrepov za obvladovanje tveganj.

Kritni sklad MUS je namenjen zavarovancem od 47. leta starosti do dopolnjenega 57. leta starosti. Naložbeni cilj sklada je doseganje zmerne donosnosti, ki je primerljiva donosnosti kombinacije delniških indeksov z oznako NDEEWNR Index in SXXR Index ter obvezniškega indeksa QW7A Index, v razmerju 35 : 15 : 50, kot merila uspešnosti (benchmark) upravljanja premoženja sklada. NDEEWNR Index označuje delniški indeks, ki zajema delnice večinoma razvitih držav sveta in manjši delež delnic držav v razvoju. Izražen je v evrih. SXXR Index je delniški indeks, ki zajema 600 delnic družb iz evropskih držav, izražen je v evrih. QW7A Index je indeks izbranih državnih in podjetniških obveznic, denominiranih v evrih, z visoko udeležbo obveznic evropskih izdajateljev, brez omejitve panoge ali bonitetne ocene, z ročnostjo obveznic najmanj eno leto.

Zavarovanci z varčevanjem v tem skladu v celoti prevzemajo naložbeno tveganje, ki izhaja iz bolj tveganih naložb.

Pomemben delež sredstev kritnega sklada predstavljajo lastniški vrednostni papirji, zato upravljavec meri in obvladuje tudi tveganja, ki izhajajo iz te vrste naložb. Na dan 31. 12. 2023 ima kritni sklad 53,4 odstotka naložbenega portfelja v odprtih delniških in mešanih investicijskih skladih ter skoraj odstotek v delnicah družb ter zaprtih delniških in mešanih investicijskih skladih. Glede na leto prej se skupni delež obeh naložbenih razredov zviša za slabo odstotno točko.

Preglednica 119: Delež naložb po vrstah

Vrsta naložbe	31.12.2023	31.12.2022
Odprti delniški in mešani investicijski skladi	53,4 %	52,2 %
Delnice družb ter zaprti delniški in mešani investicijski skladi	0,6 %	1,1 %
Obveznice družb, držav in MFO* ter obvezniški investicijski skladi	36,1 %	35,7 %
Instrumenti in investicijski skladi denarnega trga	7,3 %	6,3 %
Bančni depoziti in denar na vpogled	2,6 %	4,7 %
Nepremičnine ter delnice ali enote nepremičninskih skladov	0,0 %	0,0 %
SKUPAJ	100,0 %	100,0 %

*MFO – mednarodne finančne organizacije

Med tržna tveganja upravljavec uvršča obrestno in valutno tveganje ter tveganje padca tržnih cen.

2.1.2 Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje padca tržne vrednosti dolžniških vrednostnih papirjev zaradi dviga splošne ravni obrestnih mer. Cene navadnih obveznic nihajo z nihanjem tržnih obrestnih mer, zato obstaja tveganje, da bo tržna vrednost obveznic upadla, če se dvigne zahtevana donosnost.

Tveganje spremembe obrestne mere se ugotavlja z metodo obremenitvenega testa ob predpostavki povečanja splošne ravni obrestnih mer za 100 osnovnih točk oziroma 1 odstotno točko. Uporablja se metoda obremenitvenega testa občutljivosti portfelja na spremembo obrestnih mer. Upoštevana je predpostavka vrednotenja celotnega portfelja dolžniških vrednostnih papirjev po poštenu (tržni) vrednosti. Obrestno tveganje tako predstavlja padec vrednosti dolžniškega portfelja ob dvigu splošne ravni obrestnih mer za 100 osnovnih točk.

Postopke merjenja in poročanja izvajata Sektor spremljave naložb in Ključna funkcija upravljanja tveganj mesečno, na zadnji dan v mesecu pa se izdela še Poročilo o naložbenih tveganjih, ki vsebuje podatke o gibanju absolutne in relativne obrestne občutljivosti, o pozicijah po skupinah dolžniških naložb, povprečni ročnosti in povprečni donosnosti.

Naložbena politika kritnega sklada je uravnotežena s kombinacijo bolj tveganih lastniških in manj tveganih dolžniških vrednostnih papirjev. Konec leta 2023 ima sklad 36,1 odstotka naložbenega portfelja v obveznicah družb, držav in mednarodnih finančnih organizacij ter obvezniških investicijskih skladih. Za 7,3 odstotka je naložb v zakladnih menicah. Glede na strukturo naložb predstavlja obrestno tveganje večje finančno tveganje za vrednost sredstev sklada. Obvladuje se z aktivnim upravljanjem portfelja, tako da se ročnost in s tem občutljivost dolžniškega portfelja na spremembo obrestnih mer prilagaja glede na pričakovanja na kapitalskih trgih.

Z rastjo obsega sredstev v upravljanju se povečuje tudi vrednost portfelja, naloženega v dolžniške vrednostne papirje. Na dan 31. 12. 2023 ima MUS v vseh dolžniških vrednostnih papirjih naloženih za 6,8 milijona evrov sredstev. Vseh poslov z dolžniškimi vrednostnimi papirji je v 2023 za 3 milijone evrov, vsi posli so nakupi.

Preglednica 120: Podatki o obrestni občutljivosti

Obrestna tvegana vrednost	31.12.2023	31.12.2022
Vrednost dolžniškega portfelja (v evrih)	6.769.435	4.932.025
Tržna vrednost dolžniškega portfelja (v evrih)	6.769.435	4.932.025
Absolutna sprememba tržne vrednosti (v evrih)	115.731	99.171
Relativna sprememba tržne vrednosti (v odstotkih)	1,7	2,0
Povprečna modificirano trajanje portfelja (v letih)	1,7	2,0
Povprečna donosnost do dospelja portfelja (v odstotkih)	3,3	3,6

Povprečno modificirano trajanje dolžniškega portfelja se je do konca leta znižalo na 1,7 let, ob koncu leta 2022 pa je znašala 2,0 leta. Ob koncu leta 2023 se je malenkost znižala tudi povprečna donosnost do dospelja portfelja. Ta je na dan 31. 12. 2023 znašala 3,3 odstotka, kar je 0,3 odstotne točke manj kot pred letom dni. V primeru rasti splošne ravni obrestnih mer za 1 odstotno točko, bi se tržna vrednost dolžniškega portfelja znižala za 115,7 tisoč evrov ali za 1,7 odstotka tega dela sredstev.

2.1.3 Valutno tveganje

Valutno tveganje je tveganje padca vrednosti naložbenega portfelja, denominiranega v tuji valuti, zaradi neugodnega gibanja medvalutnih razmerij. Vsaka pozicija v tuji valuti je izpostavljena tveganju, da se bodo valutni tečaji spremenili v smer, ki za nosilca pozicije pomeni izgubo.

Valutno tveganje se meri z izračunavanjem valutne občutljivosti, kjer se uporabi predpostavka padca vrednosti tujih valut za 15 %.

Postopke merjenja in poročanja izvajata Sektor upravljanja naložb in Ključna funkcija upravljanja tveganj mesečno, na zadnji dan v mesecu pa se izdela poročilo o naložbenih tveganjih, ki vsebuje podatke o pozicijah naložb v evrih in tujih valutah, pozicijskih občutljivostih in valutni občutljivosti na ravni celotnega naložbenega portfelja.

Naložbena politika sklada naložb ne omejuje geografsko, valutno ali sektorsko. Upravljaavec lahko nalaga sredstva tudi v naložbe, denominirane v tujih valutah, z namenom zmanjšanja naložbenega in kreditnega tveganja (diverzifikacija naložb).

Valutna občutljivost portfelja kritnega sklada se v 2023 ne spremeni glede na preteklo leto. Izpostavljenost vrednostnih papirjev denominiranih v tuji valuti je v absolutni vrednosti višja, delež v naložbenem portfelju pa je za 0,2 odstotne točke nižji kot v letu 2022. Vrednost vseh transakcij z naložbami v tujih valutah v letu 2023 znaša 126 tisoč evrov. Vse transakcije so nakupi.

Upravljaavec izplačila dividend lastniških vrednostnih papirjev ter obresti in glavnice dolžniških vrednostnih papirjev v tujih valutah praviloma sproti pretvarja v domačo valuto evro, razen ob pričakovanih novih nakupih vrednostnih papirjev v tuji valuti.

Preglednica 121: Podatki o valutni občutljivosti

Valutna občutljivost	31.12.2023	31.12.2022
Absolutna sprememba vrednosti (v evrih)	200.568	155.804
Relativna sprememba vrednosti (v odstotkih)	1,3	1,3
Vrednost naložb v tujih valutah (v evrih)	1.337.117	1.038.695
Delež naložb v tujih valutah (v odstotkih)	8,6	8,8

Na dan 31. 12. 2023 ima sklad 91,4 odstotka naložb v valuti evro in 8,6 odstotka naložb v ameriškem dolarju. Ob padcu vrednosti tujih valut za 15% bi se vrednost naložbenega portfelja zmanjšala za 201 tisoč evrov.

2.1.4 Tveganje padca tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev

Tveganje padca tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev je tveganje kapitalskih izgub na naložbenem portfelju zaradi padca tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev. Naložbeni cilj kritnega sklada je doseganje zmerne donosnosti, zato ima sklad polovico naložbenega portfelja v lastniških vrednostnih papirjih. Za kritni sklad je tveganje padca tržnih cen med pomembnejšimi finančnimi tveganji.

V preglednici je prikazan vpliv neugodnega gibanja tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev ob predpostavki, da se tržne cene delnic družb, zaprtih delniških in mešanih investicijskih skladov ter enot ali delnic odprtih delniških in mešanih investicijskih skladov znižajo za 10 odstotkov.

Preglednica 122: Potencialna kapitalska izguba naložbenega portfelja za leto 2023

Na dan 31.12.2023	Vrednost (v evrih)	Delež (v odst.)	Izguba (v evrih)	Izguba (v odst.)
Delnice družb in zaprti investicijski skladi*	99.000	0,6	-9.900	-0,1
Enote ali delnice odprtih investicijskih skladov*	8.326.598	53,4	- 832.660	-5,3
SKUPAJ	8.425.598	54,0	- 842.560	-5,4

* upoštevani so samo delniški in mešani investicijski skladi

Ob koncu leta 2023 ima sklad 10,6 odstotka naložbenega portfelja v delnicah družb in zaprtih investicijskih skladih. Večji delež imajo enote in delnice odprtih investicijskih skladov. Na dan 31. 12. 2023 predstavljajo 53,4 odstotka naložbenega portfelja, kar je dobro odstotno točko več kot leto prej. V primeru padca tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev za 10 odstotkov, bi se vrednost portfelja znižala za 843 tisoč evrov oziroma za 5,4 odstotka celotnega naložbenega portfelja.

Preglednica 123: Potencialna kapitalska izguba naložbenega portfelja za leto 2022

Na dan 31.12.2022	Vrednost (v evrih)	Delež (v odst.)	Izguba (v evrih)	Izguba (v odst.)
Delnice družb in zaprti investicijski skladi*	129.200	1,1	-12.920	-0,1
Enote ali delnice odprtih investicijskih skladov*	6.132.498	52,2	-613.500	-5,2
SKUPAJ	6.261.698	53,3	- 626.420	-5,3

* upoštevani so samo delniški in mešani investicijski skladi

V primerjavi z letom 2022 se absolutna vrednost sredstev, naloženih v lastniške vrednostne papirje poveča iz 6,3 milijona evrov na 8,4 milijona evrov ob koncu leta 2023, kar predstavlja 35 odstotno rast.



Tveganje neugodnega vpliva sprememb tržnih cen se obvladuje tudi z večjo geografsko in sektorsko razpršitvijo naložb ter z aktivnih trgovanjem.

2.1.5 Kreditna tveganja

Kreditno tveganje je tveganje, da bo izdajatelj dolžniškega vrednostnega papirja zamujal s plačilom obveznosti oziroma ne bo sposoben pravočasno izplačati kuponskih obresti in glavnice. Nadalje je lahko podvržen pomembnejšim spremembam svojega finančnega stanja, ki lahko znižajo njegovo bonitetno oceno, kar lahko pomeni večjo cenovno občutljivost vrednostnega papirja in s tem tudi naložbenega portfelja kritnega sklada. Sprememba v kvaliteti bonitetne ocene lahko vpliva tudi na zmanjšanje likvidnosti vrednostnega papirja, zaradi česar ga je težje prodati.

Upravljavec meri kreditno tveganje z rednim spremljanjem bonitetnih ocen izdajateljev vrednostnih papirjev s strani priznanih bonitetnih agencij Fitch, Moody's ter Standard & Poor's. Spremlja spremembe bonitetnih ocen dnevno, na zadnji dan v mesecu pa se pripravi poročilo o kreditnem tveganju, ki vsebuje podatke o izpostavljenosti do posameznega izdajatelja ter njegovih bonitetnih ocenah, ločeno po bonitetnih agencijah Fitch, Moody's ter Standard & Poor's.

Med različnimi bonitetnimi ocenami treh priznanih bonitetnih agencij upravljavec upošteva tisto, ki je najnižja. Pri naložbah v izdajatelje, ki nimajo bonitetne ocene, se upošteva bonitetna ocena večinskega lastnika, v kolikor je bila lastniku ocena dodeljena.

V primeru, da je delež dolžniških vrednostnih papirjev z nizko bonitetno oceno previsok glede na zakonska določila in naložbeno politiko kritnega sklada, se sprejme ukrep preusmeritve naložb z nizko bonitetno oceno k naložbam z višjo bonitetno oceno.

Naložbe v dolžniške vrednostne papirje predstavljajo pomemben delež naložbenega portfelja sklada. Na dan 31. 12. 2023 je v teh naložbah za 6,8 milijona evrov sredstev, kar predstavlja 43,4 odstotka naložbenega portfelja. Med njimi imajo dolžniške naložbe z bonitetno oceno od AAA do AA- za 73,2 odstotni delež, v bonitetnem razredu z oceno od A- do A+ je za 19,6 odstotka dolžniških vrednostnih papirjev, v razredu z oceno od BBB- do BBB+ za 1,5 odstotka in v špekulativnem bonitetnem razredu za 2,8 odstotka naložb. V dolžniškem portfelju je še za 2,9 odstotka obveznic brez dodeljene bonitetne ocene, slovenskih izdajateljev Incom in Calcit.

Preglednica 124: Struktura naložb v dolžniške vrednostne papirje po bonitetni oceni

Bonitetni razredi (po lestvici Standard & Poor's)	31.12.2023		31.12.2022	
	Vrednost (v evrih)	Delež (v odst.)	Vrednost (v evrih)	Delež (v odst.)
Od AA- do AAA	4.957.071	73,2	3.174.326	64,4
Od A- do A+	1.329.494	19,6	1.060.303	21,5
Od BBB- do BBB+	98.991	1,5	343.545	6,9
Od BB- do BB+	189.449	2,8	166.895	3,4
Nižje od BB-				
Brez bonitetne ocene	194.429	2,9	186.956	3,8
SKUPAJ OBVEZNICE	6.769.434	100,0	4.932.025	100,0

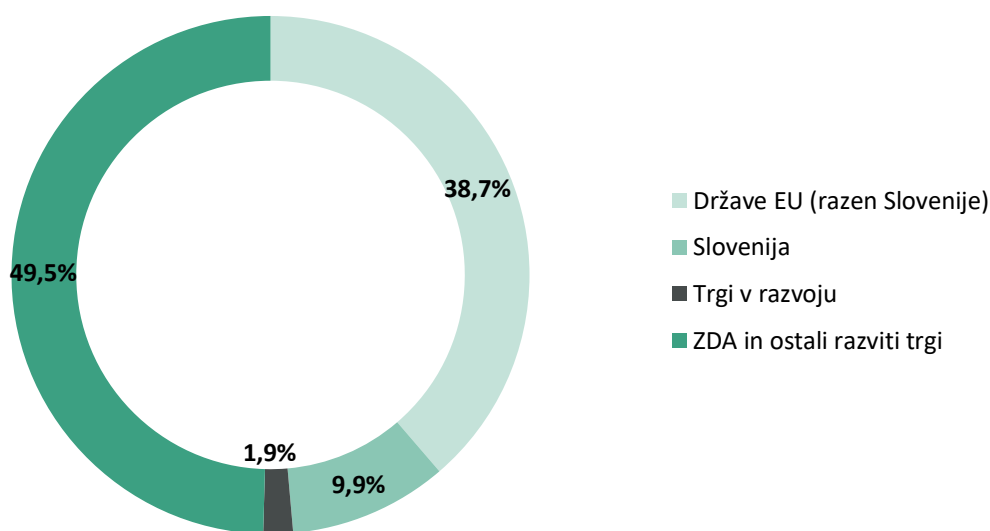
Skladno z zakonskimi določili in naložbeno politiko kritnega sklada MUS, se sredstva nalagajo tudi v vrednostne papirje, ki nimajo določene bonitetne ocene s strani treh priznanih bonitetnih agencij

Moody's, Fitch in Standard & Poor's. Izpostavljenost do visoko tveganih finančnih instrumentov, med katere se uvrščajo tudi te naložbe, je navzgor omejena.

Skladno z zakonskimi določili se v okviru upravljanja tveganj, pri ocenjevanju kreditne sposobnosti izdajateljev finančnih instrumentov, v katere so naložena sredstva pokojninskega sklada, in oseb, do katerih je pokojninski sklad izpostavljen, upoštevajo še druge ustrezne informacije, če je to praktično izvedljivo. Upravljavalec za izpolnjevanje te zahteve dnevno spremlja tudi druge neodvisne ocene kreditnega tveganja. Na zadnji dan v mesecu se pripravi poročilo o pribitkih zahtevane donosnosti nad ne-tvegano obrestno mero. S pomočjo podatkov Bloombergovega modela ocenjevanja kreditnega tveganja (Bloomberg Default Risk Model) se pripravi še poročilo o implicitnih bonitetnih ocenah izdajateljev. Izračuni so narejeni za vsa kotirajoča podjetja, ki redno objavljajo finančne informacije o svojem poslovanju in model zagotavlja bonitetne ocene tudi za izdajatelje, ki sicer niso pridobili ocene s strani katere od treh največjih bonitetnih agencij.

Kreditno tveganje se dodatno obvladuje s primerno geografsko in sektorsko razpršitvijo naložbenega portfelja. Na zadnji dan leta 2023 ima sklad največji delež naložb v izdajatelje s sedežem v ZDA in ostalih razvitih trgih, 49,5 odstotka celotnega naložbenega portfelja. Delež izdajateljev s sedežem v državah Evropske unije (brez Slovenije) znaša 38,7 odstotka, iz Republike Slovenije je za 9,9 odstotka izdajateljev ter iz trgov v razvoju 1,9 odstotka izdajateljev.

Slika 11: Delež naložb po posameznih geografskih področjih



2.1.6 Tveganja glede trajnosti

Tveganje glede trajnosti pomeni okoljski, socialni ali upravljavski dogodek ali okoliščino, ki ima lahko v primeru, da do nje pride, dejanski ali potencialen znaten negativni vpliv na vrednost naložbe kritnega sklada MUS. Pri nalaganju sredstev kritnega sklada se upošteva dolgoročne učinke naložb na okoljske in socialne dejavnike ter dejavnike upravljanja družb.

Zasleduje se povprečno trajnostno (ESG) oceno celotnega portfelja kritnega sklada, za del, za katerega so podatki razpoložljivi. (ESG – angleška kratica za Environmental, Social, Governance).

Za povprečno ESG oceno vseh izdajateljev, ki sestavljajo portfelj kritnega sklada in za katere je podatek dostopen, obstaja cilj, da je višja od 45, na lestvici od 0 do 100. Pri čemer višja ESG ocena predstavlja nižjo stopnjo tveganja.

Preglednica 125: Povprečna ESG ocena kritnega sklada MUS v 2023

Portfelj	31.12.2023		30.06.2023	
	Delež naložb z ESG oceno	Povprečna ESG ocena	Delež naložb z ESG oceno	Povprečna ESG ocena
Moj uravnoteženi sklad	32,5%	68	29,8%	64

Preglednica 126: Povprečna ESG ocena kritnega sklada MUS v 2022

Portfelj	31.12.2022		30.06.2022	
	Delež naložb z ESG oceno	Povprečna ESG ocena	Delež naložb z ESG oceno	Povprečna ESG ocena
Moj uravnoteženi sklad	33,3%	66	28,4%	60

Delež izdajateljev v naložbenem portfelju sklada, ki imajo objavljene podatke o ESG oceni, se ohranja na ravni iz leta 2022. Povprečna ESG ocena portfelja sklada znaša letos 68, konec leta 2022 pa je znašala 66.

Nekateri gospodarski sektorji po mnenju Upravljavca niso skladni z usmeritvijo k odgovornemu in trajnostnemu nalaganju sredstev, zato se jih izključuje iz nabora možnih naložb, razen, če izdajatelji izdajo finančne instrumente, ki so skladni z okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi kriteriji (npr. zelene, socialne in druge družbeno odgovorne obveznice).

Preglednica 127: Družbeno odgovorne naložbe na 31.12.2023

31.12.2023				
Portfelj	Delež v portfelju			Skupaj
	GREEN_BOND	SOCIAL_BOND	OTHER SUSTAINABILITY_BOND	
Moj uravnoteženi sklad	3,7%	0,0%	0,0%	3,7%

Ne glede na navedeno Upravljavec ne upošteva glavnih škodljivih vplivov investicijskih odločitev na dejavnike trajnosti kot so predvideni v Uredbi (EU) 2019/2088 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev.

2.1.7 Likvidnostna tveganja

Likvidnostno tveganje je tveganje, da kritni sklad ne more zagotoviti zadostnih denarnih sredstev za pokrivanje izrednih in tekočih obveznosti. Spremlja se na dnevni osnovi glede na neto prejemke oziroma izdatke v posamezni sklad, delež visoko likvidnih naložb in glede na obseg dodatnih likvidnih sredstev.

Likvidnostno tveganje se ugotavlja z izračunavanjem količnika likvidnosti kritnega sklada, ki predstavlja razmerje med likvidnimi sredstvi ter dospelimi in kmalu dospelimi obveznostmi. Količnik likvidnosti se izračunava vsak prvi delovni dan v tednu z obrazcem Z-LIKV-1, sestavljenim iz dveh delov. Prvi del predstavlja začetno stanje denarnih sredstev in pričakovane denarne prilive v okviru delovnega tedna. Drugi del predstavlja denarne odlive (dejanske in pričakovane) in končno stanje denarnih sredstev.

Za obvladovanje tovrstnega tveganja Upravljavec spremlja dnevno likvidnost kritnega sklada tudi preko dnevnih prejemkov in izdatkov, zapadlosti naložb in zahtevkov za izplačilo oziroma prenos sredstev zavarovancev.



Likvidnostno tveganje posamezne naložbe kritnega sklada lahko nastopi takrat, ko se zniža obseg trgovanja s finančnim instrumentom. Povečanje likvidnostnega tveganja lahko nastopi ob zmanjšanju likvidnosti posamezne naložbe ali zmanjšanju likvidnosti celotnega kapitalskega trga. V primeru, da je delež manj likvidnih vrednostnih papirjev previsok glede na zakonska določila in naložbeno politiko kritnega sklada, se sprejme ukrep preusmeritve naložb z nizko likvidnostjo k naložbam z večjim obsegom trgovanja oziroma k naložbam na bolj likvidnih kapitalskih trgih.

2.1.8 Operativna tveganja

Operativno tveganje je tveganje nevarnosti izgube zaradi neprimerne ali neuspešnega izvajanja notranjih procesov, ravnanja ljudi, delovanja sistemov ali zaradi zunanjih dogodkov.

Upravljaec ima za upravljanje operativnih tveganj vzpostavljen učinkovit sistem pooblastil, vodenja poslovnih procesov in notranjih kontrol. Za kritične procese ima izdelane načrte neprekinjenega poslovanja ter sprejete posamezne politike in dokumente na njihovi podlagi.

V letu 2023 ni bilo zaznanih pomembnejših sprememb v ugotovljenih izpostavljenostih operativnim tveganjem.

2.2 ČISTA VREDNOST SREDSTEV KRITNEGA SKLADA

Preglednica 128: Čista vrednost sredstev

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
I. SREDSTVA	16.002.834	12.201.385	131
II.B. Finančne obveznosti	0	0	-
II.C. Poslovne obveznosti	94.932	26.945	352
II.D. Druge obveznosti	0	0	-
ČISTA VREDNOST SREDSTEV (I.-II.B. – II.C. – II.D.)	15.907.902	12.174.440	131

2.3 IZPOSTAVLJENOST NALOŽB KRITNEGA SKLADA

Izpostavljenosti naložb kritnega sklada do posameznih oseb so prikazane kot izpostavljenosti izključno iz naložb in njihovi deleži so izračunani na osnovi celotne vrednosti naložbenega portfelja.

Preglednica 129: Izdajatelji, do katerih je KS izpostavljen z več kot 5 odstotki vrednosti sredstev 2023

Izdajatelj oz. posamezna naložba	Vrsta naložbe	Vrednost	Delež
Xtrackers (DWS Group)		1.230.049	7,9%
XMAW GY	investicijski sklad, delniški		6,6%
XMJP GY	investicijski sklad, delniški		1,2%
Sava Infond d.o.o.		4.138.142	26,5%
INFOND DRUŽBENO ODGOVORNI	investicijski sklad, delniški		2,9%
INFOND EVROPA	investicijski sklad, delniški		4,0%



INFOND GLOBALNI DELNIŠKI	investicijski sklad, delniški	4,6%
INFOND RAZVITI TRGI	investicijski sklad, delniški	4,5%
INFOND SELECT	investicijski sklad, delniški	4,4%
INFOND ZDA	investicijski sklad, delniški	3,0%
INFOND ZDRAVSTVO	investicijski sklad, delniški	3,1%
BlackRock, Inc	2.419.172	15,5%
ACWI US	investicijski sklad, delniški	7,5%
SXXPIEX GY	investicijski sklad, delniški	8,0%
	7.787.363	49,9%

Preglednica 130: Izpostavljenost do skrbnika 2023

Izdajatelj oz. posamezna naložba	Vrsta naložbe	Vrednost	Delež
Nova KBM, d.d.		412.141	2,6%
NKBM - EUR	denar in denarni ustrezniki		2,6%
		412.141	2,6%

Celotno izpostavljenost sklada do skrbnika predstavljamo v poglavju [3.2](#).

Preglednica 131: Izpostavljenost do posameznega delodajalca, ki financira PN v 2023

Izdajatelj oz. posamezna naložba	Vrsta naložbe	Vrednost	Delež
Nova KBM, d.d.		412.141	2,6%
NKBM - EUR	denar in denarni ustrezniki		2,6%
Sava Infond d.o.o.		4.138.142	26,5%
INFOND DRUŽBENO	investicijski sklad, delniški		2,9%
INFOND EVROPA	investicijski sklad, delniški		4,0%
INFOND GLOBALNI DELNIŠKI	investicijski sklad, delniški		4,6%
INFOND RAZVITI TRGI	investicijski sklad, delniški		4,5%
INFOND SELECT	investicijski sklad, delniški		4,4%
INFOND ZDA	investicijski sklad, delniški		3,0%
INFOND ZDRAVSTVO	investicijski sklad, delniški		3,1%
SID BANKA, D.D., LJUBLJANA		189.116	1,2%
SEDABIO.125_07/08/25	obveznica-podjetniška z drž. jamstvom		1,2%
		4.739.399	30,4%

2.4 NALOŽBENE NEPREMIČNINE

Kritni sklad nima naložbenih nepremičnin.



2.5 ZASTAVA IN POSOJANJE PREMOŽENJA KRITNEGA SKLADA

Kritni sklad ni imel zastavljenega premoženja, prav tako premoženja tudi ni posojal. Kritni sklad nima najetih ali odobrenih posojil.

2.6 VREDNOSTI OBVEZNOSTI DO ČLANOV V MIROVANJU

Obveznosti do članov v mirovanju je na zadnji dan leta 2023 znašala 313.118 evrov.

3 POJASNILA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA

Pojasnilo št. 8: Finančni prihodki

V letu 2023 so finančni prihodki kritnega sklada znašali skupaj 1.379.122 evrov in so glede na enako obdobje preteklega leta povišali. Strukturo prihodkov naložb upravljavec predstavlja v nadaljevanju.

Preglednica 132: Struktura finančnih prihodkov

v EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
Prihodki iz dividend in deležev	56.595	48.729	116
Prihodki od obresti	89.182	50.793	176
Dobički pri odtujitvi finančnih naložb	0	3.268	0
Prevrednotovalni finančni prihodki iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb preko poslovnega izida	1.192.787	0	-
Drugi finančni prihodki	40.558	115.652	35
SKUPAJ	1.379.122	218.442	631

Prevrednotovalni finančni prihodki iz naslova spremembe poštene vrednosti so v letu 2023 netirano dosegli 1.192.787 evrov.

Pod postavko Drugi finančni prihodki uvrščamo prihodke od odstopa dela upravljalvske provizije v višini 40.552 evrov ter ostale druge prihodke.

Pojasnilo št. 9: Finančni odhodki

Skupni finančni odhodki kritnega sklada so v letu 2023 znašali 47.401 evrov in so se zmanjšali glede na enako obdobje preteklega leta. Razlog za zmanjšanje je izboljšanje tržnih razmer na kapitalskih trgih.

Preglednica 133: Struktura finančnih odhodkov

v EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
Izgube pri odtujitvi finančnih naložb	1.682	6.407	26
Čisti odhodki iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb preko poslovnega izida	0	1.350.776	0
Drugi finančni odhodki	45.719	0	-
SKUPAJ	47.401	1.357.183	3

Pojasnilo št. 10: Odhodki v zvezi z upravljanjem kritnega sklada

Odhodki v zvezi z upravljanjem in poslovanjem kritnega sklada, ki se tičejo kritnega sklada zajemajo provizijo za upravljanje, odhodke v zvezi z banko skrbnico in druge odhodke, ki v skladu s pravili upravljanja neposredno bremenijo kritni sklad.

Skupna provizija za upravljanje kritnega sklada je v letu 2023 znašala 138.803 evrov ter je glede na leto 2022 višja za 26 odstotkov.

Odhodki, ki v skladu s pravili upravljanja neposredno bremenijo kritne sklade, so za kritni sklad v letu 2023 znašali 13.577 evrov, v letu 2022 pa 19.354 evrov.

Preglednica 134: Struktura odhodkov v zvezi z upravljanjem in poslovanjem

v EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
Provizija za upravljanje	138.803	110.345	126
Odhodki v zvezi z banko skrbnico	2.360	2.178	108
Odhodki v zvezi z revidiranjem	2.101	1.692	124
Odhodki v zvezi z obveščanjem članov kritnega sklada	3.098	2.967	104
Odhodki iz posredovanja pri nakupu in prodaji vrednostnih papirjev	256	357	72
Drugi odhodki, ki v skladu s pravili bremenijo KS	8.122	14.338	57
SKUPAJ	154.739	131.876	117

Pojasnilo št. 11: Čisti poslovni izid

Izkaz poslovnega izida kritnega sklada je pozitiven, in sicer 1.176.982 evrov in se v celoti pripiše na osebne račune zavarovancev. Upravljavec višino donosov prikazuje na ločenem kontu.

3.1 ROKI IN NAČIN PRIPISOVANJA DOSEŽENEGA DOBIČKA KRITNEGA SKLADA

Čista vrednost kritnega sklada se izračuna tako, da se od vrednosti sredstev odštejejo obveznosti kritnega sklada.

Upravljavec izračuna čisto vrednost sredstev kritnega sklada in VEP kritnega sklada na obračunski dan. Obračunski dan predstavlja zadnji dan v mesecu. Upravljavec izračuna VEP po stanju na obračunski dan najkasneje tretji delovni dan po obračunskem dnevu.

Obračunsko obdobje za izračun čiste vrednosti sredstev in vrednosti enote premoženja kritnega sklada je obdobje med dvema zaporednima obračunskima dnevoma.

Vplačila, prispela na poseben denarni račun kritnega sklada znotraj obračunskega obdobja, in popolne zahteve za izplačilo, ki jih upravljavec prejme znotraj obračunskega obdobja, se štejejo kot vplačila oziroma izplačila tega obračunskega obdobja.



3.2 POSLI Z UPRAVLJAVCEM, SKRBNIKOM IN POVEZANIMI OSEBAMI

Preglednica 135: Podatki o sklenjenih poslih s povezanimi osebami v letu

v EUR	Datum	Posel	Znesek
Nova KBM d.d.	celo leto	Vodenje TRR	
Sava Infond d.d.	celo leto	prodaja in nakupi točk VS	891.722
SKUPAJ			891.722

Izpostavljenost kritnega sklada do Nove KBM, d. d., na dan 31. 12. 2023 predstavlja stanja denarnih sredstev na TRR (tako v EUR valuti kot v USD valuti), obveznosti po prejetih računih in obveznosti do skrbniške provizije za december 2023. Izpostavljenost kritnega sklada do Sava pokojninske družbe, d. d., predstavlja obveznost do vstopnih stroškov, upravljske provizije in izstopnih stroškov ter stroškov, ki se razporedijo po ključu za december 2023. Delež izpostavljenosti je izračunan glede na celotno doseženo vrednost aktive sklada na dan 31. 12. 2023.

Preglednica 136: Izpostavljenost do skrbnika in upravljavca

Na dan 31.12.2023	Vrsta povezanosti	Vrednost	Delež
Nova KBM d.d.	skrbniška banka	412.645	2,6%
Sava pokojninska družba d.d.	upravljavac	20.955	0,1%
SKUPAJ		433.600	2,7%

3.3 VPLAČANE PREMIJE

Preglednica 137: Vplačane premije

v EUR	2023	2022
Vplačane premije	2.497.314	2.245.713

Izplačane odkupne vrednosti

Preglednica 138: Odkupne vrednosti rednega in izrednega prenehanja

v EUR	2023	2022
Redno prenehanje	0	29.470
Renta pri upravljavcu	0	16.840
Renta pri drugem izvajalcu	0	0
Izplačilo	0	12.630
Izredno prenehanje	64.447	20.331
Izstop	44.921	15.786
Smrt	19.527	4.545

V skladu s 417. členom ZPIZ-2 so mogoča izplačila odkupnih vrednosti, ki predstavljajo uveljavljanje pravice zavarovanca do dviga sredstev.



Preglednica 139: Enkraten dvig sredstev

v EUR	2023	2022
Izplačilo odkupne vrednosti	302	15.849

3.4 PRENOSI PREMOŽENJA MED IZVAJALCI POKOJNINSKIH NAČRTOV

Preglednica 140: Prenosi med izvajalci

v EUR	2023	2022
Od upravljavca	128.984	71.001
K upravljavcu	125.399	712.640

3.5 PRENOSI PREMOŽENJA MED KRITNIMI SKLADI SKUPINE KRITNIH SKLADOV

Preglednica 141: Prenosi med skladi

v EUR	2023	2022
Iz sklada	467.149	525.928
Na sklad	640.910	1.304.617

3.6 REZULTAT POSLOVANJA

Kritni sklad ne jamči zajamčenega donosa. Zavarovanci z varčevanjem v kritnem skladu v celoti prevzemajo višje naložbeno tveganje, ki izhaja iz bolj tveganih naložb.

Konec leta 2022 je znašal VEP 24,5850 evrov, konec leta 2023 je bila njegova vrednost 26,7707 evrov. Z upravljanjem naložb je bila v letu 2023 ustvarjena donosnost 8,9 odstotka. V celotnem obdobju delovanja kritnega sklada znaša ustvarjena donosnost 33,9 odstotka.

4 POJASNILA K IZKAZU PREMOŽENJA

Izkaz premoženja prikazuje naložbe kritnega sklada na dan 31. 12. 2023 po vrsti, izvirni valuti, knjigovodsko vrednost, delež med celotno bilančno vsoto in delež med naložbami ter ciljne deleže naložb po pokojninskem načrtu oziroma izjavi o naložbeni politiki.

4.1 UPRAVLJAVSKA PROVIZIJA POSAMEZNEGA INVESTICIJSKEGA SKLADA

Kritni sklad ima na dan 31. 12. 2023 v delnicah in enotah investicijskih skladov naloženih več kot 20 odstotkov svojih sredstev. V preglednici je prikazana višina upravljaljske provizije za odprte investicijske sklade v katerih je naloženih več kot 5 odstotkov sredstev sklada.



Preglednica 142: Upravljavska provizija za odprte investicijske sklade

Oznaka investicijskega sklada	Delež naložbe v kritnem skladu	Višina upravljavske provizije
ACWI US	7,5%	0,3%
SXXPIEX GY	8,0%	0,2%
XMAW GY	6,6%	0,3%

4.2 ALTERNATIVNI INVESTICIJSKI SKLADI

Kritni sklad na dan 31. 12. 2023 nima sredstev naloženih v enote alternativnih investicijskih skladov.

VIII. RAČUNOVODSKO POROČILO KRITNEGA SKLADA Z OBVEZNIŠKO NALOŽBENO USMERITVIJO MOJ ZAJAMČENI SKLAD

1 RAČUNOVODSKI IZKAZI KRITNEGA SKLADA MOJ ZAJAMČENI SKLAD

Preglednica 143: Bilanca stanja

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
I. SREDSTVA	140.696.285	137.819.081	102
A. NALOŽBENE NEPREMIČNINE IN DRUGE STVARNE PRAVICE NA NEPREMIČNINAH	593.000	593.000	100
1. Naložbene nepremičnine	593.000	593.000	100
B. FINANČNE NALOŽBE	135.307.784	123.129.884	110
1. Merjene po odplačni vrednosti, od tega:	94.321.242	83.197.007	113
Dolžniški vrednostni papirji	94.321.242	83.197.007	113
3. Merjene po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, od tega:	40.986.542	39.932.877	103
Dolžniški vrednostni papirji	29.134.930	28.020.792	104
Lastniški vrednostni papirji	11.851.612	11.912.086	99
C. TERJATVE	1.363.154	3.096.390	44
1. Terjatve do upravljavca zaradi nedoseganja zjamčenega donosa	561	3.516	16
2. Druge terjatve	1.362.593	3.092.874	44
D. DENARNA SREDSTVA IN DENARNI USTREZNIKI	3.432.347	10.999.806	31
E. ZUNAJBILANČNA SREDSTVA	6.469.385	6.454.991	100
2. Druga zunajbilančna sredstva	6.469.385	6.454.991	100
II. OBVEZNOSTI	140.696.285	137.819.081	102
A. ZAVAROVALNO-TEHNIČNE REZERVACIJE	139.667.860	137.234.684	102
C. POSLOVNE OBVEZNOSTI	1.028.426	584.397	176
2. Obveznosti do upravljavca kritnega sklada	138.090	138.428	100
3. Obveznosti za izplačilo odkupne vrednosti do članov kritnega sklada	812.740	386.795	210
4. Druge poslovne obveznosti	77.596	59.174	131
F. ZUNAJBILANČNE OBVEZNOSTI	6.469.385	6.454.991	100
2. Iz naslova danih jamstev	6.469.385	6.454.991	100

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del predstavljenih računovodskih izkazov.

Preglednica 144: Izkaz poslovnega izida

v EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
I. FINANČNI PRIHODKI	4.847.186	3.317.929	146
1. Prihodki iz dividend in deležev	165.683	163.159	102
2. Prihodki od obresti	3.027.602	2.536.832	119
3. Dobički pri odtujitvi finančnih naložb	1.414	170.291	1
4. Čisti prihodki iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po poštenu vrednosti skozi izkaz poslovnega izida	1.595.927	0	-
5. Drugi finančni prihodki	56.561	447.647	13
II. PRIHODKI OD NALOŽBENIH NEPREMIČNIN	58.981	140.609	42
1. Prihodki od oddajanja naložbenih nepremičnin v najem	58.981	53.609	110
3. Čisti prihodki iz naslova spremembe poštene vrednosti naložbenih nepremičnin, pripoznani po poštenu vrednosti skozi izkaz poslovnega izida	0	87.000	0
III. FINANČNI ODHODKI	300.768	7.855.624	4
2. Izgube pri odtujitvi finančnih naložb	300.768	66.709	451
3. Čisti odhodki iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po poštenu vrednosti skozi izkaz poslovnega izida	0	7.788.915	0
4. Drugi finančni odhodki	0	0	-
IV. ODHODKI NALOŽBENIH NEPREMIČNIN	6.633	5.172	128
1. Odhodki od upravljanja in oddajanja naložbenih nepremičnin	6.633	5.172	128
V. REZULTAT NALOŽBENJA (I. + II. - III. - IV.)	4.598.766	-4.402.259	-
VIII. ODHODKI V ZVEZI Z UPRAVLJANJEM IN POSLOVANJEM KRITNEGA SKLADA	1.505.175	1.577.116	95
1. Provizija za upravljanje	1.378.245	1.366.438	101
2. Odhodki z banko skrbnico	23.430	26.988	87
3. Odhodki v zvezi z revidiranjem	19.984	20.272	99
4. Odhodki v zvezi z obveščanjem članov kritnega sklada	27.209	26.197	104
5. Odhodki iz posredovanja pri nakupu in prodaji vrednostnih papirjev	1.061	76	1.396
6. Drugi odhodki, ki v skladu s pravili upravljanja neposredno bremenijo kritni sklad	55.246	137.145	40
X. ČISTI POSLOVNI IZID NAMENJEN ZAVAROVANCEM (+/-) (V. + VI. + VII. - VIII. - IX.)	3.093.591	-5.979.375	-

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del predstavljenih računovodskih izkazov.

Preglednica 145: Izkaz pripisa dobička

IZKAZ PRIPISA DOBIČKA KS MZS	1 - 12/2023	1 - 12/2022	Indeks
b. V primeru čiste vrednosti sredstev in vrednosti enote premoženja			
1) Izkaz gibanja vrednosti enot premoženja			
1. Začetno stanje vrednosti enot premoženja	137.234.684	142.702.293	96
2. Vplačane enote premoženja	8.572.643	9.209.204	93
3. Izplačane enote premoženja	-9.233.058	-8.697.437	106
5. Čisti poslovni izid poslovnega leta	3.093.591	-5.979.375	-
Rezultat konverzije	0	0	
6. Končno stanje vrednosti enot premoženja	139.667.860	137.234.684	102
2) Izkaz gibanja števila enot premoženja			
1. Začetno število enot premoženja	6.312.049,3912	6.286.416,9324	100
2. Število vplačanih enot premoženja	389.550,4550	420.430,5834	93
3. Število izplačanih enot premoženja	-420.214,4890	-394.798,1246	106
4. Končno število enot premoženja	6.281.385,3572	6.312.049,3912	100

Preglednica 146: Izkaz denarnih tokov

V EUR		1-1/2023	1-12/2022	Indeks
I.	Prejemki od vplačil premij članov kritnega sklada	7.852.217	8.041.864	98
II.	Izdatki iz naslova rednih in izrednih izplačil odkupne vrednosti premoženja in drugih pravic članov	7.602.977	6.669.631	114
III.	Prejemki iz naslova prenosa premoženja članov kritnega sklada:	829.217	1.357.596	61
1.	Iz drugega kritnega sklada v isti skupini kritnih skladov	553.865	615.835	90
3.	Iz drugega kritnega sklada, ki ga upravlja drug upravljavec oz. gospodarska družba	275.352	741.762	37
IV.	Izdatki iz naslova prenosa premoženja članov kritnega sklada:	1.627.026	2.348.717	69
1.	Na drug kritni sklad v isti skupini kritnih skladov	423.445	1.006.386	42
3.	Na drug kritni sklad, ki ga upravlja drug upravljavec oz. gospodarska družba	1.203.581	1.342.331	90
V.	Presežek prejemkov (izdatkov) pri šifri poslovanja (I.-II.+III.-IV.)	-548.570	381.113	-144
VI.	Prejemki od upravljavca, iz naslova nedoseganja zajamčenega donosa, v skladu s pokojninskim načrtom	16.968	12.459	136
VII.	Prejemki pri prodaji finančnih naložb	14.777.755	44.388.893	33
VIII.	Izdatki pri nakupu finančnih naložb	23.393.405	50.089.192	47
XI.	Drugi prejemki od finančnih naložb in naložbenih nepremičnin (prejete najemnine, obresti, dividende in podobno)	2.946.279	2.852.010	103
XII.	Izdatki za plačilo drugih obveznosti	1.366.487	731.977	187
XIII.	Presežek prejemkov (izdatkov) pri upravljanju premoženja (VI.+VII.-VIII.+IX.-X.+XI.-XII.)	-7.018.890	-6.419.818	109
XIV.	Presežek prejemkov (izdatkov) pri širitvi poslovanja in pri upravljanju premoženja (V.+XIII.)	-7.567.460	-6.038.705	125
XV.	Začetno stanje denarnih sredstev kritnega sklada	10.999.806	17.038.511	65
XVI.	Končno stanje denarnih sredstev kritnega sklada (XIV.+ XV.)	3.432.347	10.999.806	31

Preglednica 147: Izkaz premoženja

v EUR	Izvirna valuta	Vrednost	Delež v sredstvih %	Delež naložb v %	Ciljni delež naložb v %
Denar in denarni ustrezniki	EUR	3.432.347	2,4	2,5	
Denar in denarni ustrezniki	USD	0	0,0	0,0	
Vsota denar in denarni ustrezniki		3.432.347	2,4	2,5	do 20
Delnice-navadne	EUR	0	0,4	0,4	
Delnice-navadne	USD	0	0,0	0,0	
Enote-investicijski kuponi VS - delniški	EUR	5.341.037	3,8	3,8	
Enote-investicijski kuponi VS - infrastrukturni	EUR	1.914.064	1,4	1,4	
Enote-investicijski kuponi VS - nepremičninski	EUR	3.280.713	2,3	2,4	
Vsota delnice in investicijski skladi		10.535.814	7,9	8,0	do 10
Zakladne menic	EUR	5.913.375	4,2	4,2	
Vsota instrumenti denarnega trga		5.913.375	4,2	4,2	do 20
Obveznice-državne	EUR	48.768.627	34,7	35,0	
Obveznice-državne	USD	0	0,0	0,0	
Obveznice-podjetniške z drž. jam.	EUR	7.770.115	5,5	5,6	
Obveznice-podjetniške z drž. jam.	USD	0	0,0	0,0	
Vsota obveznice državne, agencij in MFO		56.538.741	40,2	40,6	od 60 do 90
Enote-investicijski kuponi VS - obvezniški	EUR	1.315.799	0,9	0,9	
Obveznice-podjetniške	EUR	60.017.141	42,7	43,1	
Obveznice-podjetniške	USD	0	0,0	0,0	
Obveznice-podjetniške podrejene	EUR	986.915	0,7	0,7	
Vsota obveznice podjetniške		62.319.855	44,3	44,7	
Vsota obveznice		118.858.596	84,5	85,3	
Naložbene nepremičnine	EUR	593.000	0,4	0,4	
Vsota naložbene nepremičnine		593.000	0,4	0,4	do 10
Skupaj naložbe		139.333.131	99,4	100,0	
Terjatve	EUR	1.302.838	0,9		
SKUPAJ SREDSTVA		140.635.970	100,0		

2 POJASNILA K IZKAZU FINANČNEGA POLOŽAJA

Pojasnilo št. 1: Sredstva

Preglednica 148: Struktura sredstev

V EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
NALOŽBENE NEPREMIČNINE	593.000	593.000	100
FINANČNE NALOŽBE	135.307.784	123.129.884	110
1. Merjene po odplačni vrednosti	94.321.242	83.197.007	113
3. Merjene po pošteni vrednosti skozi poslovni izid	40.986.542	39.932.877	103
TERJATVE	1.363.154	3.096.390	44
DENARNA SREDSTVA IN DENARNI USTREZNIKI	3.432.347	10.999.806	31
SKUPAJ SREDSTVA	140.696.285	137.819.081	102

Pojasnilo št. 2: Naložbene nepremičnine

Naložbeno nepremičnino je kritni sklad pridobil 30. 9. 2016. Ponovno oceno vrednosti posamezne naložbene nepremičnine je potrebno opraviti najmanj enkrat na 3 leta, od njene pridobitve. Cenitev za naložbeno nepremičnino iz naložbenega portfelja MZS je bila nazadnje izvedena na dan 30.09.2022.

Pojasnilo št. 3: Finančne naložbe

Največji delež, kar 96 odstotkov, med celotnimi sredstvi kritnega sklada predstavljajo finančne naložbe.

Spodnja preglednica predstavlja pregled finančnih naložb glede na način vrednotenja.

Preglednica 149: Pregled finančnih naložb glede na način vrednotenja

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Finančne naložbe vrednotene po odplačni vrednosti	94.321.242	83.197.007	113
Finančne naložbe vrednotene po pošteni vrednosti skozi IPI	40.986.542	39.932.877	103
SKUPAJ	135.307.784	123.129.884	110

V nadaljevanju sta predstavljeni preglednici razvrstitve finančnih naložb kritnega sklada glede na kategorijo vrednotenja in glede na ročnost naložb.

Preglednica 150: Dolgoročne finančne naložbe glede na kategorijo vrednotenja

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Finančne naložbe vrednotene po odplačni vrednosti	85.075.775	81.695.241	104
Finančne naložbe vrednotene po pošteni vrednosti skozi IPI	16.035.281	20.582.615	78
SKUPAJ	101.111.056	102.277.855	99

Preglednica 151: Kratkoročne finančne naložbe glede na kategorijo vrednotenja

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Finančne naložbe vrednotene po odplačni vrednosti	9.245.468	1.501.766	616
Finančne naložbe vrednotene po pošteni vrednosti skozi IPI	24.951.261	19.350.263	129
SKUPAJ	34.196.728	20.852.029	164

Gibanje finančnih naložb med letom je podano v naslednji preglednici.

Preglednica 152: Gibanje finančnih naložb

v EUR	Dolžniški vrednostni papirji	Delniški vrednostni papirji	Infrastrukturni skladi	Nepremičninski skladi	Skupaj
Stanje 1.1.2023	111.217.799	6.050.527	1.992.155	3.869.404	123.129.885
Nove pridobitve	22.129.667	1.180.000	83.739	0	23.393.405
Zapadlost	-10.400.000	0	0	0	-10.400.000
Odtujitev	-962.459	-1.394.402	-196.095	0	-2.552.956
Izplačani kuponi	-2.532.708	0	0	0	-2.532.708
Natečene obresti	3.019.045	0	0	0	3.019.045
Prevrednotenje (skozi IPI)	1.312.584	820.095	34.733	-588.691	1.578.721
Doseženi prihodki /odhodki ob prodaji	-299.503	616	-468	0	-299.354
Oblikovanje/sprostitev kreditnih izgub (ECL)	17.205	0	0	0	17.205
Tečajne razlike	-45.458	0	0	0	-45.458
Stanje 31.12.2023	123.456.172	6.656.835	1.914.064	3.280.713	135.307.785

v EUR	Dolžniški vrednostni papirji	Delniški vrednostni papirji	Infrastrukturni skladi	Nepremičninski skladi	Skupaj
Stanje 1.1.2022	113.305.124	8.072.069	666.260	2.699.832	124.743.286
Nove pridobitve	47.502.351	300.000	1.286.841	1.000.000	50.089.192
Zapadlost	-9.131.947	0	0	0	-9.131.947
Odtujitev	-33.977.536	-1.279.410	0	0	-35.256.946
Izplačani kuponi	-2.469.789	0	0	0	-2.469.789
Natečene obresti	2.530.632	0	0	0	2.530.632
Prevrednotenje (skozi IPI)	-6.868.311	-1.111.306	39.054	169.571	-7.770.992
Doseženi prihodki /odhodki ob prodaji	111.312	-7.730	0	0	103.582
Oblikovanje/sprostitev kreditnih izgub (ECL)	-17.924	0	0	0	-17.924
Tečajne razlike	233.888	76.902	0	0	310.790
Stanje 31.12.2022	111.217.799	6.050.527	1.992.155	3.869.404	123.129.885

Preglednica 153: Ročnost finančnih naložb glede na vrednotenje

v EUR					2023
	Do 1 leta	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Brez ročnosti	Skupaj
Naložbe vred. po odplačni vrednosti	10.555.904	15.418.466	68.346.873	0	94.321.242
Naložbe vred. po poštenu vrednosti skozi PI	14.570.793	14.564.137	0	11.851.612	40.986.542
SKUPAJ	25.126.697	29.982.603	68.346.873	11.851.612	135.307.785

v EUR					2022
	Do 1 leta	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Brez ročnosti	Skupaj
Naložbe vred. po odplačni vrednosti	1.501.766	15.225.020	66.470.221	0	83.197.007
Naložbe vred. po poštenu vrednosti skozi PI	7.438.177	18.528.404	2.054.210	11.912.086	39.932.877
SKUPAJ	8.939.944	33.753.424	68.524.431	11.912.086	123.129.885

Kot je razvidno iz spodnje preglednice, je znašal znesek popravka vrednosti za izgubo, ki je enaka pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju, konec lanskega leta 44.775 evrov. Kritni sklad MZS je v letu 2023 kupoval vrednostne papirje z AC vrednotenjem in iz tega naslova je novo oblikovanih oslabitev 2.488 evrov. Ob zapadlosti ali prodaji vrednostnih papirjev je prišlo do sprostitve 3.010 evrov predhodno pripoznanih popravkov vrednosti za izgubo. Ostale spremembe (16.683 evrov) so nastale zaradi sprememb bonitetnih ocen in zmanjševanja zapadlosti. Stanje popravka vrednosti za izgubo, ki je enaka pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju, konec leta 2023 znaša 27.570 evrov. Vsi učinki so bili pripoznani skozi poslovni izid.

Preglednica 154: Prikaz oblikovanih kreditnih izgub

	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj
ECL oblikovan na 1.1.2023	44.775	-	-	44.775
Nastal ob novih nabavah vrednostnih papirjev	2.488	-	-	2.488
Izločen ob prodaji oz. zapadlosti vrednostni papirji (brez odpisov) in ostale spremembe	-19.693	-	-	-19.693
Prerazvrstitev v Raven 1	0	-	-	0
Prerazvrstitev v Raven 2	0	-	-	0
Prerazvrstitev v Raven 3	0	-	-	0
Spremembe pogodbenih denarnih tokov (brez odpisov)	0	-	-	0
Tečajne razlike	0	-	-	0
ECL oblikovan na 31.12.2023	27.570	0	0	27.570

	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj
ECL oblikovan na 1.1.2022	26.852	-	-	26.852
Nastal ob novih nabavah vrednostnih papirjev	11.256	-	-	11.256
Izločen ob prodaji oz. zapadlosti vrednostni papirji (brez odpisov) in ostale spremembe	6.667	-	-	6.667
Prerazvrstitev v Raven 1	0	-	-	0
Prerazvrstitev v Raven 2	0	-	-	0
Prerazvrstitev v Raven 3	0	-	-	0
Spremembe pogodbenih denarnih tokov (brez odpisov)	0	-	-	0
Tečajne razlike	0	-	-	0
ECL oblikovan na 31.12.2022	44.775	0	0	44.775

Pojasnilo št. 4: Hierarhija poštene vrednosti

Na osnovi MSRP 13 – Merjenje poštene vrednosti, upravljavec definira pošteno vrednost v skladu s standardom in sicer je poštena vrednost opredeljena kot cena, ki bi bila sprejeta za prodajo sredstva v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja pod tržnimi pogoji.

Preglednica 155: Hierarhija ugotavljanja in razkrivanja poštene vrednosti

v EUR	31.12.2023	Raven 1	Raven 2	Raven 3
FINANČNE NALOŽBE	133.499.640	119.218.315	9.086.548	5.194.777
1. Merjene po odplačni vrednosti, od tega:	92.513.098	86.463.519	6.049.579	0
– Dolžniški vrednostni papirji	92.513.098	86.463.519	6.049.579	0
3. Merjene po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, od tega:	40.986.542	32.754.796	3.036.970	5.194.777
– Dolžniški vrednostni papirji	29.134.930	26.097.960	3.036.970	0
– Lastniški vrednostni papirji	6.656.835	6.656.835	0	0
– Nepremičninski skladi (alternativni)	3.280.713	0	0	3.280.713
– Infrastrukturni skladi (alternativni)	1.914.064	0	0	1.914.064
SKUPAJ	133.499.640	119.218.315	9.086.548	5.194.777

v EUR	31.12.2022	Raven 1	Raven 2	Raven 3
FINANČNE NALOŽBE	116.250.011	102.668.666	7.719.786	5.861.559
1. Merjene po odplačni vrednosti, od tega:	76.317.133	72.269.907	4.047.226	0
– Dolžniški vrednostni papirji	76.317.133	72.269.907	4.047.226	0
3. Merjene po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, od tega:	39.932.877	30.398.759	3.672.560	5.861.559
– Dolžniški vrednostni papirji	28.020.792	24.348.232	3.672.560	0
– Lastniški vrednostni papirji	6.050.527	6.050.527	0	0
– Nepremičninski skladi (alternativni)	3.869.404	0	0	3.869.404
– Infrastrukturni skladi (alternativni)	1.992.155	0	0	1.992.155
SKUPAJ	116.250.011	102.668.666	7.719.786	5.861.559

Preglednica 156: Gibanje finančnih naložb na ravni 3

v EUR	2023	2022	2023	2022	2023	2022
	Dolžniški vrednostni papirji		Naložbe v infrastrukturne sklade		Naložbe v nepremičninske sklade	
Stanje 1.1.	0	498.001	1.992.155	666.260	3.869.404	2.699.832
Povečanje	0	0	83.739	1.286.841	0	1.000.000
Odtujitve	0	0	-196.095	0	0	0
Zapadlost	0	-500.000	0	0	0	0
Prevrednotenje	0	1.999	34.733	39.054	-588.691	169.571
Prerazvrstitve	0	0		0		0
Stanje 31.12.	0	0	1.914.531	1.992.155	3.280.713	3.869.404
Prihodki	0	1.999	126.668	103.335	73.749	227.809
Odhodki	0	0	468	6.587	588.691	0

Pojasnilo št. 5: Terjatve

Terjatve kritnega sklada se delijo na terjatve do upravljavca in na druge terjatve. Kritni sklad na bilančni dan beleži terjatev do upravljavca zaradi nedoseganja zjamčene donosnosti v znesku 561 evrov. Med drugimi terjatvami v višini 1.362.593 evri so najbolj zastopane terjatve iz decembrskih vplačil zavarovancev v višini 1.278.220, ki so bila na sklad prenakazana januarja 2024. Iz naslova internih prenosov med kritnimi skladi na dan 31.12.2023 znašajo terjatve 60.308 evrov. Preostali znesek terjatev se nanaša na terjatve do dividend, obresti in do odstopa dela upravljalvske provizije.

Pojasnilo št. 6: Denar in denarni ustrezniki

V računovodskih izkazih se kot denar in denarni ustrezniki prikazuje denar na transakcijskem računu kritnega sklada in depoziti na odpoklic.

Pojasnilo št. 7: Zunanjsilana sredstva

Skupina kritnih skladov na dan 31. 12. 2023 izkazuje zunanjsilana sredstva v višini 6.469.385 evrov.

Od tega odpade 4.735.100 evrov na obveznice, ki so bile izbrisane z odločbo Banke Slovenije o izrednih ukrepih in 1.645.395 evrov na realizirano izgubo pri obveznici izdajatelja Wirecard:

- NLB26, izdajatelja NLB, d. d., v nominalni vrednosti 1.935.100 evrov in
- BCE10, izdajatelja Banke Celje, d. d. (njena pravna naslednica je Abanka, d. d.), v nominalni vrednosti 2.800.000 evrov,
- WDIGR0.5_09/11/24, skupinska tožba do izdajatelja Wirecard v vrednosti realizirane izgube zaradi goljufije.

Preostali znesek je rezerviran za pridobitev naložb.

V letu 2020 je družba zabeležila kreditni dogodek v zvezi z izdajateljem obveznic, nemškim podjetjem Wirecard AG. Revizorska družba Ernst & Young GmbH je v 2020 umaknila soglasje k bilancam Wirecard AG za leto 2019 zaradi nezadostnih dokazil glede bilance stanja. Wirecard AG je v sporočilu priznal zavajanje javnosti glede svojega poslovanja v Aziji, vključno s prikazovanjem 1,9 milijarde evrov denarnih sredstev na skrbniških računih v Singapurju, ki jih dejansko ni bilo.

Pokojninska družba je vzpostavila stik s pravnimi svetovalci in v septembru 2020 je bila podpisana pogodba in pooblastilo odvetnikom družbe DRRT Limited. Gre za odvetniško družbo, ki je v zadnjih 10 letih uspešno zastopala interese institucionalnih in malih vlagateljev v odškodninskih tožbah.

Pogodba se nanaša na dva ločena pravna postopka – stečajni postopek družbe Wirecard AG ter odškodninsko tožbo. V okviru stečajnega postopka bo družba DRRT Limited zastopala Moj zjamčeni sklad, ki ga upravlja Sava pokojninska družba, v postopku prijave terjatev in dokazovanju upravičenosti do sorazmernega deleža unovčenega premoženja v stečajnem postopku. V okviru odškodninske tožbe je v pripravi skupinski postopek proti bivši in sedanji upravi družbe Wirecard AG, revizijski družbi Ernst & Young GmbH, kot tudi nemškemu regulatorju finančnih trgov BaFin.

Družba DRRT Limited je za oba postopka pridobila možnost zunanjega financiranja. V primeru neuspeha v katerem od postopkov vlagatelji ne nosijo tveganja pravnih stroškov. Pri uspešnem poplačilu iz stečajne mase oziroma dosojene odškodnine v skupinski tožbi pa je družba DRRT Limited upravičena zgolj do deleža v poplačilu in izplačani odškodnini.

Pojasnilo št. 8: Zavarovalno-tehnične rezervacije

Med obveznostmi iz čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij so prikazane obveznosti do sredstev članov, ki so pristopili v dodatno zavarovanje pri upravljavcu.

Stanja osebnih računov zavarovancev so kot obveznost prikazane v rezervacijah za zavarovanje, kjer je premoženje razdeljeno na VEP.

Preglednica 157: Rezervacije za zavarovanja

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Rezervacije za zavarovanja	139.667.860	137.234.684	102
SKUPAJ	139.667.860	137.234.684	102

Rezervacije za zavarovanja so se v letu 2023 zvišale glede na preteklo leto za 2 odstotka.

Preglednica 158: Struktura rezervacij za zavarovanja

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Rezervacija za vplačano premijo	121.830.416	121.338.876	100
Rezervacije za zjamčen donos	12.424.438	12.494.951	99
Rezervacije za donos nad zjamčenim	5.413.005	3.400.857	159
SKUPAJ	139.667.860	137.234.684	102

Preglednica 159: Gibanje rezervacij za zavarovanja

v EUR	Stanje 1.1.2023	Povečanja	Zmanjšanja	Stanje 31.12.2023
SKUPAJ	137.234.684	11.666.234	-9.233.058	139.667.860

Izračune rezervacij mesečno preverja nosilka ključne aktuarske funkcije. O njihovi višini, oblikovani na dan 31. 12. 2023, je podala pozitivno mnenje.

V nadaljevanju upravljaavec prikazuje še obveznosti do zavarovancev, ki so izračunane na podlagi predpostavke pričakovanih trenutnih zapadlost (zbrana sredstva na osnovi vplačil čiste premije do 31. 12. 2023). Vsota zneskov je enaka stanju obveznosti na dan 31. 12. 2022. V prikazu ni zajeto povečevanje obveznosti zaradi bodočega pripisa donosa na ta zbrana sredstva, prav tako ni zajeto povečevanje obveznosti zaradi morebitnih prihodnjih vplačil čiste premije.

Preglednica 160: Ročnost rezervacij za zavarovanja

v EUR	Najzgodnejše izplačilo	Izplačilo ob upokojitveni starosti
do 1 leta	71.102.930	7.209.643
od 1 do 5 let	7.293.542	16.307.692
od 5 do 10 let	61.271.387	116.150.525
SKUPAJ	139.667.860	139.667.860

Pojasnilo št. 9: Poslovne obveznosti

Pri poslovnih obveznostih se ločeno izkazujejo obveznosti iz nakupa vrednostnih papirjev in drugih finančnih instrumentov, obveznosti do upravljavca kritnega sklada, obveznosti za izplačilo odkupne vrednosti do članov kritnega sklada in druge poslovne obveznosti.

Preglednica 161: Poslovne obveznosti

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
Obveznosti do upravljavca kritnega sklada	138.090	138.428	100
Obveznosti za izplačilo odkupne vrednosti do članov KS	812.740	386.795	210
Druge poslovne obveznosti	77.596	59.174	131
SKUPAJ	1.028.426	584.397	176

Pojasnilo št. 10: Zunajbilančne obveznosti

Na dan 31. 12. 2023 izkazuje skupina kritnih skladov 6.469.385 evrov zunajbilančnih obveznosti, ki so podrobneje pojasnjene že v Pojasnilu št. 7: Zunajbilančna sredstva.

2.1 OPIS GLAVNIH TVEGANJ IN NEGOTOVOSTI

2.1.1 Tržna tveganja

V okviru tržnih tveganj upravljaavec razkriva glavna finančna tveganja ter ukrepe za njihovo obvladovanje. Vrste dovoljenih naložb kritnega sklada, naložbene omejitve in velikost največje dovoljene izpostavljenosti opredeljujejo ZPIZ-2, Pravila upravljanja in Izjava o naložbeni politiki. V slednji so opisana tudi glavna tržna in operativna tveganja, ki lahko vplivajo na vrednost sredstev kritnega sklada in posledično na višino sredstev zavarovanja.



V Načrtu upravljanja tveganj skupine kritnih skladov Moji skladi življenjskega cikla so opisani:

- postopki oziroma metode za ugotavljanje in merjenje tveganj,
- ukrepi za obvladovanje tveganj in postopki za izvajanje teh ukrepov,
- postopki za spremljanje izvajanja ukrepov za obvladovanje tveganj.

Kritni sklad MZS je namenjen zavarovancem od dopolnjenega 57. leta starosti. Naložbeni cilj sklada je preseganje zajamčene donosnosti, z aktivnim upravljanjem naložb z vnaprej znano donosnostjo. Uspešnost upravljanja premoženja je se primerja z zajamčeno donosnostjo, ki se letno izračunava v skladu s predpisom, ki ga izda minister, pristojen za finance, na podlagi zakona ZPIZ-2. Zajamčena donosnost, ki jo jamči upravljavalec znaša 60 odstotkov donosnosti iz predpisa, ki ga izda minister, pristojen za finance.

Upravljavalec pri upravljanju sredstev MZS zagotavlja zajamčeno donosnost na čisto vplačilo. Višina zajamčene donosnosti znaša 60 odstotkov povprečne donosnosti iz predpisa, ki ga izda minister, pristojen za finance. Do višine zajamčene donosnosti naložbeno tveganje prevzema Upravljavalec, zavarovanci pa prevzemajo naložbeno tveganje nad zajamčeno donosnostjo.

Zaradi zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti je naložbena politika sklada usmerjena v dolžniške vrednostne papirje oziroma naložbe z vnaprej znano donosnostjo. Na dan 31. 12. 2023 ima sklad v obveznicah družb, držav in mednarodnih finančnih organizacij ter obvezniških investicijskih skladih 84,4 odstotka naložbenega portfelja. Ob upoštevanju visokega deleža teh naložb je obrestno tveganje najpomembnejše finančno tveganje, ki so mu izpostavljena sredstva kritnega sklada.

Preglednica 162: Delež naložb po vrstah

Vrsta naložbe	31.12.2023	31.12.2022
Odprti delniški in mešani investicijski skladi	4,8 %	2,6 %
Delnice družb ter zaprti delniški in mešani investicijski skladi	0,0 %	0,4 %
Obveznice družb, držav in MFO* ter obvezniški investicijski skladi	84,4 %	80,7 %
Instrumenti in investicijski skladi denarnega trga	4,2 %	3,3 %
Bančni depoziti in denar na vpogled	2,5 %	8,2 %
Nepremičnine ter delnice ali enote alternativnih skladov	4,1 %	4,8 %
SKUPAJ	100,0 %	100,0 %

*MFO – mednarodne finančne organizacije

Med tržna tveganja upravljavalec uvršča obrestno in valutno tveganje ter tveganje padca tržnih cen.

2.1.2 Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje padca tržne vrednosti dolžniških vrednostnih papirjev zaradi dviga splošne ravni obrestnih mer. Cene navadnih obveznic nihajo z nihanjem tržnih obrestnih mer, zato obstaja tveganje, da bo tržna vrednost obveznic upadla, če se dvigne zahtevana donosnost.

Tveganje spremembe obrestne mere se ugotavlja z metodo obremenitvenega testa ob predpostavki povečanja splošne ravni obrestnih mer za 100 osnovnih točk oziroma 1 odstotno točko. Uporablja se metoda obremenitvenega testa občutljivosti portfelja na spremembo obrestnih mer. Upoštevana je predpostavka vrednotenja celotnega portfelja dolžniških vrednostnih papirjev po poštenu (tržni)



vrednosti. Obrestno tveganje tako predstavlja padec vrednosti dolžniškega portfelja ob dvigu splošne ravni obrestnih mer za 100 osnovnih točk.

Postopke merjenja in poročanja izvajata Sektor spremljave naložb in Ključna funkcija upravljanja tveganj mesečno, na zadnji dan v mesecu pa se izdela še Poročilo o naložbenih tveganjih, ki vsebuje podatke o gibanju absolutne in relativne obrestne občutljivosti, o pozicijah po skupinah dolžniških naložb, povprečni ročnosti in povprečni donosnosti.

Konec leta 2023 ima kritni sklad v dolžniških vrednostnih papirjih za 123,5 milijona evrov ali 86,6 odstotka celotnega naložbenega portfelja. Pri tako visoki izpostavljenosti predstavlja obrestno tveganje najpomembnejše finančno tveganje sklada. Obvladuje se z aktivnim upravljanjem portfelja, tako da se ročnost in s tem občutljivost dolžniškega portfelja na spremembo obrestnih mer prilagaja glede na pričakovanja na kapitalskih trgih. Z namenom lažjega obvladovanja obrestnega tveganja je del dolžniških vrednostnih papirjev razporejen v poslovni model prejemanja denarnih tokov, z merjenjem po odplačni vrednosti (AC). Na dan 31. 12. 2023 je bilo za 67,7 odstotka vseh naložb sklada merjenih po odplačni vrednosti, kar je skoraj 6 odstotnih točk več kot leto prej.

Povprečna ročnost tega dela portfelja je znašala 8 let, povprečna donosnost do dospelja pa 2,9 odstotka.

Preglednica 163: podatki o obrestni občutljivosti

Obrestna tvegana vrednost	31.12.2023	31.12.2022
Vrednost dolžniškega portfelja (v evrih)	123.456.172	111.217.799
Tržna vrednost dolžniškega portfelja (v evrih)	121.648.028	104.337.925
Absolutna sprememba tržne vrednosti (v evrih)	6.575.717	5.867.931
Relativna sprememba tržne vrednosti (v odstotkih)	5,4	5,6
Povprečno modificirano trajanje portfelja (v letih)	5,7	5,9
Povprečna donosnost do dospelja portfelja (v odstotkih)	3,3	2,5

Vrednost dolžniškega portfelja se je medletno zvišala za 12,2 milijona evrov. Relativna obrestna občutljivost dolžniškega portfelja se je glede na leto 2022 malenkost znižala. Na dan 31. 12. 2023 je znašala 5,4 odstotka, kar je 0,2 odstotne manj kot leto prej. Povprečno modificirano trajanje ostaja blizu 6 let, povprečna donosnost do dospelja celotnega dolžniškega portfelja pa 3,3 odstotka. V primeru rasti splošne ravni obrestnih mer za 100 osnovnih točk oziroma za 1 odstotno točko, bi se tržna vrednost dolžniškega portfelja znižala za 6,6 milijona evrov ali 5,4 odstotka tega portfelja. Ob tem je upoštevana predpostavka vrednotenja celotnega portfelja obveznic po poštenu (tržni) vrednosti.

2.1.3 Valutno tveganje

Valutno tveganje je tveganje padca vrednosti naložbenega portfelja, denominiranega v tuji valuti, zaradi neugodnega gibanja medvalutnih razmerij. Vsaka pozicija v tuji valuti je izpostavljena tveganju, da se bodo valutni tečaji spremenili v smer, ki za nosilca pozicije pomeni izgubo.

Valutno tveganje se meri z izračunavanjem valutne občutljivosti, kjer se uporabi predpostavka padca vrednosti tujih valut za 15 %.



Postopke merjenja in poročanja izvajata Sektor upravljanja naložb in Ključna funkcija upravljanja tveganj mesečno, na zadnji dan v mesecu pa se izdela poročilo o naložbenih tveganjih, ki vsebuje podatke o pozicijah naložb v evrih in tujih valutah, pozicijskih občutljivostih in valutni občutljivosti na ravni celotnega naložbenega portfelja.

Naložbena politika sklada naložb ne omejuje geografsko ali sektorsko. Ima pa sklad MZS določeno omejitev pri izpostavljenosti do tujih valut. Ker so obveznosti sklada v celoti denominirane v valuti evro, je dovoljena največ 5 odstotna valutna neusklajenost sredstev z obveznostmi. Upravljavca lahko nalaga manjši delež sredstev sklada tudi v naložbe, denominirane v tujih valutah, z namenom zmanjšanja naložbenega in kreditnega tveganja (diverzifikacija naložb).

Na dan 31. 12. 2023 MZS nima naložb denominiranih v tuji valuti. Valutnega tveganja ni.

Preglednica 164: Podatki o valutni občutljivosti

Valutna občutljivost	31.12.2023	31.12.2022
Absolutna sprememba vrednosti (v evrih)	0	0
Relativna sprememba vrednosti (v odstotkih)	0	0
Vrednost naložb v tujih valutah (v evrih)	0	0
Delež naložb v tujih valutah (v odstotkih)	0	0

2.1.4 Tveganje padca tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev

Tveganje padca tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev je tveganje kapitalskih izgub na naložbenem portfelju zaradi padca tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev. Naložbeni cilj kritnega sklada je preseganje minimalne zajamčene donosnosti. Večina sredstev sklada je naložena v dolžniške vrednostne papirje, medtem ko imajo lastniški vrednostni papirji manjši delež. Tveganje padca tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev zato predstavlja manj pomembno finančno tveganje za sredstva kritnega sklada.

V preglednici je prikazan vpliv neugodnega gibanja tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev ob predpostavki, da se tržne cene delnic družb, zaprtih delniških in mešanih investicijskih skladov ter enote ali delnice odprtih delniških in mešanih investicijskih skladov znižajo za 10 odstotkov.

Preglednica 165: Potencialna kapitalska izguba naložbenega portfelja za leto 2023

Na dan 31.12.2022	Vrednost (v evrih)	Delež (v odst.)	Izguba (v evrih)	Izguba (v odst.)
Delnice družb in zaprti investicijski skladi*	0	0,0	0	-0,0
Enote ali delnice odprtih investicijskih skladov*	6.656.835	4,8	- 665.684	-0,5
SKUPAJ	6.656.835	4,8	-665.684	-0,5

* upoštevani so samo delniški in mešani investicijski skladi

Na dan 31. 12. 2023 je v enotah ali delnicah odprtih investicijskih skladov za 6,7 milijona evrov sredstev sklada. Skupaj lastniški vrednostni papirji predstavljajo 4,8 odstotka celotnega naloženega portfelja. Če znesek primerjamo z letom 2022, je obseg teh naložb malenkost porastel, za 0,3 odstotne točke. V primeru padca tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev za 10 odstotkov, bi se vrednost naložbenega portfelja kritnega sklada znižala za 666 tisoč evrov oziroma za 0,5 odstotka celotnega naloženega

portfelja. V primerjavi z letom prej je potencialna absolutna vrednost izgube na tem delu portfelja nekoliko višja.

Preglednica 166: Potencialna kapitalska izguba naložbenega portfelja za leto 2022

Na dan 31.12.2022	Vrednost (v evrih)	Delež (v odst.)	Izguba (v evrih)	Izguba (v odst.)
Delnice družb in zaprti investicijski skladi*	557.796	0,4	-55.780	-0,0
Enote ali delnice odprtih investicijskih skladov*	5.492.730	4,1	-549.273	-0,4
SKUPAJ	6.050.526	4,5	-605.053	-0,4

* upoštevani so samo delniški in mešani investicijski skladi

Zaradi minimalne zajamčene donosnosti je naložbena politika sklada konservativna, z večjim deležem dolžniških in manjšim deležem lastniških vrednostnih papirjev. Tveganje padca tržnih cen delnic ter delniških in mešanih investicijskih skladov predstavlja manj pomembno finančno tveganje za premoženje kritnega sklada. Kljub temu se to tveganje pozorno spremlja in obvladuje z aktivnim upravljanjem ter večjo sektorsko in geografsko razpršitvijo naložb.

2.1.5 Kreditna tveganja

Kreditno tveganje je tveganje, da bo izdajatelj dolžniškega vrednostnega papirja zamujal s plačilom obveznosti oziroma ne bo sposoben pravočasno izplačati kuponskih obresti in glavnice. Nadalje je lahko podvržen pomembnejšim spremembam svojega finančnega stanja, ki lahko znižajo njegovo bonitetno oceno, kar lahko pomeni večjo cenovno občutljivost vrednostnega papirja in s tem tudi naložbenega portfelja kritnega sklada. Sprememba v kvaliteti bonitetne ocene lahko vpliva tudi na zmanjšanje likvidnosti vrednostnega papirja, zaradi česar ga je težje prodati.

Upravljavec meri kreditno tveganje z rednim spremljanjem bonitetnih ocen izdajateljev vrednostnih papirjev s strani priznanih bonitetnih agencij Fitch, Moody's ter Standard & Poor's. Sektor upravljanja naložb spremlja spremembe bonitetnih ocen dnevno, na zadnji dan v mesecu pa se pripravi poročilo o kreditnem tveganju, ki vsebuje podatke o izpostavljenosti do posameznega izdajatelja ter njegovih bonitetnih ocenah, ločeno po bonitetnih agencijah Fitch, Moody's ter Standard & Poor's.

Med različnimi bonitetnimi ocenami treh priznanih bonitetnih agencij upravljavec upošteva tisto, ki je najnižja, med enakimi pa bonitetno oceno, ki je novejša. Pri naložbah v izdajatelje, ki nimajo bonitetne ocene, se upošteva bonitetna ocena večinskega lastnika, v kolikor je bila lastniku ocena tudi dodeljena.

V primeru, da je delež dolžniških vrednostnih papirjev z nizko bonitetno oceno previsok glede na zakonska določila in naložbeno politiko kritnega sklada, se sprejme ukrep preusmeritve naložb z nizko bonitetno oceno k naložbam z višjo bonitetno oceno.

Naložbe v dolžniške vrednostne papirje predstavljajo večino naložbenega portfelja sklada. Na zadnji dan v letu 2023 je v tem naložbenem razredu za 123,5 milijona evrov sredstev ali 88,6 odstotka celotnega naložbenega portfelja. Struktura dolžniških naložb, glede na bonitetni razred, se močneje poveča v bonitetnem razredu od AA- do AAA, za 6,6 odstotnih točk, na 40,6 odstotka vseh dolžniških vrednostnih papirjih. V bonitetnem razredu A- do A+ se delež naložb v 2023 poveča za pol odstotne točke glede na preteklo leto in znaša 34,2 odstotka vseh naložb v dolžniške vrednostne papirje. Delež naložb v obveznice z bonitetno oceno BBB- do BBB+ na dan 31. 12. 2023 znaša 22,2 odstotka dolžniškega portfelja, kar je skoraj 6 odstotnih točk manj kot leto prej. Brez bonitetne ocene je za 1,7 odstotkov dolžniških vrednostnih papirjev. Ta delež pripada obveznicam slovenskih izdajateljev Incom

in Calcit ter ruskim državnim obveznicam, kjer so bonitetne agencije zaradi povečanega in težko izmerljivega kreditnega tveganja, svoje ocene umaknile (Rusija v februarju 2022 začela z agresijo nad Ukrajino, uvedene sankcije do Rusije s strani razvitih zahodnih držav).

Preglednica 167: Struktura naložb v dolžniške vrednostne papirje po bonitetni oceni

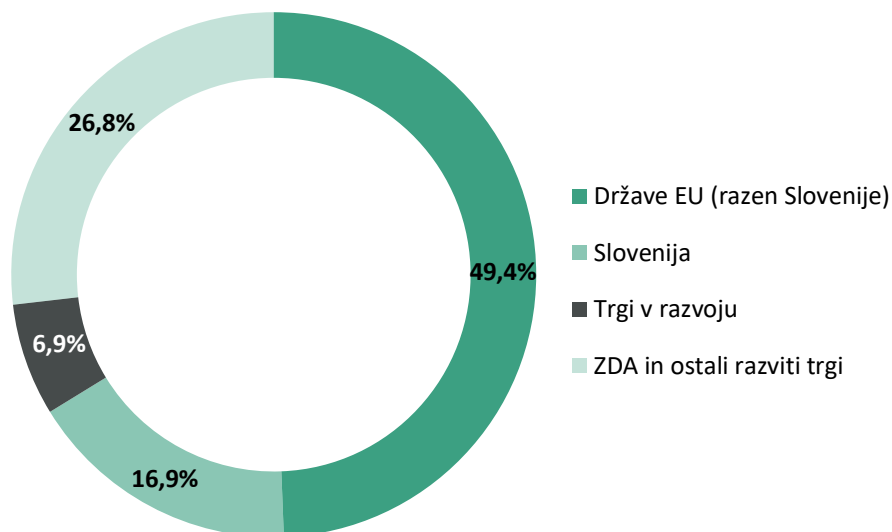
Bonitetni razredi (po lestvici Standard & Poor's)	31.12.2023		31.12.2022	
	Vrednost (v evrih)	Delež (v odst.)	Vrednost (v evrih)	Delež (v odst.)
Od AA- do AAA	50.070.906	40,6	37.849.478	34,0
Od A- do A+	42.234.604	34,2	37.470.647	33,7
Od BBB- do BBB+	27.449.933	22,2	31.183.645	28,0
Od BB- do BB+	1.650.675	1,3	2.726.400	2,5
Nižje od BB-		0,0		0,0
Brez bonitetne ocene	2.050.054	1,7	1.987.630	1,8
SKUPAJ OBVEZNICE	123.456.172	100,0	111.217.800	100,0

Skladno z zakonskimi določili in naložbeno politiko kritnega sklada MZS, se sredstva nalagajo tudi v vrednostne papirje, ki nimajo določene bonitetne ocene s strani treh priznanih bonitetnih agencij Moody's, Fitch in Standard & Poor's. Izpostavljenost do visoko tveganih finančnih instrumentov, med katere se uvrščajo tudi te naložbe, je navzgor omejena. Določena je še dodatna omejitev najvišje izpostavljenosti do posameznega izdajatelja, ki mu bonitetna ocena ni bila dodeljena.

Skladno z zakonskimi določili se v okviru upravljanju tveganj, pri ocenjevanju kreditne sposobnosti izdajateljev finančnih instrumentov, v katere so naložena sredstva pokojninskega sklada, in oseb, do katerih je pokojninski sklad izpostavljen, upoštevajo še druge ustrezne informacije, če je to praktično izvedljivo. Upravljavec za izpolnjevanje te zahteve dnevno spremlja tudi druge neodvisne ocene kreditnega tveganja. Na zadnji dan v mesecu se pripravi poročilo o pribitkih zahtevane donosnosti nad netvegano obrestno mero. S pomočjo podatkov Bloombergovega modela ocenjevanja kreditnega tveganja (Bloomberg Default Risk Model) se pripravi poročilo o implicitnih bonitetnih ocenah izdajateljev. Izračuni so narejeni za vsa kotirajoča podjetja, ki redno objavljajo finančne informacije o svojem poslovanju in model zagotavlja bonitetne ocene tudi za izdajatelje, ki sicer niso pridobili ocene s strani katere od treh največjih bonitetnih agencij.

Kreditno tveganje se dodatno obvladuje z geografsko in sektorsko razpršitvijo naložbenega portfelja. Izdajatelji s sedežem v državah Evropske unije, razen Slovenije, imajo v naložbenem portfelju MZS največji delež. Na dan 31. 12. 2023 znaša 49,4 odstotka naložbenega portfelja. Delež naložb izdajateljev iz ZDA in ostalih razvitih trgov znaša 26,8 odstotka, iz Slovenije jih je za 16,9 odstotka in iz trgov v razvoju za 6,9 odstotka.

Slika 12: Delež naložb po posameznih geografskih področjih



2.1.6 Tveganje glede trajnosti

Tveganje glede trajnosti pomeni okoljski, socialni ali upravljavski dogodek ali okoliščino, ki ima lahko v primeru, da do nje pride, dejanski ali potencialen znaten negativni vpliv na vrednost naložbe kritnega sklada MZS. Pri nalaganju sredstev kritnega sklada se upošteva dolgoročne učinke naložb na okoljske in socialne dejavnike ter dejavnike upravljanja družb.

Zasleduje se povprečno trajnostno (ESG) oceno celotnega portfelja kritnega sklada, za del, za katerega so podatki razpoložljivi. (ESG – angleška kratica za Environmental, Social, Governance).

Za povprečno ESG oceno vseh izdajateljev, ki sestavljajo portfelj kritnega sklada in za katere je podatek dostopen, obstaja cilj, da je višja od 45, na lestvici od 0 do 100. Pri čemer višja ESG ocena predstavlja nižjo stopnjo tveganja.

Preglednica 168: Povprečna ESG ocena kritnega sklada MZS za 2023

Portfelj	31.12.2023		30.06.2023	
	Delež naložb z ESG oceno	Povprečna ESG ocena	Delež naložb z ESG oceno	Povprečna ESG ocena
Moj zjamčeni sklad	63,9%	62	64,6%	61

Preglednica 169: Povprečna ESG ocena kritnega sklada MZS za 2022

Portfelj	31.12.2022		30.06.2022	
	Delež naložb z ESG oceno	Povprečna ESG ocena	Delež naložb z ESG oceno	Povprečna ESG ocena
Moj zjamčeni sklad	65,8%	62	64,8%	60

Delež izdajateljev v naložbenem portfelju sklada, ki imajo objavljene podatke o ESG oceni, se ohranja na ravni iz leta 2022. Povprečna ESG ocena portfelja sklada znaša letos 62 in je enaka kot konec preteklega leta.

Nekateri gospodarski sektorji po mnenju Upravljavca niso skladni z usmeritvijo k odgovornemu in trajnostnemu nalaganju sredstev, zato se jih izključuje iz nabora možnih naložb, razen, če izdajatelj izdajo finančne instrumente, ki so skladni z okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi kriteriji (npr. zelene, socialne in druge družbeno odgovorne obveznice).

Preglednica 170: Družbeno odgovorne naložbe na 31.12.2023

31.12.2023				
Portfelj	Delež v portfelju			Skupaj
	GREEN_BOND	SOCIAL_BOND	OTHER SUSTAINABILITY_BOND	
Moj zajamčeni sklad	10,7%	0,0%	3,2%	13,9%

Ne glede na navedeno Upravljavec ne upošteva glavnih škodljivih vplivov investicijskih odločitev na dejavnike trajnosti kot so predvideni v Uredbi (EU) 2019/2088 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev.

2.1.7 Likvidnostna tveganja

Likvidnostno tveganje je tveganje, da kritni sklad ne more zagotoviti zadostnih denarnih sredstev za pokrivanje izrednih in tekočih obveznosti. Spremlja se na dnevni osnovi glede na neto prejemke oziroma izdatke v posamezni sklad, delež visoko likvidnih naložb in glede na obseg dodatnih likvidnih sredstev.

Likvidnostno tveganje se ugotavlja z izračunavanjem količnika likvidnosti kritnega sklada, ki predstavlja razmerje med likvidnimi sredstvi ter dospelimi in kmalu dospelimi obveznostmi. Količnik likvidnosti se izračunava vsak prvi delovni dan v tednu z obrazcem Z-LIKV-1, sestavljenim iz dveh delov. Prvi del predstavlja začetno stanje denarnih sredstev in pričakovane denarne prilive v okviru delovnega tedna. Drugi del predstavlja denarne odlive (dejanske in pričakovane) in končno stanje denarnih sredstev.

Za obvladovanje tovrstnega tveganja Upravljavec spremlja dnevno likvidnost kritnega sklada tudi preko dnevnih prejemkov in izdatkov, zapadlosti naložb in zahtevkov za izplačilo oziroma prenos sredstev zavarovancev.

Likvidnostno tveganje posamezne naložbe kritnega sklada lahko nastopi takrat, ko se zniža obseg trgovanja s finančnim instrumentom. Povečanje likvidnostnega tveganja lahko nastopi ob zmanjšanju likvidnosti posamezne naložbe ali zmanjšanju likvidnosti celotnega kapitalskega trga. V primeru, da je delež manj likvidnih vrednostnih papirjev previsok glede na zakonska določila in naložbeno politiko kritnega sklada, se sprejme ukrep preusmeritve naložb z nizko likvidnostjo k naložbam z večjim obsegom trgovanja oziroma k naložbam na bolj likvidnih kapitalskih trgih.

2.1.8 Operativna tveganja

Operativno tveganje je tveganje nevarnosti izgube zaradi neprimerne ali neuspešnega izvajanja notranjih procesov, ravnanja ljudi, delovanja sistemov ali zaradi zunanjih dogodkov.

Upravljavec ima za upravljanje operativnih tveganj vzpostavljen učinkovit sistem pooblastil, vodenja poslovnih procesov in notranjih kontrol. Za kritične procese ima izdelane načrte neprekinjenega poslovanja ter sprejete posamezne politike in dokumente na njihovi podlagi.



V letu 2023 ni bilo zaznanih pomembnejših sprememb v ugotovljenih izpostavljenostih operativnim tveganjem.

2.2 ČISTA VREDNOST SREDSTEV KRITNEGA SKLADA

Preglednica 171: Čista vrednost sredstev

v EUR	31.12.2023	31.12.2022	Indeks
I. SREDSTVA	140.696.285	137.819.081	102
II.B. Finančne obveznosti	0	0	-
II.C. Poslovne obveznosti	1.028.426	584,397	176
II.D. Druge obveznosti	0	0	-
ČISTA VREDNOST SREDSTEV (I.-II.B. – II.C. – II.D.)	139.667.860	137.234.684	102

2.3 IZPOSTAVLJENOST NALOŽB KRITNEGA SKLADA

Izpostavljenosti naložb kritnega sklada do posameznih oseb so prikazane kot izpostavljenosti izključno iz naložb in njihovi deleži so izračunani na osnovi celotne vrednosti naložbenega portfelja.

Preglednica 172: Izdajatelji, do katerih je KS izpostavljen z več kot 5 odstotki vrednosti sredstev 2023

Izdajatelj oz. posamezna naložba	Vrsta naložbe	Vrednost	Delež
Republika Slovenija		13.811.287	10,8%
SLOREP3.125_08/07/45	državne obveznice		1,5%
RS66	državne obveznice		4,4%
SLOREP 3 5/8 03/11/33	državne obveznice		1,1%
RS74	državne obveznice		2,9%
SKUPAJ		13.811.287	10,8%

Preglednica 173: Izpostavljenost do skrbnika 2023

Izdajatelj oz. posamezna naložba	Vrsta naložbe	Vrednost	Delež
Nova KBM, d.d.		4.419.262	3,2%
NKBM - EUR	denar in denarni ustrezniki		2,5%
KBM11	podjetniške obveznice-podrejene		0,7%
SKUPAJ		4.419.262	3,2%

Celotno izpostavljenost sklada do skrbnika predstavljamo v poglavju [3.2.](#)

Preglednica 174: Izpostavljenost do posameznega delodajalca, ki financira PN 2023

Izdajatelj oz. posamezna naložba	Vrsta naložbe	Vrednost	Delež
Sava Infond d.o.o.		6.656.835	4,7%
INFOND DRUŽBENO ODGOVORNI	investicijski sklad, delniški		0,2%
INFOND GLOBALNI DELNIŠKI	investicijski sklad, delniški		1,0%
INFOND KRATKOROČ OBVEZNICE-EUR	investicijski sklad, obvezniški		0,9%
INFOND RAZVITI TRGI	investicijski sklad, delniški		1,2%
INFOND TEHNOLOGIJA	investicijski sklad, delniški		0,6%
INFOND ZDRAVSTVO	investicijski sklad, delniški		0,8%
Nova KBM, d.d.		4.419.262	3,2%
NKBM - EUR	denar in denarni ustrezniki		2,5%
KBM11	obveznica-podjetniška podrejena		0,7%
SKUPAJ		11.076.097	7,9%

2.4 NALOŽBENE NEPREMIČNINE

Kritni sklad je dne 30.09.2016 pridobil naložbeno nepremičnino, ki v naravi predstavlja pisarniške in parkirne prostore na naslovu Tivolska cesta 48, 1000 Ljubljana.

2.5 ZASTAVA IN POSOJANJE PREMOŽENJA KRITNEGA SKLADA

Kritni sklad na zadnji dan leta 2023 ni imel zastavljenega premoženja, premoženja tudi ni posojal. Kritni sklad nima najetih ali odobrenih posojil.

2.6 VREDNOSTI OBVEZNOSTI DO ČLANOV V MIROVANJU

Obveznosti do članov v mirovanju je na zadnji dan leta 2023 znašala 24.260.474 evrov.

2.7 DOSEGANJE ZAJAMČENE DONOSNOSTI

Kritni sklad ima na dan 31. 12. 2023 terjatev do upravljavca iz naslova nedoseganja zajamčene donosnosti v znesku 561 evrov. V letu 2023 je upravljavec vplačal 16.968 evrov denarnih vplačil iz naslova nedoseganja zajamčenega donosa za zavarovance, ki so redno ali izredno prenehali z zavarovanjem.

3 POJASNILA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA

Pojasnilo št. 11: Finančni prihodki

Finančni prihodki so znašali skupaj 4.847.186 evrov in so dosegli indeks 146 glede na enako obdobje preteklega leta. Strukturo prihodkov naložb upravljavec predstavlja v nadaljevanju.



Preglednica 175: Struktura finančnih prihodkov

v EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
Prihodki iz dividend in deležev	165.683	163.159	102
Prihodki od obresti	3.027.602	2.536.832	119
Dobički pri odtujitvi finančnih naložb	1.414	170.291	1
Prevrednotovalni finančni prihodki iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb preko poslovnega izida	1.595.927	0	-
Drugi finančni prihodki	56.561	447.647	13
SKUPAJ	4.847.186	3.317.929	146

Pod postavko Drugi finančni prihodki se uvrščajo prihodki od odstopa dela upravljalvske provizije v višini 56.543 evrov ter ostali drugi prihodki.

Pojasnilo št. 12: Prihodki od naložbenih nepremičnin

Prihodki od naložbene nepremičnine so se v letu 2023 zmanjšali v primerjavi z letom 2022. Razlog za višje prihodke v predhodnem letu je prevrednotenje na pošteno vrednost (dne 30.09.2022 pridobili cenitev pooblaščenega cenilca o vrednosti nepremičnine).

Preglednica 176: Struktura prihodkov od naložbenih nepremičnin

v EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
Prihodki od oddajanja v najem	58.981	53.609	110
Prihodki iz spremembe poštene vrednosti	0	87.000	0
SKUPAJ	58.981	140.609	42

Pojasnilo št. 13: Finančni odhodki

Skupni finančni odhodki kritnega sklada so v letu 2023 znašali 300.768 evrov in so se zmanjšali glede na enako obdobje preteklega leta. Razlog za zmanjšanje je izboljšanje tržnih razmer na kapitalskih trgih.

Preglednica 177: Struktura finančnih odhodkov

v EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
Izgube pri odtujitvi finančnih naložb	300.768	66.709	451
Čisti odhodki iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb preko poslovnega izida	0	7.788.915	0
Drugi finančni odhodki	0	0	-
SKUPAJ	300.768	7.855.624	4

Pojasnilo št. 14: Odhodki naložbenih nepremičnin

Odhodki naložbene nepremičnine v letu 2023 znašajo 6.633 evrov, kar predstavlja indeks 128 glede na leto 2022.

Pojasnilo št. 15: Odhodki v zvezi z upravljanjem kritnega sklada

Odhodki v zvezi z upravljanjem in poslovanjem kritnega sklada, ki se tičejo kritnega sklada zajemajo provizijo za upravljanje, odhodke v zvezi z banko skrbnico in druge odhodke, ki v skladu s pravili upravljanja neposredno bremenijo kritni sklad.

Skupna obračunana provizija za upravljanje kritnega sklada je v letu 2023 znašala 1.378.245 evrov ter je glede na leto 2022 nižja za 1 odstotke.

Drugi odhodki, ki v skladu s pravili upravljanja neposredno bremenijo kritne sklade, so v letu 2023 znašali 55.246 evrov, v letu 2022 pa 137.145 evrov.

Preglednica 178: Struktura odhodkov v zvezi z upravljanjem in poslovanjem

v EUR	1-12/2023	1-12/2022	Indeks
Provizija za upravljanje	1.378.245	1.366.438	101
Odhodki v zvezi z banko skrbnico	23.430	26.988	87
Odhodki v zvezi z revidiranjem	19.984	20.272	99
Odhodki v zvezi z obveščanjem članov kritnega sklada	27.209	26.197	104
Odhodki iz posredovanja pri nakupu in prodaji vrednostnih papirjev	1.061	76	1396
Drugi odhodki, ki v skladu s pravili bremenijo KS	55.246	137.145	40
SKUPAJ	1.505.175	1.577.116	95

Pojasnilo št. 16: Čisti poslovni izid

Izkaz poslovnega izida kritnega sklada je pozitiven, in sicer 3.093.591 evrov in se v celoti pripiše na osebne račune zavarovancev. Upravljavec za kritni sklad vodi ločeno podatek o zajamčenem donosu in o razliki nad zajamčeno donosnostjo.

3.1 ROKI IN NAČIN PRIPISOVANJA DOSEŽENEGA DOBIČKA KRITNEGA SKLADA

Čista vrednost kritnega sklada se izračuna tako, da se od vrednosti sredstev odštejejo obveznosti kritnega sklada.

Upravljavec izračuna čisto vrednost sredstev kritnega sklada in VEP kritnega sklada na obračunski dan. Obračunski dan predstavlja zadnji dan v mesecu. Upravljavec izračuna VEP po stanju na obračunski dan najkasneje tretji delovni dan po obračunskem dnevu.

Obračunsko obdobje za izračun čiste vrednosti sredstev in vrednosti enote premoženja kritnega sklada je obdobje med dvema zaporednima obračunskima dneva.

Vplačila, prispela na poseben denarni račun kritnega sklada znotraj obračunskega obdobja, in popolne zahteve za izplačilo, ki jih upravljavec prejme znotraj obračunskega obdobja, se štejejo kot vplačila oziroma izplačila tega obračunskega obdobja.

Zajamčena VEP se izračuna tako, da se zajamčena VEP kritnega sklada predhodnega obračunskega dne poviša za mesečno zajamčeno donosnost.



Če je dejanska čista vrednost sredstev na obračunski dan nižja od zjamčene vrednosti sredstev, upravljavec oblikuje rezervacije za nedoseganje zjamčenega donosa v skladu z ZPIZ-2.

Za vse zavarovance kritnega sklada velja omejitev, da sme vrednost sredstev kritnega sklada na osebni račun zavarovanca presegati zjamčeno vrednost sredstev kritnega sklada na osebni račun zavarovanca za največ 10 odstotkov. Po potrebi se zato izvede povišanje zjamčene vrednosti sredstev kritnega sklada na osebni račun zavarovanca in sicer tako, da se opravi korekcija števila zjamčenih enot premoženja kritnega sklada na osebni račun zavarovanca.

3.2 POSLI Z UPRAVLJAVCEM, SKRBNIKOM IN POVEZANIMI OSEBAMI

Preglednica 179: Podatki o sklenjenih poslih s povezanimi osebami v letu

Naziv povezane osebe	Datum	Posel	Znesek
Nova KBM d.d.	celo leto	Vodenje TRR	
Sava Infond d.d.	celo leto	prodaja in nakupi točk VS	1.892.158

Izpostavljenost kritnega sklada do Nove KBM d. d., na dan 31. 12. 2023 predstavlja naložbe v podrejeno obveznice z oznako KBM11, stanja denarnih sredstev na TRR (tako v EUR valuti kot v USD valuti), obveznosti po prejetih računih in obveznosti do skrbniške provizije za december 2023. Izpostavljenost kritnega sklada do Sava pokojninske družbe, d. d., predstavlja obveznost do vstopnih stroškov, upravljske provizije in izstopnih stroškov ter stroškov, ki se razporedijo po ključu za december 2023. Delež izpostavljenosti je izračunan glede na celotno doseženo vrednost aktive sklada na dan 31. 12. 2023.

Preglednica 180: Izpostavljenost do skrbnika in upravljavca

Na dan 31.12.2023	Vrsta povezanosti	Vrednost	Delež
Nova KBM d.d.	skrbniška banka	4.422.498	3,1%
Sava pokojninska družba d.d.	upravljavec	138.055	0,1%
SKUPAJ		4.560.553	3,2%

3.3 VPLAČANE PREMIJE

Preglednica 181: Vplačane premije

v EUR	2023	2022
Vplačane premije	7.852.217	7.988.522

3.4 IZPLAČANE ODKUPNE VREDNOSTI

Upravljavec je pri izplačilih odkupnih vrednosti, navedenih v spodnjih preglednicah, v letu 2023 kril skupaj 16.968 evrov iz naslova zagotavljanja zjamčene donosnosti.



Preglednica 182: Odkupne vrednosti rednega in izrednega prenehanja

v EUR	2023	2022
Redno prenehanje	6.181.234	4.641.484
Renta pri upravljavcu	4.195.982	3.169.902
Renta pri drugem izvajalcu	296.814	100.167
Izplačilo	1.688.438	1.371.416
Izredno prenehanje	510.783	625.822
Izstop	332.994	241.867
Smrt	177.789	383.955

V skladu s 417. členom ZPIZ-2 so mogoča izplačila odkupnih vrednosti, ki predstavljajo uveljavljanje pravice zavarovanca do dviga sredstev.

Preglednica 183: Enkraten dvig sredstev

v EUR	2023	2022
Izplačilo odkupne vrednosti	1.197.544	1.204.774

3.5 PRENOSI PREMOŽENJA MED IZVAJALCI POKOJNINSKIH NAČRTOV

Preglednica 184: Prenosi med izvajalci

v EUR	2023	2022
Od upravljavca	905.058	1.155.067
K upravljavcu	275.352	741.985

3.6 PRENOSI PREMOŽENJA MED KRITNIMI SKLADI SKUPINE KRITNIH SKLADOV

Preglednica 185: Prenosi med skladi

v EUR	2023	2022
Iz sklada	421.369	1.054.200
Na sklad	553.865	589.658

3.7 REZULTAT POSLOVANJA

Upravljavec pri upravljanju sredstev kritnega sklada zagotavlja zajamčeno donosnost na čisto vplačilo v višini 60 odstotkov povprečne donosnosti državnih vrednostnih papirjev. Zavarovanci prevzemajo naložbena tveganja nad zajamčenim donosom.

Zajamčen VEP je konec leta 2023 znašal 20,9717, konec leta 2022 je bila njegova vrednost 20,8468. Zajamčena donosnost je znašala 0,60 odstotka.



Konec leta 2023 je VEP znašal 22,2352 evrov, konec leta 2022 je bila njegova vrednost 21,7417 evrov. Z upravljanjem naložb je bila v letu 2023 ustvarjena donosnost 2,27 odstotka. V primeru, če je donosnost pod zajamčeno, ima upravitelj oblikovane rezervacije. Le-te so na dan 31.12.2023 bile oblikovane v višini 33.227 evrov.

4 POJASNILA K IZKAZU PREMOŽENJA

Izkaz premoženja prikazuje naložbe kritnega sklada na dan 31. 12. 2023 po vrsti, izvirni valuti, knjigovodsko vrednost, delež med celotno bilančno vsoto in delež med naložbami ter ciljne deleže naložb po pokojninskem načrtu oziroma izjavi o naložbeni politiki.

4.1 UPRAVLJAVSKA PROVIZIJA POSAMEZNEGA INVESTICIJSKEGA SKLADA

Kritni sklad na dan 31. 12. 2023 v delnicah in enotah investicijskih skladov ni imel naloženih več kot 20 odstotkov svojih sredstev.

4.2 ALTERNATIVNI INVESTICIJSKI SKLADI

Kritni sklad je na dan 31. 12. 2023 izkazoval naložbe v petih alternativnih investicijskih skladih (AIS) v skupni višini 5.194.777 evrov.

Naložba v Invesco Real Estate European Fund (RE-EF) znaša 886.683 evrov. Odprt nepremičninski AIS upravlja Invesco Real Estate Management S.a.r.l. Naložbe AIS predstavlja portfelj razpršenih poslovnih nepremičnin, kot so pisarniški prostori, logistične, industrijske in trgovske nepremičnine. AIS investira v nepremičnine na območju držav Evropske unije v deležu vsaj 60 odstotkov vseh sredstev sklada, ostalo v nepremičnine na območju ostalih evropskih držav.

Naložba v Prologis European Logistics Fund (PELF) znaša 1.385.621 evrov. Odprt nepremičninski sklad upravlja Prologis Management II S.a.r.l. Sklad sredstva nalaga v najsodobnejše logistične nepremičnine v Evropi v vseh izvedbenih fazah: v fazi načrtovanja nepremičnine, njene izgradnje in/ali obnove obstoječe nepremičnine.

Naložba v PATRIZIA Living Cities Residential (LCR) Fund znaša 1.008.409 evrov. Odprt nepremičninski sklad upravlja PATRIZIA Real Estate Investment Management S.à r.l. Sklad sredstva nalaga v razpršen portfelj evropskih stanovanjskih nepremičnin.

Naložba v sklad Macquarie Super Core Series 2 (MSCIF 2) znaša 1.101.156 evrov. Macquarie je največji svetovni upravljavec infrastrukturnih skladov, sklad MSCIF 2 nalaga sredstva v core infrastrukturne naložbe. Gre za nadaljevanje sklada Super Core Series 1. Sklad večino sredstev investira v naložbe regulirane core infrastrukture, kot na primer oskrbovalna podjetja, energija, transport, telekomunikacije in podobno. Bistvena lastnost takih naložb je stabilnost in predvidljivost denarnih tokov.

Naložba v sklad MV Senior II Feeder 1 ULH SCSp znaša 812.907 evrov. MV Credit je eden od upravljavcev zasebnega dolga (private debt) z najdaljšim stažem (20 let). Deluje pod okriljem Natixisa, ki je eno največjih podjetij na svetu za upravljanje premoženja, s preko 1 trilion ameriških dolarjev



(1000 milijard) sredstev v upravljanju. MV Credit deluje na upper mid-market segmentu podjetij z EBITDA 30-100 mio EUR, v Zahodni Evropi. Cilja na podjetja s stabilnimi denarnimi tokovi, nizkim CAPEX-om in iz necikličnih panog. Posojila so zavarovana, direktna in povečini sponzorirana.

